

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2022

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 36

(огляд матеріалів ЗМІ за 31 жовтня – 6 листопада 2022 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	29
Міжнародна підтримка України	35
<i>Політико-правова допомога</i>	35
<i>Військова допомога</i>	44
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	50
Плани врегулювання. Переговорний процес	57
Плани повоєнного відновлення України	61
Коментарі європейських та американських політиків	63
Реакція представників української громадськості	80
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	83
Антивоєнні акції в Росії та Білорусі	88
Експертні оцінки	89
Додатки	99
<i>Додаток 1</i>	99
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №744/2022	99
<i>Додаток 2</i>	104
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №745/2022	104
<i>Додаток 3</i>	107
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №746/2022	107
<i>Додаток 4</i>	109
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №747/2022	109
<i>Додаток 5</i>	111
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №751/2022	111

Офіційна діяльність Президента України

Президент України зустрівся з Прем'єр-міністром Чехії у Києві ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з Прем'єр-міністром Чеської Республіки Петром Фіалою, який перебуває в нашій країні з візитом.

Вітаючи Петра Фіалу в Києві, Глава держави відзначив важливість цього візиту, адже він відбувається в час, коли Україна зазнає російських ударів по цивільній інфраструктурі, зокрема по енергетичних об'єктах.

Президент України Володимир Зеленський:

Тільки за ранок цієї доби – 50 російських ракет. Прем'єр-міністр особисто побачив, що означає такий терор і якої шкоди він завдає Україні, а саме нашому цивільному населенню. Я дякую вам, Петре, за вже надану допомогу нашій державі, за готовність посилювати підтримку, щоб подолати наслідки російського терору, і за готовність посилювати тиск на РФ, яка своїм терором кожного дня викреслює себе з міжнародних відносин.

Президент України заявив, що Росія свідомо йде на ескалацію, і таке нарощування агресії заслуговує на жорстку реакцію всього світу як на національному рівні, так і на рівні міжнародних організацій та об'єднань держав.

Президент України Володимир Зеленський:

Росії не місце у G20, ООН та інших структурах, які були створені саме для захисту миру та співпраці між націями. Очевидно, що Росія лише цинічно експлуатує всі такі структури для прикриття своїх злочинів. Будь-який злочинець повинен відповідати за скоєне ним.

Володимир Зеленський зазначив, що під час сьогоднішньої зустрічі з Петром Фіалою були скоординовані кроки щодо посилення санкцій проти Російської Федерації за терор і притягнення її до відповідальності.

Президент України Володимир Зеленський:

Тобто створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України та міжнародного компенсаційного механізму, який забезпечить відшкодування всіх завданих російською війною збитків за рахунок російських активів.

Сторони також обговорили оборонну співпрацю, яка нарощуватиметься. Окремо вони зупинилися на питаннях посилення протиповітряного й протиракетного захисту, а також захисту від дронів, які російські терористи придбали у своїх спільників в Ірані.

Президент України Володимир Зеленський:

Коли ми разом з нашими партнерами забезпечимо захист українського неба на сто відсотків, це стане однією з фундаментальних гарантій нової європейської системи безпеки, оскільки позбавить Росію значної частини її ескалаційних можливостей.

Володимир Зеленський і Петр Фіала також обговорили залучення Чехії до підготовки українських захисників і проекти з будівництва та ремонту військової техніки.

Президент України Володимир Зеленський:

Це посилює захист України, дає нову силу Чехії, а також забезпечує Чехію новими робочими місцями й технологічними можливостями.

Крім того, сторони детально зупинилися на питанні відбудови України та потребах для ліквідації наслідків руйнувань, спричинених російським терором.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми цінуємо схвалення урядової програми в Чехії щодо відновлення нашої країни, а також готовність взяти патронат над Дніпропетровською областю. І я дякую Чехії за готовність працювати вже зараз для відновлення конкретних об'єктів, зруйнованих чи пошкоджених російськими терористами», – сказав Володимир Зеленський.

Сторони також обговорили весь спектр взаємодії в межах Європейського Союзу, адже Чехія головує у Раді ЄС.

Президент України Володимир Зеленський:

Я дякую Чехії за підтримку України в питаннях про виділення європейської макрофінансової допомоги для нашої держави. А також за реальне сприяння нашому процесу євроінтеграції. Сподіваюся, ще на етапі чеського головування ми побачимо оцінку Єврокомісією виконання Україною семи рекомендацій, які були надані нам, і ясність щодо початку переговорів про вступ України до ЄС.

Президент України відзначив змістовність і корисність переговорів для обох народів.

Президент України Володимир Зеленський:

Роль Чехії, роль Праги в захисті миру та людей, які постраждали від війни, вже стала історично вагомою. І саме це відзначила Україна спеціальним званням, яке присвоєно місту Прага, – «Місто-рятівник». Ще раз дуже дякую за підтримку.

Володимир Зеленський також нагородив Петра Фіалу орденом Ярослава Мудрого I ступеня, яким Прем'єр-міністра було відзначено за визначний особистий внесок у розвиток українсько-чеського міждержавного співробітництва, підтримку незалежності й територіальної цілісності України.

Президент України Володимир Зеленський:

Я хочу, щоб цей орден символізував цю історичну вагу наших відносин – відносин України та Чехії, України та Європи, які досягнуті завдяки вашим зусиллям, пане Прем'єр-міністре, шановний Петре. Я вітаю вас.

Президент України подякував чеському народові, який проводить акції на підтримку України та спільних європейських цінностей двох народів.

Президент України Володимир Зеленський:

Напередодні візиту пана Прем'єр-міністра в Празі відбувся саме такий мітинг – десятки тисяч людей були на площі. І я дякую всім, хто вийшов на цю площу, щоб нагадати, що Європа має бути сміливою, має бути справжньою і справді може перемогти в цьому протистоянні. І я впевнений, переможе. Коли європейці разом, нашу свободу – усіх на континенті – ніхто не зможе відібрати.

Зі свого боку Петр Фіала зауважив, що сьогоднішні масовані обстріли Києва та інших українських міст, які збіглися з його візитом, чітко демонструють, що переживають українці щодня і якими нагальними є конкретні кроки та дії на підтримку України.

Прем'єр-міністр Чехії відзначив мужність українського народу у відстоюванні демократичних цінностей, свободи й територіальної цілісності своєї держави.

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала:

Ми й надалі підтримуватимемо Україну, тому що ми бачимо: на сході України дії Росії стають більш агресивними й політика Росії стає агресивнішою. Вона проявляється, серед іншого, в нападах на енергетичну інфраструктуру, які ми спостерігаємо зокрема сьогодні. Це моменти, які стосуються не тільки військових – це стосується цивільних, які страждають.

У цьому контексті він наголосив на важливості надання Україні військової, гуманітарної, економічної допомоги.

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала:

Щоб Україна мала чітку перспективу вступу до західних структур – НАТО та Європейського Союзу. Чеська Республіка є партнером, на якого Україна в цих питаннях може покладатися.

Петр Фіала запевнив, що наша країна буде пріоритетом під час головування Чехії в ЄС, а здійснені Україною кроки вітатимуться в усіх органах Євросоюзу.

Володимир Зеленський і Петр Фіала підписали Спільну декларацію щодо євроатлантичної перспективи України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під час зустрічі в Києві Президент Володимир Зеленський і Прем'єр-міністр Чеської Республіки Петр Фіала підписали Спільну декларацію щодо євроатлантичної перспективи України.

Документ визначає пріоритетні напрями співпраці між Україною та Чехією в межах стратегічного курсу нашої держави на набуття повноправного членства в Організації Північноатлантичного договору.

У декларації висловлено підтримку незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, а також підтверджено відданість політиці «відкритих дверей» НАТО.

З підписанням документа на рівні Президента України та Прем'єр-міністра Чехії зафіксовано підтримку чеською стороною перспективи набуття Українською державою членства в НАТО щойно дозволять умови.

У декларації окремо відзначено намір Чеської Республіки продовжити надання потужної військової, технічної, оборонної та гуманітарної підтримки Україні.

Як наголосив Володимир Зеленський, це – перший документ, який підписує Україна з метою прискорення євроатлантичної інтеграції.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми зафіксували цією декларацією, що посилюватимемо співпрацю, щоб забезпечити стандарти НАТО в Україні. Чехія підтвердила, що підтримує нашу державу в тому, щоб ми стали повноправним членом Альянсу шойно дозволять умови.

Він подякував чеським друзям України й особисто Прем'єр-міністру Петру Фіалі за лідерство в питанні євроатлантичної інтеграції нашої держави, адже це те, що наближає Україну та всю Європу до довготривалого миру й безпеки.

Президент України виступив зі зверненням до учасників зустрічі, організованої Міжнародною асоціацією юристів (ІВА) ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Мільйони українців зазнали втрат від цієї війни, яку розв'язала Росія: втратили близьких, друзів, свій дім. Як мінімум десятки тисяч українців уже вбиті.

Звичайно, ми робимо все, щоб захистити наших людей і якнайшвидше вигнати російських окупантів з української землі. Ми робимо все, щоб повернути свободу всім українцям в усіх куточках нашої країни. І я вірю, що ми це зробимо завдяки нашим героїчним захисникам і захисницям, завдяки всім, хто воює й працює для перемоги України.

Дуже потужну допомогу надають наші партнери, і я особливо вдячний Сполученим Штатам Америки за лідерство у глобальній коаліції, що сформована цього річ для захисту України та свободи.

Але я хочу звернути увагу на те, що крапку в цій війні – після військових, після політиків – поставлять юристи. Саме юристи.

Ті, хто забезпечить притягнення до відповідальності всіх винних у терорі й відшкодування всіх завданих Росією збитків за рахунок активів самої держави-агресора.

Саме така справедливість має стати фіналом того зла, яке принесла Росія.

За кожною з 4,5 тисячі російських ракет є нелюди, які винні у смертях і втратах, які були спричинені цими ракетами. За кожним масовим похованням жертв російських катів є нелюди, які винні у цих убивствах. За кожним проявом російської агресії є ті, хто спланував її, організував її, виправдовував її і заважав завершити її.

Ми вже почали роботу для створення спеціального трибуналу для покарання Росії за злочин агресії проти України. Цей трибунал буде. Ми вже

співпрацюємо зі Сполученими Штатами, з європейськими країнами, з Міжнародним кримінальним судом, щоб покарати всіх російських убивць і катів.

Ми вже почали створення компенсаційного механізму, який забезпечить конфіскацію та спрямування російських активів для відшкодування збитків, які завдані цією війною.

І я запрошую вас долучитися до цієї роботи!

Це можливість для кожного з вас максимально конкретно допомогти людям, які стали невинними жертвами війни. Це шанс для кожного з вас стати частиною глобальних зусиль багатьох поколінь з утвердження сили міжнародного права. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). У цей час іще тривають відновлювальні роботи в тих регіонах, де сьогодні були влучання російських ракет. Робимо все можливе, щоб відновити енерго- й водопостачання. І відновимо.

Немає у російських терористів таких ракет, які могли б влучити в українське бажання жити, жити цивілізовано й дбати одне про одного. А якщо хтось там у Кремлі наслухався своїх божевільних пропагандистів і вирішив, що темрява в Україні допоможе тиснути на українців, то хай потім не дивується вже своїм втратам, коли побачить, як українці ведуть «переговори» в темряві.

Сьогодні дуже добре спрацювали наші Повітряні сили та всі, хто залучений до захисту неба. Більшість об'єктів, які терористи визначили собі за мішені, вдалося врятувати. Тільки за цей ранок терористи застосували для масованого удару 55 крилатих ракет, із них 45 збито.

Я дякую за цей результат усім командуванням Повітряних сил: «Південь», «Північ», «Схід» і «Захід» – та всім підрозділам сил оборони, які залучені до захисту нашого неба.

Плюс сьогодні збито ще чотири російські вертольоти: три ударні Ка-52 і один Мі-8.

Звичайно, ми будемо й надалі посилювати нашу протиповітряну оборону. Але вже зараз на кожні десять влучань терористам доводиться витратити мінімум учетверо більше ракет. Ще гірші показники у Росії по дронах, зокрема й по тих, які поставили їм спільники з Ірану. І це бачить світ. Бачить, що колишня «друга армія світу» вже навіть не 22-га за своєю ефективністю. А ми зробимо все, щоб пішла вона взагалі у другу сотню. І це буде.

Хочу зараз особливо відзначити підрозділи й працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, які і минулого тижня, і сьогодні ліквідували наслідки атак терористів. Вони працювали навіть попри загрозу повторних ударів і загасили десятки пожеж.

Велика подяка й усім енергетикам, працівникам комунальних служб, місцевому самоврядуванню, обласним адміністраціям – кожному й кожній, хто повертає нормальне життя.

Не менша подяка тим нашим людям, які кожен на своєму рівні гарантують, що відповідь терористам обов'язково буде.

Буде відповідь на полі бою. І я хочу нагадати, що загальний рівень втрат особового складу російських окупантів уже майже 72 тисячі.

(...). Говорив з канцлером Німеччини Шольцом. Подякував йому за надану систему протиповітряної оборони IRIS-T, поінформував про досягнуті німецькою системою результати. Обговорили можливості збільшення німецької підтримки для України, зокрема й у відновленні нашої інфраструктури після ударів терористів.

Говорив також з Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррішем. Поінформував його про новий рівень ескалації через російські дії.

Терор проти українських енергооб'єктів, а ще й на тлі намагання Росії загострити світову продовольчу кризу – це очевидні докази того, що Росія й надалі протиставлятиме себе всій міжнародній спільноті. А якщо так, то Росії не місце в Радбезі ООН та всіх інших міжнародних структурах.

Дякую і пану Шольцу, і пану Гутеррішу за підтримку наших дій, спрямованих на збереження експортної зернової ініціативи й недопущення розгортання в частині регіонів світу масштабного голоду. Дуже важливо зараз не допустити цієї глобальної дестабілізації, якої хоче Росія. І ми можемо її не допустити.

Підписав сьогодні три укази про нагородження наших воїнів. Загалом 406 бійців Збройних Сил України відзначені державними нагородами.

Хочу окремо подякувати бійцям підрозділів Національної гвардії України, які виконують завдання на Донеччині. Виконують їх точно та ефективно. Вміло захищають позиції й відчутно тиснуть на рашистів. Дякую вам, хлопці, за це!

Дякую всім, хто привчає Росію до думки, що ані армією, ані терором, ані будь-чим іще Росії не вдасться підкорити Україну! (...).

Про нагородження П. Фіали орденом князя Ярослава Мудрого: Указ Президента України №743/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За визначний особистий внесок у розвиток українсько-чеського міждержавного співробітництва, підтримку незалежності та територіальної цілісності України постановляю:

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня ФІАЛУ Петра – Прем'єр-міністра Чеської Республіки. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №744/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №745/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №746/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

Володимир Зеленський зустрівся з єврокомісаром з питань енергетики ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із комісаром Європейського Союзу з питань енергетики Кадрі Сімсон.

Глава держави подякував єврокомісару за візит в Україну саме в той період, коли енергетична інфраструктура зазнає масованих атак ракетами та дронами з боку Росії. (...).

Президент України Володимир Зеленський:

На жаль, через удари ракетами та безпілотниками-камікадзе з боку РФ по нашій енергосистемі ми призупинили цей процес. Але я впевнений, що ми все відновимо, і в більш спокійний час, коли буде стабілізована ситуація в нашій енергосистемі, ми продовжимо експорт електроенергії у Європу.

Володимир Зеленський поінформував єврокомісара про наслідки енергетичного тероризму з боку Росії, яка серйозно пошкодила вже близько 40 % усієї енергетичної інфраструктури України, зокрема ТЕС, ТЕЦ та ГЕС, а також про заходи, яких вживає наша держава для стабілізації роботи енергомережі.

Співрозмовники обговорили подальші кроки із забезпечення енергетичної безпеки України. Глава держави докладно розповів про потреби України для відновлення енергетичної інфраструктури й закликав Єврокомісію відігравати координаційну роль у залученні допомоги з боку держав – членів ЄС.

Володимир Зеленський звернув увагу на доцільність створення платформи для підтримки української економіки, зокрема енергетичної сфери, на зразок Контактної групи у форматі «Рамштайн».

Президент України Володимир Зеленський:

Ця платформа, такий «економічний Рамштайн», будується й почне працювати. Питання енергетики сьогодні йде поруч із фінансовою кризою та дефіцитом зброї, тому має бути створений такий майданчик.

Окрему увагу сторони приділили подальшому посиленню енергетичних санкцій проти РФ. Президент України закликав запровадити цінові обмеження на російський газ на додачу до цінових обмежень на нафту, а також обмежити постачання російського скрапленого газу до країн ЄС у межах наступного санкційного пакету, який необхідно затвердити якнайшвидше.

Президент України провів телефонну розмову з Президентом Франції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах регулярного діалогу Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Франції Еммануелем Макроном.

Глави держав предметно обговорили нову хвилю ракетного терору з боку Росії та безпекову ситуацію на лінії фронту.

Володимир Зеленський закликав до рішучих дій міжнародної спільноти у відповідь на терористичні атаки РФ. Президент України відзначив нагальність створення повітряного щита над нашою країною з метою захисту критичної інфраструктури та цивільних від російських ракетних атак. Сторони обговорили подальшу військову підтримку України з боку Франції, зокрема надання систем протиповітряної оборони.

Окрему увагу було приділено питанням продовольчої безпеки та ситуації навколо реалізації зернової ініціативи після одностороннього виходу з неї Росії.

Володимир Зеленський запевнив, що Україна готова й надалі брати участь у реалізації зернових домовленостей спільно з ООН та Туреччиною.

Президент України Володимир Зеленський:

Продовження ініціативи критично необхідне. Вона – важливий елемент глобальної продовольчої безпеки.

Відбувся також обмін думками щодо ситуації на Запорізькій АЕС та ядерного шантажу з боку РФ, що триває. Володимир Зеленський наголосив, що російські звинувачення України в нібито підготовці до застосування «брудної бомби» є черговим елементом ядерного шантажу з боку Росії. Він повідомив, що на запрошення української сторони експерти МАГАТЕ відвідали мирні об'єкти в Україні й мали змогу пересвідчитися в бездоказовості звинувачень РФ.

Окрему увагу під час розмови було приділено залученню Франції до відбудови нашої країни, зокрема до відновлення об'єктів енергетичної інфраструктури, пошкоджених унаслідок нещодавніх атак Росії. Глави держав узгодили проведення в грудні в Парижі в координації з міжнародними партнерами конференції з питань відновлення України, якій передуватиме окремий захід, спрямований на мобілізацію французьких компаній для підтримки нашої держави.

Глава держави провів нараду щодо підсумків першого парламентського саміту Кримської платформи ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під головуванням Президента України Володимира Зеленського відбулася нарада, присвячена підсумкам першого парламентського саміту Кримської платформи, який тривав 24-26 жовтня в Загребі (Хорватія).

Як зазначалося, участь у ньому взяли представники парламентів 42 країн, а також очільники п'яти парламентських асамблей міжнародних організацій та об'єднань, зокрема Європейського парламенту. Демонстрацією потужної міжнародної підтримки України стала участь у саміті лідерів парламентів країн G7, зокрема спікера Палати представників Конгресу США Ненсі Пелосі.

Учасники саміту чітко підтвердили, що Крим – це Україна, а спроба його анексії Росією є грубим порушенням норм міжнародного права та ніколи не буде визнана міжнародною спільнотою. Боротьба України з російською агресією – це боротьба за демократичні цінності, і весь вільний демократичний світ об'єднався у підтримці нашої країни. Саміт у Загребі також надіслав чіткий сигнал: Росія має бути притягнута до відповідальності за воєнні злочини та злочини проти людяності, скоєні в Україні.

За результатами саміту було ухвалено Спільну декларацію, у якій підтверджено: відданість суверенітету, незалежності, єдності й територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів; невизнання й засудження тимчасової окупації та незаконної анексії Росією Криму, а також будь-яких інших окупованих територій України; засудження систематичних порушень прав людини й тривалої мілітаризації Кримського півострова.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні продовжив нашу дипломатичну активність для того, щоб світ міцно відреагував на чергову російську ескалацію, і на терор проти наших енергетичних об'єктів, і на спробу Росії знову загострити продовольчу кризу.

Говорив з Президентом Франції Еммануелем Макроном. (...). Домовилися провести дві дуже важливі події. Перша – у грудні у Франції. Предметно щодо всіх викликів зими: від енергетики до фінансів, від зброї до захисту неба. А друга подія – щоб зібрати бізнес Франції й допомагати Україні.

Проговорили з Президентом Макроном ситуацію з нашим продовольчим експортом. Цими днями рух суден з українською агропродукцією продовжився, передусім завдяки принциповості партнерів, а саме ООН і Туреччини, які не сприймають російських намагань знищити зернову угоду.

Але потрібен надійний і довгостроковий захист зерновому коридору. Росія має чітко знати, що отримає жорстку відповідь світу на будь-які кроки, які зривають наш продовольчий експорт. Це питання буквально про життя для десятків мільйонів людей.

Зокрема й про це говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Камбоджі. Ця країна зараз головує в АСЕАН, одному з найпотужніших світових об'єднань. Це понад 600 мільйонів людей у десяти країнах. І для кожної з цих країн продовольча криза – це реальна загроза національній безпеці. Якщо ціни на продовольство через російську агресію зростатимуть, якщо на продовольчому ринку утвориться дефіцит, то це неминуче призведе до катастрофічних наслідків у більшості країн АСЕАН, як і в інших регіонах світу. Тому тиск на Росію заради гарантій продовольчої безпеки потрібен зараз від усіх – і від азійських країн також. Працюємо заради цього.

Сьогодні відбувся візит у Київ єврокомісара з питань енергетики Кадрі Сімсон. (...). Також обговорили допомогу конкретним містам і громадам. Таким, як Миколаїв, Нікополь, Харків та іншим, які зазнають постійного російського терору – буквально щодня і щоночі.

Я поінформував пані єврокомісара про ліквідацію наслідків учорашнього масованого російського удару по нашій енергетиці. Про наші потреби у зв'язку з такими ударами. За підсумками візиту маємо багато робочих домовленостей.

Станом на цей час можемо ми прозвітувати, що для всіх споживачів в Україні вже відновлено технічну можливість водопостачання. Для більшості також і технічну можливість постачання електрики. Стабілізаційні відключення тривають у дев'яти регіонах України. Енергетики й місцева влада роблять усе, щоб скоротити час відключень.

Не варто забувати й про те, що без перерви тривають відновлювальні роботи на територіях, які були звільнені від окупантів: на Харківщині, на Донбасі, на півдні країни. Наприклад, уже понад 20 тисяч споживачів у звільнених районах Харківської області отримали постачання газу. У Вовчанську, Балаклії та інших містах відновлюються системи для теплопостачання.

Ми зробимо все, щоб дати людям електрику й тепло цієї зими. Але ми маємо розуміти, що Росія зробить усе, щоб руйнувати нормальність життя.

Вони не зважають на видатки на енерготерор. (...). Замість того щоб долати бідність у своїй країні, російське керівництво витрачає все, щоб тільки не визнавати, яку історичну помилку вони зробили цією своєю війною проти України.

На полі бою вони безнадійні. Українські воїни це вже довели. Але потрібен час, потрібні зусилля, потрібне терпіння, щоб довести, що й надія на зиму для російських терористів не справдиться. Впевнений, ми і це пройдемо. (...).

Президент провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у середу провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Головнокомандувач Збройних Сил України та командувачі військ оперативних напрямків доповіли про актуальну ситуацію на фронті. Представники розвідки поінформували про оборонні та наступальні спроможності противника. Було узгоджено наступні кроки з відновлення територіальної цілісності України.

На засіданні обговорили перебіг відбудови об'єктів критичної інфраструктури, зокрема енергетики, які напередодні зазнали руйнувань унаслідок повітряних атак держави-терориста. Було відзначено роботу сил протиповітряної оборони України, які вночі зупинили чергову атаку ворожих дронів-камікадзе.

Президент наголосив на необхідності пришвидшення роботи з метою формування ефективної системи ППО України.

Учасники засідання також розглянули питання забезпечення підрозділів боскомплектом і перебіг підготовки військ до зимового періоду.

У засіданні взяли участь: керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак, секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, міністр оборони Олексій Резніков, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, голова Служби зовнішньої розвідки України Олександр Литвиненко, командувач Сухопутних військ ЗСУ Олександр Сирський та командувачі військ оперативних напрямків.

До засідання Ставки також долучилися: міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, інші члени уряду, очільники силових відомств і правоохоронних органів.

Американський історик Тімоті Снайдер став амбасадором платформи United24 і розпочав збір на «Ловця Шахедів» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Професор історії Єльського університету Тімоті Снайдер приєднався до команди амбасадорів фандрейзингової платформи United24, ініційованої Президентом України Володимиром Зеленським. Він став другим послом United24 після актора Марка Гемілла, який зосередить свої зусилля на зборі коштів для напряму «Оборона та розмінування».

Тімоті Снайдер особисто зустрівся з Володимиром Зеленським під час візиту до Києва у вересні. Нещодавно знаменитий історик виклав у вільний доступ свій курс лекцій для Єльського університету «Створення сучасної України», який набрав майже 3 мільйони переглядів. Тепер він долучається до підтримки нашої країни у новій для себе ролі – амбасадора United24. Тімоті Снайдер збиратиме кошти на систему протидії ворожим

БПЛА, якими Росія постійно атакує об'єкти критичної інфраструктури в Україні.

Президент України Володимир Зеленський:

Тімоті Снайдер – видатний історик і справжній друг України, який у своїх працях пояснює всьому світу важливість України, її правдиву історію, її справжні цінності, як вони сформувалися й чому ми їх захищаємо. Я вдячний також за те, що більше людей знатимуть не лише про причини й умови нашої боротьби, а й про те, як вони можуть нам допомогти.

Професор історії Єльського університету Тімоті Снайдер:

Я підтримую Україну, тому що вона має виграти цю війну. Українська перемога відкриє регіон і світ для демократії та дасть усім нам надію. Але наразі Україна під загрозою. Значна частина України перебуває під окупацією. Агресор, порушуючи всі закони війни, прагне вбити мирне населення або позбавити його основних засобів до існування – їжі, води та електроенергії. Щоб захистити українців, захистити Україну й тим самим захистити цінності, ми маємо зупинити ці напади. Я історик і науковець і в перспективі хочу збирати гроші на відновлення бібліотек, шкіл та університетів. Але зараз ми маємо зробити те, що є більш нагальним, а саме – зібрати кошти, щоб допомогти Україні захиститися від дронів-убивць. Тому я поставив собі за мету зібрати 1 250 000 доларів на захист від цих безпілотників.

United24 – ініційована Президентом України фандрейзингова платформа та основне місце збору пожертв на підтримку України. За шість місяців роботи платформи зібрано 213 млн дол. США від громадян зі 110 країн. Серед амбасадорів United24 – видатні спортсмени Андрій Шевченко, Еліна Світоліна та Олександр Усик, креативний директор Balenciaga Демна, американські актори Лієв Шрайбер та Марк Гемілл, гурт Imagine Dragons, співачка та акторка Барбра Стрейзанд, астронавт Скотт Келлі.

Володимир Зеленський зустрівся з головою МЗС Іспанії (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з міністром закордонних справ, Європейського Союзу та співробітництва Іспанії Хосе Мануелем Альбаресом, який прибув з візитом у нашу країну.

Глава держави подякував уряду Іспанії за всебічну підтримку України в умовах збройної агресії Росії, що триває.

Володимир Зеленський високо оцінив гуманітарну підтримку з боку Іспанії, зокрема передачу сьогодні 30 сучасних автомобілів швидкої допомоги. Він також висловив подяку за теплий прийом і допомогу українським громадянам, які були вимушені шукати прихисток в Іспанії через війну.

Окремо Президент подякував за рішення Іспанії щодо передачі Україні систем протиповітряної оборони.

Президент України Володимир Зеленський:

Для нас сьогодні це справді питання номер один – забезпечити потужну протиповітряну оборону, створити повітряний щит для захисту нашої критичної та цивільної інфраструктури.

Співрозмовники обговорили актуальні питання європейської та євроатлантичної інтеграції України. Глава держави зазначив, що наша країна розраховує на конкретні кроки на шляху до ЄС під час головування Іспанії в Раді Європейського Союзу у другій половині 2023 року.

Окрему увагу було приділено питанням відновлення енергетичної інфраструктури України після останньої хвилі ракетних обстрілів з боку Росії. Володимир Зеленський подякував за надані Іспанією генератори й відзначив потребу в додатковій допомозі з боку партнерів для повернення безперебійного електропостачання. Він також висловив сподівання на те, що Іспанія активно долучиться до відбудови України. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні в нас є вагомий дипломатичний результат для нашої держави й усього світу – експортна зернова ініціатива продовжить працювати. Російський шантаж ні до чого не призвів.

Принципово й дієво відреагувала ООН і особисто Генеральний секретар Гутерріш. Діяв і Президент Туреччини Ердоган. Вчасно й справедливо реагували й інші провідні суб'єкти міжнародних відносин.

Укотре всі переконалися, що в нашому регіоні є тільки одна загроза глобальній продовольчій безпеці, і це – Російська Федерація, більше ніхто.

(...). Сьогодні я говорив з Президентом Ердоганом, зокрема про безпеку зернового коридору й Чорного моря загалом, про роботу Кримської платформи, про повернення українських військовополонених і політичних в'язнів – ми пам'ятаємо про кожного й кожну, хто в полоні, ми звільнимо всіх.

Також детально говорили про постійні російські провокації, про іранські дрони, про ракетні удари російської армії. Наприклад, цього ранку російський літак запустив крилаті ракети неподалік Зміїного, і вони фактично перелітали через маршрути зернового коридору. І кожен такий російський запуск – а вони майже щоденні – прямо загрожує продовольчому експорту. І це відповідальність партнерів – працювати разом, щоб зменшити російську загрозу.

Провів сьогодні Ставку Верховного Головнокомандувача. Порядок денний Ставки доволі очевидний. Це ситуація на передовій, зокрема на Донеччині, де тривають найжорсткіші бої.

До речі, хочу відзначити бійців 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади та 79-ї окремої десантно-штурмової бригади за стійкість при відбитті атак ворога саме там, на Донеччині. Там цими днями особливо важко – десятки російських атак щодня. Наші хлопці стоять міцно й не здають жодного

сантиметра. Це справжній героїзм. І я дякую всім, хто захищає нашу Донеччину!

Звичайно, розглянули на Ставці ситуацію й на інших напрямках: Харківщина, Луганщина, південь країни, ситуацію на наших кордонах. Всюди зміцнюємо позиції й працюємо на ключову мету – повне звільнення всієї української землі.

(...). І ще одне, на що хотілося б звернути увагу.

Напевно ви чули сьогодні, що в Кремлі розказують, що вони вимагали гарантій безпеки від України. Варто на мить зупинитися, щоб обдумати такі їхні заяви. 252 дні тому Росія вимагала гарантій безпеки від Сполучених Штатів Америки. Після восьми місяців російської так званої «спеціальної операції» у Кремлі вимагають гарантій безпеки від України.

Це насправді разючі зміни. Це показує й те, якого провалу зазнала російська агресія, і те, наскільки ми з вами міцні, коли зберігаємо єдність. (...).

Президент України провів зустріч з Президентом Греції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч з Президентом Грецької Республіки Катеріною Сакелларопулу, яка перебуває в нашій країні з візитом.

(...). Володимир Зеленський наголосив, що звільнення української землі від російських окупантів поверне безпеку й тим районам, де традиційно проживає грецька спільнота.

Президент України Володимир Зеленський:

Україна стала домівкою для понад 100 тисяч греків. Більшість міст і сіл – домівки грецької спільноти на українській землі – вщент зруйновані російськими терористами.

Президент наголосив на важливості повернення справедливості всім родинам українських греків, які втратили своїх близьких через російську агресію.

Президент України Володимир Зеленський:

Усі російські вбивці, усі російські кати мають бути притягнуті до відповідальності за скоєні ними злочини. І я вірю, що Греція братиме активну участь у міжнародних зусиллях, спрямованих на створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії Росії проти України і спеціального міжнародного компенсаційного механізму, який забезпечить відшкодування Росією збитків, завданих цією війною.

Президенти України та Греції обговорили санкційну політику, зокрема підготовку дев'ятого пакету санкцій ЄС проти Росії, який має дати потужну відповідь агресору за терор.

Лідери двох держав також зупинилися на проблемі енергетичної загрози, яку свідомо створила РФ для України та всієї Європи. (...).

Президент України Володимир Зеленський:

Я поінформував пані Президента про наш план швидкого відновлення, про основні потреби у відбудові, які є вже зараз. Сподіваюся, що зможемо налагодити дієву співпрацю з Грецією у сфері відбудови.

Президент розповів, що під час зустрічі порушив питання визнання Грецькою Республікою Голодомору актом геноциду українського народу.

Зі свого боку Катеріна Сакелларопулу зазначила, що її сьогоднішній візит свідчить про підтримку України.

Президент Греції Катеріна Сакелларопулу:

Коли ми говоримо про демократію, європейські цінності, то Європейський Союз і міжнародна спільнота мають підтримувати ці цінності й захищати їх. Ми з першого дня на вашому боці. Ми підтримуємо вашу рішучість захистити вашу територіальну цілісність і будемо підтримувати вас стільки, скільки буде потрібно.

Катеріна Сакелларопулу наголосила на необхідності відновлення територіальної цілісності України в міжнародно визнаних кордонах.

Президент Греції Катеріна Сакелларопулу:

Ми ніколи не визнаємо незаконного приєднання регіонів України до держави, яка напала на вас.

Президент зазначила, що Греція засуджує російську агресію, внаслідок якої гинуть українці та завдається шкода інфраструктурі. Вона наголосила, що Росія має відповісти за ці злочини.

За словами Катеріни Сакелларопулу, Греція підтримує санкційну політику проти РФ і євроатлантичні прагнення України.

У разі застосування Росією ядерної зброї більше не буде того світу, у якому ми живемо зараз, а буде зовсім інший світ – Володимир Зеленський ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський наголошує, що у разі застосування Російською Федерацією ядерної зброї проти України світ зміниться назавжди, а для самої Росії це матиме руйнівні наслідки.

Президент України Володимир Зеленський:

Застосування ядерної зброї уже свідчить про те, що це – ядерна війна, Третя світова. Про що тоді говорити? Яка різниця, що буде після Третьої світової війни? Якщо Росія застосовуватиме ядерну зброю, то більше не існуватиме того світу, у якому ми живемо. Тобто буде зовсім інший світ, у якому держава, що застосовувала ядерну зброю, точно не існуватиме. Я абсолютно в цьому впевнений.

На цьому наголосив Володимир Зеленський під час спілкування з представниками ЗМІ за результатами переговорів з Президентом Греції Катеріною Сакелларопулу в Києві.

На думку Глави держави, такий крок матиме руйнівний вплив на процеси всередині самої Росії.

Президент України Володимир Зеленський:

Вони не втримають ані свою державу, ані свої політичні позиції всередині держави. Я думаю, що вони розбиратимуться в революційних процесах усередині своєї держави.

Володимир Зеленський зазначив, що, з одного боку, сценарій застосування ядерної зброї складно розглядати серйозно, але водночас важко назвати адекватними чи продиктованими воєнною необхідністю ті кроки, які військово-політичне керівництво Росії робило на українській землі.

Президент висловив переконання, що для Росії війна в Україні була програшною із самого початку, і лише питання часу, коли РФ зрозуміє свою поразку.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми боремося за свободу, а свобода завжди перемагає. Це також питання часу. Ми – на своїй землі. Війна одностороння – вони прийшли на нашу землю. У цьому і є агресія, визнана всім світом. Тож, знову-таки, відновлення нашої територіальної цілісності – питання часу.

Володимир Зеленський створив робочу групу для підготовки пропозицій щодо надання допомоги країнам, які потерпають від гострої продовольчої кризи ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський ухвалив рішення створити робочу групу з підготовки пропозицій щодо надання допомоги державам, які потерпають від гострої продовольчої кризи. Відповідний указ Глава держави підписав третього листопада 2022 року.

Очолив робочу групу керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак. До її складу увійшли представники Офісу Глави держави, Кабінету Міністрів, окремих держустанов. Крім того, до складу робочої групи будуть включені представники іноземних держав, міжнародних організацій та експерти, які сприятимуть виконанню визначених для групи завдань.

Через повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України кількість людей у світі, які зазнають гострої нестачі продовольства, за даними ООН, цього року збільшиться на 47 млн – із 276 млн до 323 млн.

Саме війна Росії проти України спричинила серйозну глобальну продовольчу кризу, оскільки ціни на харчі зростають у всьому світі. Україна прагне покращити доступ до продовольства, особливо серед найбідніших і найуразливіших верств населення, забезпечуючи такі країни українським зерном.

Відповідно до указу Президента, робоча група має напрацювати та внести пропозиції щодо надання української сільськогосподарської продукції державам, які потерпають від гострої продовольчої кризи.

Робоча група також повинна забезпечити моніторинг ефективності заходів із надання допомоги таким державам.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Передусім хочу привітати з двома професійними святами, які відзначаються сьогодні. Це День ракетних військ і артилерії та День інженерних військ. Щиро вітаю всіх воїнів, ветеранів і рідних наших героїв, які служать у цих військах.

Українська артилерія стала найсильнішою у Європі і однією з найсильніших у світі. Так завжди буде. Попри фізичну перевагу ворожої артилерії – просто кількісну – наші воїни забезпечують кращі результати. Перевага наших артилеристів якісна – майстерністю, інтелектом, вірою в себе та в нашу країну.

І я підписав укази про відзначення двох бригад спеціальною відзнакою – «За мужність та відвагу». Це 43-тя окрема артилерійська бригада імені гетьмана Тараса Трясила і 44-та окрема артилерійська бригада імені гетьмана Данила Апостола. Дякую вам, хлопці, за влучність!

Українські інженерні війська – це саме ті воїни, які роблять життєво необхідний внесок у просування наших підрозділів, а отже, у визволення нашої території. Вони створюють матеріальну основу для руху військ і для захисту позицій – загородження, переправи, розмінування й багато іншого. (...).

(...). Сьогодні ж зустрівся з представниками Конгресу США – сенаторами Крісом Кунсом і Робом Портманом. Подякував їм за незмінну двопартійну підтримку й за допомогу, яку Сполучені Штати надають нашій державі. Говорили передусім про повітряний щит для України, про те, як прискорити звільнення нашої території.

Окремо й дуже предметно обговорили виклики в енергетиці. Російські удари по нашій енергетиці, по наших енергооб'єктах не припиняються жодної доби. Цієї ночі іранськими дронами був атакований Кривий Ріг. Такий російський терор має отримати – і точно зрештою отримає – потужну глобальну відповідь. Я дякую нашим друзям у Сполучених Штатах, які цьому допомагають. (...).

Витерпіти російський енерготерор, пройти й таке випробування – це наше національне завдання, одне з основних зараз. Сам факт, що Росія вдалася до терору проти енергетики, свідчить про слабкість ворога. Вони не можуть перемогти Україну на полі бою і тому намагаються ось так зламати наших людей – принизити українців, ударити по духу нашого народу, по спротиву наших людей. Вірю, що це Росії не вдасться.

Зараз важливо, щоб зберігалася наша здатність до спільних дій. Тому сьогодні я хочу звернути увагу на дві речі. Перше – увагу місцевої влади. Будь ласка, у всіх містах і громадах України стежте, щоб не було непотрібного використання електрики. Зараз точно не час для яскравих вітрин, вивісок, реклам та іншого подібного освітлення.

Також звертаюся до енергокомпаній – спеціально публічно, щоб це всі почули.

Будь ласка, активніше роз'яснюйте людям, коли й чому ви відключаєте ту чи іншу вулицю, той чи інший район. Зараз час саме таких мікрокомунікацій. Люди мають право знати. І якщо споживачі звертаються й повідомляють про ту чи іншу несправедливість в енергозабезпеченні, будь ласка, реагуйте на це негайно. Працюйте разом із місцевою владою. (...).

Зокрема про енергетичні виклики говорив сьогодні з Президенткою Молдови. Жахливі наслідки російської гібридної агресії відчувають усі європейці, і громадяни Молдови також. Говорили з пані Санду про те, що можемо разом зробити в інтересах наших людей і для захисту наших держав.

Говорив сьогодні і з Президентом Індонезії. Тематика зрозуміла – це саміт «Великої двадцятки», який розпочнеться невдовзі. Це наші зусилля для недопущення продовольчої кризи. І я дякую пану Президенту за підтримку в цьому питанні, за позитивну оцінку наших зусиль.

Є сьогодні висновок МАГАТЕ – цілком очевидний. Місія організації відвідала всі ті об'єкти, які згадували представники Росії, коли розповідали свої фантазії про так звану брудну бомбу. Ми запросили МАГАТЕ, щоб вони перевірили, ми надали їм повну свободу дій на відповідних об'єктах, і маємо чіткі й неспростовні докази того, що ніхто в Україні жодної «брудної бомби» не створював і не створює. І єдине, що є брудне в нашому регіоні зараз, – це голови тих у Москві, хто, на жаль, захопив контроль над російською державою й тероризує Україну та весь світ.

Важливий документ підготовлений і оприлюднений сьогодні міжнародною групою експертів, що працює під керівництвом Майкла Макфола та Андрія Єрмака. Це документ про абсолютно необхідні санкції проти Росії в ІТ-сфері. Це те, що справді може послабити потенціал російської агресивності. ІТ використовується для ракетного й дронного терору, для виробництва військової техніки, для кібератак і поширення дезінформації. Тобто це одна з опор російської війни проти України та свободи в усьому світі.

Ми пропонуємо конкретний шлях, щоб зламати цю російську ІТ-опору. Впевнений, що виконаємо й це завдання – відповідні нові санкції проти Росії точно будуть.

(...). Сьогодні вдалося звільнити з російського полону ще 107 українців. З них шестеро – це офіцери, 101 – сержанти та рядові. Армія, ВМС, тероборона, Нацгвардія, прикордонники... Багато з них були поранені, і дуже серйозно. Усім уже надається необхідна допомога.

Я щиро радий, що ще 107 родин побачили своїх рідних, і дякую всій нашій команді, яка забезпечила цей обмін: розвідці, Офісу, Службі безпеки, омбудсмену. Обов'язково повернемо додому всіх українців і українок, які перебувають у полоні в Росії чи на тимчасово окупованій території. Ми пам'ятаємо про кожного нашого героя. (...).

Щодо фронту – хлопці вперед ідуть. Щодо зерна – судна ідуть. Щодо окупантів – то вони також... за кораблями! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №747/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4).

Про робочу групу з підготовки пропозицій щодо надання допомоги державам, що потерпають від гострої продовольчої кризи: Указ Президента України №748/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента утворено робочу групу з підготовки пропозицій щодо надання допомоги державам, що потерпають від гострої продовольчої кризи).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №749/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 43 окрему артилерійську бригаду імені гетьмана Тараса Трясила Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

Про відзначення почесною відзнакою «За мужність та відвагу»: Указ Президента України №750/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, постановляю:

1. Відзначити почесною відзнакою «За мужність та відвагу» 44 окрему артилерійську бригаду імені гетьмана Данила Апостола Сухопутних військ Збройних Сил України. (...).

З нагоди Дня залізничника Президент України Володимир Зеленський зустрівся з працівниками АТ «Українська залізниця» та вручив державні нагороди ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Ми разом пройшли вже 254 дні повномасштабного вторгнення. І важливо не тільки те, що ми пережили за цей час, а й те, що ми зберегли людяність, здатність допомагати одне одному попри все.

Як наголосив Глава держави, завдяки роботі української залізниці врятовано тисячі життів, а залізничники працювали під ворожими обстрілами.

Президент України Володимир Зеленський:

Робота української залізниці демонструє це дуже добре – демонструє, як ви захищали нашу державу впродовж цих більш як восьми місяців.

Володимир Зеленський акцентував, що з перших годин повномасштабного російського вторгнення залізничники зуміли перебудувати свою роботу відповідно до нових умов, що дало змогу зберегти ефективність перевезень.

Так, за словами Глави держави, з початку повномасштабної російської агресії завдяки роботі залізничників мільйони українців були евакуйовані з районів бойових дій.

Президент України Володимир Зеленський:

Повноцінно забезпечується оборона нашої держави. Підтримується наша економіка. Сотні тисяч робочих місць у різних галузях економіки залежать від чіткості роботи кожного й кожної з вас. І це добробут мільйонів людей.

Володимир Зеленський відзначив вагомий внесок «Укрзалізниці» в подолання кризи з паливом і зауважив, що нині працівники підприємства допомагають боротися з енергетичним терором агресора.

Глава держави наголосив, що після звільнення окупованих територій залізничники намагаються якнайшвидше відновити сполучення з містами й районами, із яких вигнали ворога.

Президент України Володимир Зеленський:

Робота залізниці повністю відображає наш український дух – сміливість, завзяття, щира праця, впевненість, що ми своєї волі нікому не віддамо.

Міністр інфраструктури України Олександр Кубраков зазначив, що з початком повномасштабного вторгнення РФ «Українська залізниця» зуміла надзвичайно швидко налагодити роботу відповідно до потреб воєнного стану.

Президент України Володимир Зеленський:

Перехід на воєнні рейки відбувся дуже швидко. Багато було зроблено з 24 лютого. Це і евакуація, і підтримка всієї економіки. Багато чого ми потребували з погляду нашого експорту. Коли не працювали порти – працювала залізниця, коли не було експорту аграрної продукції морем – експортувала залізниця.

Голова правління АТ «Укрзалізниця» Олександр Камишін зі свого боку зазначив, що «залізність» стала національним ресурсом України. Залізниця допомагає українській армії, зокрема із залізничних рейок по всій країні було виготовлено понад 10 тисяч протитанкових їжаків.

Голова правління АТ «Укрзалізниця» Олександр Камишін:

Коли почалася війна, усі залізничники з першого дня робили те, що ми зараз називаємо «опора безпеки країни». Понад 4 мільйони осіб евакуйовано. Понад мільйон дітей та понад 120 тисяч домашніх тварин. Ми рятували все живе, все, що могли.

Також, за його словами, «Українська залізниця» перевезла більш як 300 тис. тонн гуманітарних вантажів.

Голова правління АТ «Укрзалізниця» Олександр Камишін:

Залізні дипломатія» стала хорошою підтримкою для дипломатичного фронту Президента і на сьогодні перевезла понад 200 делегацій.

Він повідомив, що попри виклики війни, постійні ворожі обстріли залізничної інфраструктури, виконання графіка руху потягів становить понад 85 %.

Голова правління АТ «Укрзалізниця» Олександр Камишін:

Ми точно зможемо надати нашим громадянам якісний сервіс.

Президент України подякував залізничникам за їхню самовіддану роботу.

Президент України Володимир Зеленський:

Слава всім нашим воїнам, які воюють на передовій, слава всім нашим залізничникам, які воюють на своїх робочих місцях.

Він вручив державні нагороди працівникам «Укрзалізниці», які відзначені за особистий внесок у розвиток залізничного транспорту, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені в забезпеченні функціонування об'єктів залізничної інфраструктури в умовах воєнного стану.

Президент України Володимир Зеленський:

Люди на місцях проявляли справжній героїзм. І саме таких людей ми сьогодні відзначатимемо нагородами. Робити я буду це з честю і задоволенням.

Президент України зустрівся з радником Президента США з питань національної безпеки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із радником Президента США з питань національної безпеки Джейком Салліваном, який прибув з візитом до України.

(...). Сторони обговорили питання подальшої підтримки нашої країни з боку США для оборони та звільнення української території від окупантів, підвищення спроможностей нашої держави для захисту критичної інфраструктури, фінансову та гуманітарну підтримку, посилення санкцій проти держави-агресора – Російської Федерації та консолідацію міжнародної підтримки України.

Володимир Зеленський вручив Джейку Саллівану орден князя Ярослава Мудрого II ступеня, яким його було нагороджено за значні особисті заслуги у зміцненні міждержавної співпраці, підтримку суверенітету й територіальної цілісності України.

Радник Президента США подякував за високу нагороду й наголосив, що для нього честь отримати її.

Володимир Зеленський також нагородив старшого директора Ради національної безпеки США з питань Європи Аманду Слоат орденем «За заслуги» III ступеня.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні відзначається День залізничника – професійне свято тисяч людей, які стали справжньою опорою для нашої країни. Залізниця для нас – це і транспорт, як завжди було, і забезпечення оборони, і постачання всього необхідного для суспільства, і виробництво захисних споруд.

Удень я привітав працівників і працівниць «Української залізниці», вручив державні нагороди. Хочу зараз іще раз подякувати всім залізничникам за сумлінність, за те, що вони показують своєю працею, як звичайне виконання службових обов'язків у незвичайних обставинах стає вагомою частиною руху цілого народу до перемоги у війні.

Протягом цієї доби в більшості регіонів нашої держави кілька разів оголошувалася повітряна тривога. Є збиті «Шахеда», є збиті «Калібри». Зокрема, вісім «Шахедів» збито підрозділом 301-го Нікопольського зенітного ракетного полку. Два «Калібри» знищені підрозділами повітряних командувань «Південь» і «Центр». Я дякую вам, воїни, за цей результат!

На півдні, як завжди, хороші здобутки у бійців 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка. Знищують техніку ворога, російську живу силу. На відмінно працюють і бійці 406-ї окремої артилерійської бригади – дуже влучно.

Найбільш жорстокі бойові дії протягом усього цього тижня зосереджені на Донбасі – це Бахмут і Соледар. Тримаємо наші позиції. І на цих та деяких інших напрямках на Донеччині російська армія витратила вже стільки життів своїх людей і стільки боєприпасів, скільки, мабуть, не витратила у двох Чеченських війнах разом узятих.

Але реальний рівень втрат Росії приховується від російського ж суспільства. Навіть мобілізацію свою вони зараз приховали і просто брешуть людям, що нібито мобілізаційне завдання виконане. А насправді у регіонах Росії й на нашій окупованій території вони продовжують збирати людей на загибель.

І ця абсолютно божевільна впертість господарів теперішньої Росії – найкращий показник, що так само брехливе й усе, що вони розповідають деяким іноземним лідерам про свою нібито готовність до переговорів. Коли хтось думає про переговори, він не шукає, як обманути всіх навколо, щоб відправити ще десятки чи сотні тисяч людей у м'ясорубку – мобілізованих чи у вигляді якихось там найманців.

(...). Сьогодні маємо дуже вагому заяву міністрів закордонних справ «Великої сімки», і дуже ґрунтовну. Вона охоплює ключові аспекти ситуації, що склалася в нашій обороні від російської агресії. Я особливо хочу

подякувати партнерам за створення координаційного механізму для допомоги нашій країні у відновленні критично важливої енергетичної інфраструктури.

Сьогодні ж маємо новий пакет оборонної допомоги від наших американських друзів. Обсяг пакету – \$400 млн. І зокрема це бронетехніка, яка нам дуже необхідна для просування вперед на фронті. Дякую Президенту Байдену, Конгресу США і всьому американському народу за незмінну й життєво необхідну допомогу.

Окремо хочу відзначити Нідерланди, які оголосили про свій черговий пакет військової допомоги. Обсяг – 125 мільйонів євро. Це зокрема те, що забезпечить посилення наших танкових підрозділів – разом з американськими і чеськими зусиллями. (...).

Цими днями відбувся візит першої леді України та представників нашого уряду до Португалії – там відбувся Web Summit, одна з найпотужніших щорічних подій для світової ІТ-індустрії. Олена відкрила саміт своїм виступом. Закликала ІТ-спільноту допомагати захисту нашої держави, а це потребує дуже технологічних речей. І відчувається, що відгук буде.

Загалом Україна була представлена на Web Summit найбільшою в історії командою: це представники провідних ІТ-компаній, фондів, більш як 70 українських стартапів. ІТ-галузь – це одна з основ сучасної економіки, і навіть цьогоріч – попри все – наш експорт комп'ютерних послуг зростає – і суттєво у порівнянні з 21-м роком, а українські ІТ-компанії залучили близько \$350 млн інвестицій. Це дуже серйозний результат, та зробимо все, щоб результат був іще більшим.

Відбулась і зустріч першої леді з очільниками Португалії – Президентом і Прем'єр-міністром. Я дякую за підтримку й готовність більше допомагати Україні.

(...). 4 листопада – це день, коли був зроблений важливий крок у розбудові нашої суверенної державності. 31 рік тому саме в цей день був ухвалений Закон України «Про державний кордон». Це один із перших фундаментальних документів відновленої української незалежності.

Ми пам'ятаємо про кожен куточок нашої країни. Ми звільнимо всі наші міста й села, хоч би що планували окупанти для продовження свого перебування на українській землі. Україна буде вільною. І весь наш кордон буде відновлений – як на землі, так і на морі. Як на сході, так і на півдні. (...).

Про відзначення державними нагородами України працівників акціонерного товариства «Українська залізниця» з нагоди Дня залізничника: Указ Президента України №751/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача – доволі тривале, три години. Дуже детально проаналізували ситуацію на передовій – на всіх напрямках, на енергетичному фронті, ситуацію на кордонах. Доповідали Головнокомандувач, командувачі, керівник розвідки, Прем'єр-міністр, міністр оборони, керівник прикордонників. Знаємо, до чого готується ворог. Будемо відповідати й далі звільняти нашу землю.

Також дуже детально проаналізували все, що стосується постачання силам оборони. Це техніка, боєприпаси, зв'язок, зимові речі.

Окремо розглянули протидію ракетному й дронному терору – уже є доволі значні результати в цьому, відсоток збиття став більшим, але ще є над чим працювати. Маємо забезпечити повний захист українського неба і будемо й надалі робити для цього все можливе й неможливе.

Найближчими тижнями очікуємо хороших новин щодо ППО й ПРО для України.

До речі, сьогодні з'явилися повідомлення з Ірану, від офіційних представників. Там вирішили визнати, що таки постачали дрони для російського терору. Але й у цьому визнанні вони збрехали.

Ми щодобово збиваємо іранські дрони мінімум по десять штук, а іранський режим стверджує, що нібито дав небагато і ще до початку повномасштабного вторгнення. Тільки протягом одного вчорашнього дня було знищено 11 «Шахедів». Ми точно знаємо, що іранські інструктори вчили російських терористів користуватися дронами, а в Тегерані про це взагалі мовчать.

І якщо в Ірані й надалі брехатимуть про очевидне, то це означає, що світ докладатиме ще більше зусиль, щоб розслідувати терористичну співпрацю російського та іранського режимів і те, чим Росія платить Ірану за таке співництво. Не буде такого в сучасному світі, щоб хтось із терористів чи їхніх спільників залишився непокараним.

Ситуація на передовій за добу не зазнала суттєвих змін. Найбільша жорстокість окупантів, як і раніше, сконцентрована на Донеччині. Але постійні бої тривають і на інших ділянках фронту – це понад тисячу кілометрів лінії бойових зіткнень.

Хочу сьогодні особливо відзначити нацгвардійців, які захищають нашу державу на Луганщині у складі сил оборони. Зокрема, бійців 27-ї Печерської бригади Нацгвардії, які разом із підрозділами Сухопутних військ дуже ефективно «мінусують» ворожу техніку і самих окупантів. Дякую вам, хлопці!

Робимо все, щоб у вас та в усіх інших наших воїнів було ще більше можливостей гнати ворога. І наступні тижні з цього погляду будуть дуже

важливими – надзвичайно тісно працюємо з партнерами, щоб отримати для України більше танків, більше «броні», більше артилерії.

Хочу відзначити й наших прикордонників – тих, хто продовжує укріплювати рубежі на Сумщині, Чернігівщині й Харківщині попри постійні російські обстріли та провокації. У деяких прикордонних районах нашої країни майже щоденно – мінометний вогонь терористів, постійна загроза ракетних ударів. Дякую, хлопці, за стійкість і витримку!

Цього тижня вдалося забезпечити продовження роботи зернового коридору у Чорному морі. За підсумками семи днів із портів Одеси, Чорноморськ та Південний вийшли 28 суден, які перевозять понад 800 тисяч тонн агропродукції. Напрямки – Єгипет, Лівія, Марокко, Алжир, Оман, Туреччина, Китай та Ефіопія. Причому судно в Ефіопію зафрахтоване Продовольчою програмою ООН, на борту – 30 тисяч тонн пшениці. І це типовий перелік країн, які споживають більшу частину нашого аграрного експорту.

(...). Ще один доказ сили від реального об'єднання світу – це робота нашої благодійної платформи United24. Сьогодні рівно півроку після її запуску.

Майже 220 мільйонів доларів внесків від мільйонів людей з більш ніж сотні країн. Для України купуються дрони, гелікоптери, машини для розмінування, зокрема дуже ефективна Armtrac, десятки швидких, які вже працюють у прифронтових районах. До проекту приєдналися зіркові амбасадори: Андрій Шевченко, Еліна Світоліна, Олександр Усик, Демна, Лієв Шрайбер, Марк Гемілл, Imagine Dragons, Барбра Стрейзанд, Скотт Келлі і Тімоті Снайдер.

Я дякую кожному з донорів і амбасадорів United24, команді проекту та всім, хто допомагає нам захищатися від російського терору!

І, до речі, наступного тижня запусимо ще один фандрейзинговий напрямок – будемо акумулювати кошти для флоту морських дронів. Думаю, абсолютно кожен розуміє, що це й для чого це, і впевнений, що мільйони людей підтримають і такий напрямок у нашій обороні. Як це працює – всі вже бачили. І це тільки для захисту нашої, нашої морської акваторії, на чуже ми не претендуємо. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

У столиці Чехії пройшов мітинг на підтримку України у боротьбі проти російського вторгнення. До демонстрантів через відео звернулася перша леді України Олена Зеленська ([Deutsche Welle](#)).

Десятки тисяч людей у неділю, 30 жовтня, зібралися на Вацлавській площі у Празі на акцію під назвою "Проти страху". Демонстранти закликали продовжувати підтримку України в боротьбі проти російського вторгнення, пише агенція дpa.

Учасники акції тримали в руках прапори Чехії, України, а також США, НАТО та ЄС. На сцені, яку встановили посеред площі, були плакати з написами "Чехія проти страху" і "Ми можемо впоратися", пише Reuters. Організатором мітингу виступила група "Мільйони моментів за демократію", члени якої заявили, що незважаючи на побоювання високих цін на енергоносії та війни, в Україні на кону - майбутнє демократії. "Дякую, що прийшли зіткнутися зі своїм страхом. Зрозуміло, що багато людей бояться. Однак це не завжди погано, страх є хорошим слугою і допомагає нам вижити", - звернулися до людей організатори.

До демонстрантів через відео звернулася перша леді України Олена Зеленська, яка закликала людей не забувати про те, що відбувається в її країні.

Дружина Президента Олена Зеленська:

"Ми не дамо Росії затягнути ні нас, ні весь світ у темряву. Темрява ніколи не перемаже поки люди не закривають очі на війну, наше світло ніколи не згасне".

Також Олена Зеленська засудила нещодавні ракетні удари Росії по енергетичній інфраструктурі України.

Олена Зеленська взяла участь у стратегічній сесії щодо послуг із психічного здоров'я для дітей ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська взяла участь у стратегічній сесії, присвяченій розробці моделей послуг із психічного здоров'я та психосоціальної підтримки для дітей і підлітків. До заходу, організованого Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, долучилися фахівці із психічного здоров'я, експерти, представники міністерств і відомств, місцевого самоврядування, міжнародних та громадських організацій, бізнесу. Стратегічну сесію провели у межах роботи над Національною програмою психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, створення якої ініціювала дружина Президента.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Тисячі українських дітей просто зараз бачать загибель і самі ризикують життям, вони переживають десятки небезпек і страхів, надто рано дорослішають. Але вони ще не дорослі й особливо вразливі. Наш обов'язок – захистити не лише фізичне, а й психічне здоров'я наших дітей. Не можна допустити, щоб тягар пережитого зламав їхнє майбутнє. Вже сьогодні їх потрібно підтримати психологічно й забезпечити таку підтримку стільки, скільки буде потрібно.

Голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні Мурат Шахін:

Важливо, що, окрім створення власне системи послуг, ініціатива першої леді сприяє формуванню культури піклування про психічне здоров'я дорослих і дітей. Ми в ЮНІСЕФ хочемо, щоб люди в Україні, тим паче під час війни, не нехтували своїми переживаннями, зважали на емоційний стан дітей, навчалися технік самодопомоги, мали змогу звернутися по якісну й доступну психологічну та психосоціальну підтримку, не соромилися й не вагалися робити це.

Учасники стратегічної сесії працювали в групах і моделювали такі послуги для дітей та підлітків, які забезпечували б їм якісну психологічну допомогу та підтримку. Зокрема, було опрацьовано ідеї щодо оптимальних способів надання допомоги й підтримки, маршрутів для отримання послуг, ролі родини, школи, громади, психологів, лікарів та бізнесів у цих процесах. Проаналізовано різні сфери, які тим чи іншим чином пов'язані з дітьми, і розглянуто варіанти їх поєднання задля створення комплексної системи піклування про психічне здоров'я молодшого покоління.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко:

Наше завдання як відповідальних дорослих – розділити переживання й стати надійною опорою для дітей, які зазнали впливу війни. Культура піклування про психічне здоров'я має формуватися з раннього віку, але й дорослі повинні бути забезпечені кваліфікованою психологічною допомогою в разі потреби. Тож ми будуємо таку систему охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, коли кожен може вчасно звернутися до фахівця й запобігти розвитку психічних розладів. Упевнений: завдяки спільній роботі нам вдасться це зробити в найкоротші терміни.

Напрацювання та ідеї за підсумками стратегічної сесії розгляне аналітична команда проектного офісу зі створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. (...).

Олена Зеленська відкрила Web Summit 2022 у Лісабоні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська стала спеціальною гостею Web Summit 2022 – найбільшої європейської технологічної конференції, яка щороку відбувається в Португалії та присвячена тематиці сучасних проривних технологій в ІТ-галузі. Промова дружини Президента України на головній сцені саміту ознаменувала його відкриття.

Перша леді розповіла учасникам про те, як із початку повномасштабного вторгнення в Україну Росія поставила технології на службу терору.

Дружина Президента Олена Зеленська:

З російського боку залучені IT-фахівці для наведення терористичних ударів по українських містах. Раніше вони працювали у приватних IT-компаніях. Це те, про що я кажу: через вашу сферу нині теж проходить лінія фронту. Арена боротьби між злом і добром. Між агресором і тим, хто просто захищає свій дім.

На відміну від агресора Україна хоче залучити всі можливі технології для порятунку людей. Тому, за словами першої леді, держава посилює кібербезпеку, забезпечує стійкість усіх цифрових систем як державного, так і приватного сектору. Тож присутні на саміті можуть бути надзвичайно корисними нашій країні в її технологічному спротиві, наголосила дружина Президента.

Вона також розповіла про основні напрямки діяльності своєї благодійної фундації та про те, як до відбудови України може долучитися будь-хто, не лише фахівці IT-сектору.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Я вірю в технології які рятують, а не руйнують. Вірю, що майбутнє саме за такими технологіями. Бо інакше в усього світу просто немає майбутнього. Саме ви – та потужна інтелектуальна сила, яка рухає світ. У ваших руках потенціал і технології, які здатні допомагати, а не руйнувати. І саме з Україною й саме зараз ви можете рухати світ у правильному напрямку.

Перша леді додала, що технології мають бути спрямовані також на відновлення людей: те, що створила людина, має працювати на її благо.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Кожен українець та українка, які відчувають потребу у психологічній підтримці, покращенні свого внутрішнього стану, повинні мати змогу отримати таку послугу. Зручно й повсюдно, навіть якщо це додаток у телефоні з техніками самопомоги. Загалом поширення технік з підтримки себе та інших, зокрема і в діджиталі, є одним із завдань Національної програми психічного здоров'я, над якою ми зараз працюємо в партнерстві зі Всесвітньою організацією охорони здоров'я.

У межах візиту до Португалії Олена Зеленська зустрілася з Прем'єр-міністром країни Антоніу Коштою ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Триває візит першої леді України Олени Зеленської до Португальської Республіки. У другий день візиту дружина Президента зустрілася з Прем'єр-міністром Португалії Антоніу Коштою та відвідала українських вимушених переселенців.

Під час зустрічі з очільником португальського уряду Олена Зеленська подякувала за гуманітарну та військову підтримку України з боку Португалії.

Перша леді також відзначила необхідність посилення української ППО для захисту від регулярних російських обстрілів.

Прем'єр-міністр Португалії Антоніу Кошта:

Ми хочемо показати всю ту солідарність з українським народом, яку ми відчуваємо. Все, що сталося 24 лютого, повністю змінило Португалію та португальський народ.

Дружина Президента також висловила подяку за ініціативу Португалії щодо відбудови українських шкіл. Так, 7 липня під час переговорів між Житомирською ОВА, міністерствами освіти України та Португалії й португальським державним підприємством Parque Escolar було визначено кілька об'єктів для відновлення на Житомирщині.

Перша леді України та Прем'єр-міністр Португальської Республіки також обговорили готовність керівництва португальських шкіл створювати умови для того, щоб українські школярі за бажання мали змогу поєднувати очне навчання в Португалії та онлайн-освіту на батьківщині.

Крім того, Олена Зеленська разом з мером міста Кашкайш Карлушем Каррейрашем відвідала центр для українських тимчасово переміщених осіб.

Його облаштували в межах кампанії на підтримку України та українського народу SOS UCRÂNIA, яка реалізується під керівництвом міського голови.

У центрі є 232 ліжка для дорослих та дитячі ліжечка, ігровий майданчик, кімната для відпочинку, молитовні приміщення, кухня, їдальня, пральня, соціальний супермаркет, бокс для домашніх тварин та ветеринарної консультації, бездротовий доступ до інтернету.

Громадяни України, які проживають у центрі, не обмежені в часі перебування та мешкають там до моменту підбору мерією іншого постійного житла.

Станом на сьогодні Кашкайш є другим містом у Португалії за кількістю зареєстрованих тимчасово переміщених осіб з України (понад 3310 осіб).

Олена Зеленська висловила подяку місту та його керівництву за підтримку українців і гуманітарну допомогу нашій країні. Вона також відзначила важливість рішення муніципалітету Кашкайша щодо налагодження побратимських зв'язків з містами Буча та Ірпінь (Київська область). 5 липня мерія Кашкайша ухвалила рішення про надання фінансової підтримки міським радам Ірпеня та Бучі (500 тис. євро кожній).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Ця дружба підтверджується щодня, бо справжніх друзів видно за їхніми вчинками.

У другий день візиту вона також взяла участь у заходах Web Summit – найбільшої щорічної європейської технологічної конференції, яка триває в Лісабоні 1-4 листопада.

На платформі саміту перша леді поспілкувалася з журналістами світових ЗМІ: Reuters, Bloomberg, CNBC, Globo, The Guardian. Зокрема,

дружина Президента відповіла на запитання про наслідки російської агресії в Україні та важливість технологій у протистоянні загарбнику.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Я використовую будь-який майданчик, щоб доносити правду про те, що відбувається в Україні. Так, фахівці IT-галузі – нова для мене аудиторія, бо я швидше користувач. Але водночас – це люди майбутнього, які розробляють технології, з якими жити світу. Від них залежить, чи підуть ці технології на розвиток, чи будуть зброєю диктаторів.

Олена Зеленська зустрілася з Президентом Португалії та відвідала національний павільйон України на Web Summit у Лісабоні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах візиту до Португальської Республіки перша леді Олена Зеленська зустрілася з Президентом Португалії Марселу Ребелу де Соузою та відвідала національний стенд України на Web Summit.

Під час зустрічі з Президентом Португальської Республіки дружина Глави Української держави подякувала за всебічну допомогу Україні з першого дня повномасштабного вторгнення РФ.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Особливо вдячна за прихисток, який Португалія надає українцям, що були змушені залишити свої домівки та втікати від жахів війни. Дуже важливо, що українці мають доступ до безкоштовних послуг із пошуку роботи, мовної адаптації, лікування, зв'язку, навчання дітей.

Олена Зеленська обговорила з Марселу Ребелу де Соузою можливість участі Португалії у відновленні України.

Дружина Президента Олена Зеленська:

У цьому контексті для нас дуже цінним є рішення уряду Португалії долучитися до відбудови шкіл і дошкільних навчальних закладів в Україні, зокрема в Житомирській області. Розраховую, що початок реалізації відповідних проектів стане можливим найближчим часом.

Крім того, у третій день візиту до Португальської Республіки Олена Зеленська разом з віце-прем'єр-міністром – міністром цифрової трансформації Михайлом Федоровим відвідала національний стенд України на Web Summit – найбільшій щорічній європейській технологічній конференції, що відбувається в Лісабоні.

Цьогоріч саміт зібрав понад 70 тисяч відвідувачів та 900 спікерів, серед яких представники найбільших компаній світу: Apple, Google, Amazon, OpenSea, Microsoft тощо.

Попри війну Україна представлена найбільшою в історії делегацією, до складу якої увійшли представники фондів, IT-компаній, державних установ, а також понад 70 провідних українських стартапів. За словами Михайла Федорова, цьогоріч експорт комп'ютерних послуг в Україні зріс на 23 % проти попереднього року, українські IT-компанії залучили \$350 млн

інвестицій. ІТ-сектор сьогодні виконує два ключових завдання: забезпечує регулярні валютні надходження та сплачує податки.

Олена Зеленська відзначила масштабність та інтерактивність українського павільйону.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Тут весь час події: презентації, лекції, пітчі українських стартапів і компаній. Усі вони доводять: саме зараз час вкладати в українські ІТ. Бо перемогу України у війні поряд із людьми забезпечують саме сучасні технології.

Під час окремого заходу дружина Президента презентувала учасникам саміту, представникам світового ІТ-бізнесу свою фундацію – Olena Zelenska Foundation, про створення якої було оголошено у вересні в Нью-Йорку.

Олена Зеленська розповіла про головні завдання, над якими зараз працює її фундація.

Дружина Президента Олена Зеленська:

У медицині та освіті ми визначили об'єкти, на відбудову та матеріально-технічне забезпечення яких збираємо кошти. Почали з двох освітніх об'єктів – один у Бучанському, інший у Броварському районі. Медичні об'єкти обрали з Харківської області (Куп'янськ, Балаклія, Ізюм), де медична інфраструктура значною мірою пошкоджена та потребує оперативних дій, щоб люди могли отримувати допомогу. У напрямку гуманітарної допомоги ми почали з найактуальнішого запиту – підготовки населення деокупованих територій до холодів.

Перша леді наголосила, що рада знайти серед представників світового ІТ-сектору однодумців, які готові взяти участь у відбудові України.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Країни G7 пригрозили Лукашенку наслідками за його співпрацю з Росією ([УНІАН](#)).

Міністри закордонних справ країн G7 закликали Олександра Лукашенка не робити з Білорусі співучасника російської агресії.

«Ми знову закликаємо білоруську владу припинити сприяти російській агресивній війні, в тому числі дозволяти російським збройним силам використовувати білоруську територію для запуску ракет, націлених на Україну. Якщо білоруська влада буде більш безпосередньо залучати Білорусь у війну Росії, G7 накладе на режим непосильні додаткові витрати», – зазначили дипломати після засідання у німецькому місті Мюнстер.

У заяві сказано, що країни G7 будуть чинити санкційний тиск на Росію та її союзників.

«Ми засуджуємо нещодавню ескалацію Росії, включаючи її напади на цивільних осіб та цивільну інфраструктуру, зокрема енергетичні та водні об'єкти, по всій Україні з використанням ракет та іранських безпілотників та інструкторів. За допомогою цих атак Росія намагається тероризувати цивільне населення», – йдеться у повідомленні.

Міністри іноземних справ країн G7 вкотре закликали росію негайно припинити загарбницьку війну проти України та вивести всі свої сили та військову техніку ([Укрінформ](#)).

Вони засудили нещодавню ескалацію з боку рф, включно з атаками на цивільне населення та інфраструктуру, зокрема енергетичні та водні об'єкти, по всій Україні з використанням ракет, іранських безпілотників. Невибіркові напади на цивільне населення та інфраструктуру є воєнними злочинами, і країни G7 сповнені рішучості забезпечити повну відповідальність винних.

Очільники МЗС країн G7 також назвали безвідповідальною і неприйнятною ядерну риторику москви та наголосили, що будь-яке застосування росією хімічної, біологічної чи ядерної зброї матиме серйозні наслідки.

Представники країн-членів групи відкинули неправдиві заяви росії про те, що Україна нібито готує «брудну бомбу», зауваживши, що інспекція Міжнародного агентства з атомної енергії підтвердила безпідставність цих звинувачень.

Водночас країни G7 підтримують зусилля МАГАТЕ щодо створення зони безпеки навколо ЗАЕС. У комюніке засуджується захоплення та мілітаризація росією Запорізької АЕС, викрадення українського персоналу та жорстоке поводження з ним.

Міністри G7 заявили, що запроваджуватимуться санкції щодо росії та інших країн, фізичних чи юридичних осіб, які надають військову підтримку москві в агресивній війні, зокрема згадується Іран.

Вони також повторили заклик до влади білорусі припинити сприяти веденню агресивної війни росії, включаючи дозвіл збройним силам рф використовувати територію республіки для запуску ракет по Україні. «Якщо білоруська влада безпосередньо втягне білорусь у війну росії, G7 накладе на режим величезні додаткові витрати», – йдеться у заяві.

При цьому міністри привітали готовність Президента України Володимира Зеленського до справедливого миру на основі поваги до територіальної цілісності, суверенітету та законного права України захищати себе. «Заклики росії до переговорів не викликають довіри, коли вона продовжує ескалацію війни та видає нові погрози та дезінформацію», – заявили дипломати.

Країни G7 та Австралія погодили встановлення граничної ціни на російську нафту ([УНІАН](#)).

3 листопада 2022 року, країни «Великої сімки» та Австралія попередньо домовилися про встановлення граничної ціни на російську нафту наприкінці місяця.

Представники США і країн G7 вели інтенсивні переговори щодо встановлення верхньої межі ціни на морські поставки нафти з Росії протягом декількох тижнів. Такий крок міг б гарантувати, що санкції ЄС і США, які запровадили проти РФ через її вторгнення в Україну, не перекриють світовий ринок нафти.

Країни поки не узгодили початкову граничну ціну на російську нафту. Вона буде встановлюватися протягом найближчих тижнів.

Регулярний механізм перегляду граничної ціни на російську нафту дозволить у разі потреби стабілізувати ринок. Крім того, це не дозволить Росії маніпулювати цінами.

ЄС працює над використанням російських активів для відновлення України ([УНІАН](#)).

Європейський Союз вивчає можливість використання активів російського центрального банку на мільярди євро для відновлення України. Ці кошти вже заморожені державами-членами ЄС.

За даними видання Bloomberg, обговорення знаходяться на ранній стадії. Юристам доручили вивчити можливі варіанти. Оцінка того, чи можна і як отримати контроль над активами, надзвичайно складна і потенційно загрожує юридичними наслідками.

У підсумку ЄС може отримати доступ до частини з приблизно 300 мільярдів доларів резервів Центрального Банку Росії, які були заморожені ЄС, США та іншими союзниками після вторгнення Росії в Україну. За

даними джерел, будь-які дії ЄС будуть зосереджені на активах, що знаходяться в Європі.

Позиція США з цього питання не відома. У травні чиновники Міністерства фінансів висловили стурбованість з приводу створення прецеденту, який завадить іншим іноземним центральним банкам розміщувати свої активи в США.

Прес-секретар Крістіан Віганд:

Європейська комісія «вивчає, як змусити Росію заплатити за завдані нею руйнування», і лідери ЄС попросили її представити варіанти використання заморожених активів для відновлення України відповідно до законодавства ЄС і міжнародного права, «робота ведеться».

Відзначається, що експерти з правових питань обережно намагаються проаналізувати ситуацію і подивитися, що можна зробити. Будь-які пропозиції повинні бути юридично обґрунтованими і підтримані державами-членами ЄС.

Війна в Україні та санкції завдадуть серйозного удару по бюджету Росії ([УНІАН](#)).

Витрати на мобілізацію в Російській Федерації і санкції Заходу зроблять прогалину у бюджеті країни. Очікується, що резерви Москви впадуть до найнижчого рівня за останні роки.

За даними Reuters, це створить ще більше навантаження на ресурси Кремля, тому що президент РФ Володимир Путін намагається фінансувати війну, якій не видно кінця, і готується до виборів у 2024 році.

Через вісім місяців війни Москва склала бюджет на 2023 рік, в якому не враховуються витрати на мобілізацію 300 тисяч резервістів, яку оголосили нещодавно, на спробу анексії чотирьох українських областей. Погіршують ситуацію для Росії і західні санкції.

Аналітик Олександра Сусліна:

Макроекономічний прогноз, на якому заснований бюджет, був розрахований до мобілізації. Він не враховує нові санкції і, отже, не відображає реальності.

Згідно з офіційними російськими прогнозами, ВВП в наступному році впаде на 0,8 %, водночас опитування аналітиків, показує скорочення економіки на 2,5 %, а Світовий банк очікує скорочення на 3,6 %.

У Білому домі відповіли, чи згортатимуть додаткові сили США, розгорнуті у Польщі ([УНІАН](#)).

США схвалили розгортання додаткових військ США у Східній Європі на початку лютого.

Координатор зі стратегічних комунікацій Білого дому Джон Кірбі:

США дуже серйозно ставляться до безпеки східного флангу.

Саме тому президент Байден відправив додаткові 20 тисяч американських військових до Європи, і тепер ми запровадили процедуру, за

якою вони можуть залишатися там на ротаційній основі принаймні в осяжному майбутньому.

Білорусь підтримувала, забезпечувала та приймала російські війська ще до початку повномасштабного вторгнення росіян до України. (...).

В ООН підтвердили прохід суден «зерновим коридором» 3 листопада ([УНІАН](#)).

Організація Об'єднаних Націй підтвердила, що експорт українського зерна в рамках «зернової угоди» буде продовжено 3 листопада 2022 року.

Міністр інфраструктури Олександр Кубраков:

У четвер, 3 листопада, очікується проходження 8 суден з аграрною продукцією через «зерновий коридор». Отримали підтвердження від ООН.

Крім того, за словами Кубракова, 2 листопада у Босфорі проведуть інспекцію суден.

США протистоятимуть поставкам Іраном зброї Росії ([УНІАН](#)).

Сполучені Штати Америки будуть використовувати всі необхідні інструменти, щоб викривати і протистояти поставкам Іраном зброї Росії.

Офіційний представник Держдепартаменту Нед Прайс:

США «націлилися на іранські мережі розповсюдження БПЛА» і постійно шукають «цілі, які можуть бути придатними для реагування».

Ми стурбовані тим, що Росія може також спробувати придбати у Ірану сучасну звичайну зброю, таку як ракети «земля-земля», які майже напевно будуть використовуватися для підтримки війни Росії проти України.

США будуть застосовувати всі санкції щодо торгівлі зброєю як з Росією, так і з Іраном, щоб Ірану було важче продавати її Росії.

Британія допомагає Україні відбивати російські кібератаки ([УНІАН](#)).

Великобританія більше не приховує той факт, що з самого початку російського військового вторгнення допомагає Києву відбивати кібератаки росіян.

Раніше інформація про цю допомогу (обійшлася британському платнику податків більш ніж в 6 млн фунтів, або понад \$7 млн) не афішувалася з міркувань операційної безпеки, повідомляє Бі-бі-сі.

Хоча РФ завжди заперечувала факт таких кібератак, за словами експертів, вони були безпрецедентними, почалися ще до російського вторгнення, йшли хвилями і помітно активізувалися в другій половині минулого року, коли Кремль активно готувався до нападу на Україну.

Після перших невдач на «полі бою» хакери, організовані за участю різних російських спецслужб, перейшли до нової, але від цього не менш небезпечної тактики, намагаючись порушити роботу держустанов.

Той факт, що російським кіберзлочинцям так і не вдалося завдати Україні серйозної шкоди, експерти пояснюють не тим, що зловмисники

погано старалися, а організованою роботою українських фахівців, яким допомагали співробітники зарубіжних компаній і урядових організацій. Першою чергою, – Великобританія, що має великий досвід боротьби з міжнародною кіберзлочинністю.

Як стало тепер відомо, група британських експертів у сфері кібербезпеки почала зміцнювати захист сайтів українських держустанов вже через 35 хвилин після початку російського військового вторгнення. З тих пір за їх сприяння українцям вдалося відбити десятки нападів – в цілому на 30 державних веб-сайтів.

Конкретна допомога полягала в наданні Україні британської техніки та програмного забезпечення для захисту від різних видів кібератак. За рахунок цього вдалося забезпечити безпеку об'єктів інфраструктури та державних установ, практично не порушивши безперервний доступ населення до інформації та послуг.

Крім цього, британська підтримка передбачає надання українським кібераналітикам розвідданих, які допомагають обчислити, звідки виходить загроза, в чому вона полягає і проти яких цілей спрямована.

Директор Національного центру кібербезпеки Британії Лінді Кемерон:

Ми пишаємося тим, що беремо участь у забезпеченні кібербезпеки України. У кіберпросторі російська агресія зустріла оборону не менш значну, ніж на реальному полі бою.

Співробітник британського міністерства закордонних справ і міжнародного розвитку Лео Догерті:

Ми задіяли наш досвід, щоб допомогти Україні оборонятися від щоденних кібератак з Росії, які не припиняються з самого початку вторгнення, за словами якого в списку західних союзників, що надають Києву допомогу у сфері кіберекспертизи Великобританія займає лідируюче місце.

Представники кіберкомандування США також нещодавно повідомили Бі-бі-сі, що до початку війни якийсь час співробітники американських підрозділів допомагали Києву полювати за російськими хакерами в українських мережах. Однак після 24 лютого робота ця була згорнута, а команду експертів евакуювали.

Як визнають британські експерти, атаки російських хакерів часто відрізняються витонченістю і технічної просунутістю, а нерідко і йдуть відразу за кількома напрямками. Зокрема, хакери можуть зламувати системи супутникового зв'язку, щоб отримати доступ до мереж, які їх цікавлять, або використовувати своїх агентів на місцях, які можуть підібратися до ключових об'єктів. Мали місце і випадки, коли в комп'ютерах виявлялися «жучки» – підключені до них USB-пристрої, що несуть вірусні програми.

У деяких випадках хакери робили спроби зламати сайти держустанов або об'єктів інфраструктури. Спочатку атаки обходили стороною телекомунікаційні системи та енергетичний сектор, мабуть, організатори

нападів розраховуючи, що після перемоги їм все це стане в нагоді самим. Однак у міру того, як стало зрозуміло, що ні про яку перемогу говорити не доводиться, енергетичні об'єкти виявилися в числі пріоритетних цілей.

До того ж у перші місяці війни українські фахівці в галузі кібербезпеки, яким допомагали британські колеги, говорили про те, що хакери цілеспрямовано шукали в базах даних інформацію про керівників українських муніципалітетів – міст і сіл, яка, судячи з усього, була потрібна російській розвідці, поки йшов наступ.

Міністр закордонних справ Великої Британії Джеймс Клеверлі:

Британська підтримка України не обмежується військовою допомогою, ми використовуємо провідний світовий досвід Великобританії для підтримки кібербезпеки України. (...). Разом ми доб'ємося перемоги над Кремлем у всіх сферах: на суші, в повітрі і в кіберпросторі.

За даними британських джерел, за хакерами стоять всі три основні розвідувальні спецслужби Росії, причому найбільш активною вважається військова розвідка ГРУ.

Головною метою на сьогодні залишається українське керівництво. Одне з найбільш потайних угруповань хакерів носить кодову назву Turla і пов'язане з ФСБ. Вважається, що Turla була заснована ще в 1990-ті роки і залишалася найбільш засекреченою організацією, яку приберігали для «хірургічно точних» ударів по найважливіших цілях. Ці люди віртуозно вміють замітати сліди, але обчислити їх все ж вдалося – по ряду зроблених ними помилок.

МАГАТЕ розпочало перевірку на двох ядерних об'єктах в Україні (УНІАН).

Перевірки проводять на запит української сторони.

Інспектори Міжнародного агентства з атомної енергетики (МАГАТЕ) розпочали і незабаром завершать проведення перевірки двох об'єктів в Україні на тлі звинувачень РФ про нібито виробництво «брудних бомб».

Про це повідомляється на сайті Агентства.

Генеральний директор МАГАТЕ Рафаель Гроссі:

Висновки щодо останніх перевірок на двох об'єктах будуть надані протягом цього тижня.

Відомо, що перевірку проводять на запит України. Його подали після розповсюдження Росією фейкових заяв про діяльність, пов'язану з нібито виробництвом «брудних бомб» у двох місцях, які перебувають під гарантіями МАГАТЕ.

Метою візитів інспекції є виявлення будь-якої можливої незаявленої ядерної діяльності та матеріалів, пов'язаних із розробкою «брудних бомб».

У МАГАТЕ наголосили, що місяць тому інспекція перевірила одне з двох місць. Під час перевірки там не виявили жодної незаявленої ядерної діяльності чи матеріалів.

У Чехії заговорили про передачу Україні конфіскованих російських активів ([УНІАН](#)).

Влада Чехії заявила, що у них є ідеї про конфіскацію російського майна, замороженого в країні. Про це заявив прем'єр-міністр Денис Шмигаль на спільній прес-конференції з чеським колегою Петром Фіалою.

Прем'єр-міністр Петр Фіала:

Необхідно, щоб наша військова підтримка України і надалі тривала, щоб мужні українські захисники могли і надалі робити те, що вони роблять зараз. Але Україні потрібно набагато більше, і всього. Це особливо видно зараз, коли Росія намагається знищити енергетичну інфраструктуру України. Тому ми швидко відреагували на нагальні потреби України, і пропонуємо Україні 20 мільйонів крон на закупівлю дизельних електрогенераторів.

Польща і ЄС нададуть Україні підтримку в експорті зерна ([УНІАН](#)).

Польща та інші держави-члени Європейського Союзу продовжать надавати Україні підтримку в експорті зерна до третіх країн на тлі відмови Росії виконувати свої зобов'язання в рамках «зернової угоди».

«Рішення Росії призупинити свою участь у зерновій ініціативі є ще одним доказом того, що Російська Федерація не має наміру дотримуватися жодних міжнародних домовленостей. Польща разом із партнерами з ЄС готова й надалі працювати, щоб допомогти Україні та тим, хто потребує транспортування необхідних вантажів», – йдеться у повідомленні Міністерство закордонних справ Польщі.

Країни G7 створили енергетичний «Рамштайн» для України ([Укрінформ](#)).

З метою допомоги Україні в відновленні інфраструктури, коли росія навмисно знищує об'єкти енергетики, члени G7, практично, створили новий механізм координації – за прикладом «Рамштайну», тільки у енергетичній сфері.

Держсекретар США Ентоні Блінкен:

З урахуванням явно навмисних спроб росії, президента путіна, знищити якомога більше критичної інфраструктури України – зокрема, енергомереж та об'єктів, необхідних для опалення будинків, щоб лікарні не могли функціонувати, школи не могли опалюватися та не мали електроживлення – ми (G7 – ред.) визначили, що разом можемо багато зробити, щоби допомогти українцям.

Він зазначив, що йдеться не лише про відновлення зруйнованої інфраструктури, але також про посилення її стійкості. Це, зауважив глава американської дипломатії, робиться скоординовано, з урахуванням ресурсів, які мають країни «сімки» для відповіді на ці виклики.

Блінкен підкреслив, що країни G7 створили, фактично, окремий механізм, щоби усвідомити, якими є потреби України, і що кожна держава може запропонувати зі свого боку.

«Це трохи схоже на Рамштайнський процес допомоги Україні в її оборонних потребах. Тож, ми робимо те саме, тільки у сфері енергетики», - зауважив державний секретар США.

Держави-учасниці ОБСЄ запустили програму підтримки для України ([Укрінформ](#)).

Держави-учасниці ОБСЄ 2 листопада запустили нову Програму підтримки для України, що фінансується донорами і втілюється без росії.

Голова ОБСЄ, глава МЗС Польщі Збігнєв Рау:

Хоча російська федерація змогла домогтися закриття польових місій ОБСЄ в Україні, заперечивши проти поновлення мандату Спеціальної моніторингової місії та координатора проєктів ОБСЄ, наша рішучість підтримувати Україну залишається непохитною.

Програма спрямована на мінімізацію деяких із невідкладних загроз цивільному населенню, викликаних війною проти України, а також підтримку довгострокової стійкості демократичних, суспільних інституцій та організацій громадянського суспільства. Нині вона складається з 23 проєктів, які спиратимуться на попередню співпрацю з давніми партнерами ОБСЄ та передбачатимуть роботу в країні у низці сфер - від підтримки зусиль з гуманітарного розмінування та реагування на надзвичайні ситуації до підтримки уряду України в його зусиллях щодо здійснення реформ.

Генеральна секретарка ОБСЄ Гельга Марія Шмід:

З Програмою підтримки для України донори ОБСЄ хочуть бути впевнені в тому, що ми продовжуємо допомагати Україні боротися з усім спектром безпекових загроз – від екологічних ризиків, спричинених війною, до забезпечення підтримки жінок, які зазнали гендерного насильства.

Кіпр скасовує спрощений візовий режим з росією ([Укрінформ](#)).

Влада Кіпру оголосила, що у країні більше не застосовуватимуться спрощені правила для громадян росії, які звертаються за туристичними візами.

З 1 грудня країна почне стягувати повну плату за оформлення туристичних віз із росіян, які раніше були звільнені від візових зборів.

Згідно з новими правилами, які набудуть чинності наступного місяця, власники російських паспортів повинні будуть заплатити 80 євро при оформленні туристичної візи.

Рішення Кіпру, який є членом Євросоюзу, ввести плату за туристичні візи для росіян послідувало за повним призупиненням угоди про спрощення візового режиму з росією, прийнятим ЄС у вересні.

Радбез ООН провалив російський проєкт резолюції про «військові біолабораторії» в Україні (Укрінформ).

Рада безпеки ООН не підтримала російський проєкт резолюції про створення комісії з розслідування «військово-біологічної діяльності США на території України».

У середу за проєкт проголосували росія і Китай, проти – США, Велика Британія та Франція. Утрималися десять непостійних членів – Ірландія, Норвегія, Албанія, Індія, Бразилія, Мексика, Кенія, Гана, Габон, ОАЕ (усього в РБ 15 членів).

Раніше росія надіслала до Радбезу «проєкт резолюції» про створення комісії для розслідування діяльності біолабораторій США в Україні, а також «скаргу» щодо їхньої діяльності.

Чеські депутати назвали російський режим терористичним (Укрінформ).

Комітет у закордонних справах Палати депутатів, нижньої палати парламенту Чеської Республіки, вважає нинішній російський режим терористичним.

Таке визначення міститься у резолюції засідання комітету від 3 листопада, на якому розглядалося питання щодо можливостей створення спеціального міжнародного кримінального трибуналу для розслідування злочинів російської агресії в Україні.

В документі засуджується російська агресія проти України, широкомасштабні напади на цивільне населення, цивільні об'єкти та ключову інфраструктуру, що є «очевидною спробою досягнення політичних цілей шляхом залякування мирного населення та відповідають терористичним методам».

(...). Депутати зазначили, що росія відмовляє українському народу в праві на власну ідентичність і незалежне існування. Дії російських військ та інших збройних формувань, створених за підтримки російської влади в Україні, мають ознаки воєнних злочинів і злочинів проти людяності, винні мають бути покарані. Члени Комітету підтримали зусилля міністра закордонних справ щодо створення спеціального трибуналу для судового переслідування злочину агресії, а також розслідування під керівництвом Міжнародного кримінального суду, що веде до судового переслідування воєнних злочинів і злочинів проти людства.

Чеські парламентарії закликали міжнародну спільноту продовжувати підтримувати Україну та подякували уряду Чеської Республіки за допомогу, яку він надав Україні, будь то гуманітарна, економічна, політична, дипломатична або через поставки військового обладнання. Також вони відзначили як позитивний курс МЗС на перегляд відносин з рф.

Польща забрала у посольства РФ базу відпочинку під Варшавою (Українська правда).

Польська служба з охоронилісів взяла підсвій контроль курорт «Скуб'янка» під Варшавою, який радянське, а потім російське посольство орендувало з 1980-х років – відповідний договір розірвали після повномасштабного вторгнення Росії проти України.

«Лісова охорона сьогодні вилучила та наклала арешт на майно, яке орендувало посольство РФ. Санаторій, розташований у лісництві Зегже в межах Скуб'янки, був орендований радянським посольством ще у 1980-х роках», – йдеться у повідомленні Міністерство клімату і навколишнього середовища Польщі.

Заступник міністра Едвард Сярка уточнив, що в середині квітня державне лісове агентство розірвало договір з посольством РФ через несплату орендної плати – 12 тисяч злотих на місяць.

Він додав, що, незважаючи на неодноразові заклики, посольство РФ не вивезло речі з бази відпочинку, тому, за його словами, «сьогодні ми приступили до конфіскації майна». Він додав, що наразі здійснюється інвентаризація та технічна оцінка.

За словами **очільника Держлісагентства Польщі Юзефа Кубіци**, «всі юридичні аспекти вичерпані», і «в російській стороні не буде жодних підстав претендувати на якісь права». Окрім несплати оренди, підставою для розірвання договору стала агресія РФ проти України, додав він.

База відпочинку «Скуб'янка» на річці Зегже містить два готелі, дві вілли, вісім котеджів та адміністративну частину.

Військова допомога

Нідерланди нададуть Україні черговий пакет військової допомоги на 120 мільйонів євро ([Укрінформ](#)).

Нідерланди нададуть Україні важку військову техніку. Загальна вартість чергового пакета допомоги становить 120 млн євро, з яких 45 млн євро призначається на танки Т-72.

Зазначається, що разом із США та Чехією Нідерланди поставлять із Чехії 90 модернізованих і капітально відремонтованих танків.

Очікується, що перша партія танків буде поставлена в Україну вже наступного місяця.

Італія готує шостий пакет військової допомоги для України ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто заявив, що новий уряд прем'єр-міністра Джорджи Мелоні має намір затвердити шостий пакет військової допомоги для України після російського вторгнення:

Єдине, чого ми не можемо зробити в такий складний час, в якому ми нині живемо, це втратити контакт із нашими міжнародними союзниками - ЄС і НАТО. Тому є лише один спосіб діяти та приймати рішення. Якщо ситуація

в Україні не зміниться, буде шостий указ про відправку нової військової допомоги.

США передадуть Україні танки та системи ППО: деталі нового пакету допомоги ([УНІАН](#)).

Міністерство оборони США заявило про виділення нового пакету оборонної допомоги Україні на суму близько \$400 мільйонів у межах Ініціативи сприяння безпеці України (USAI).

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:

Цей пакет в рамках USAI підкреслює постійну відданість США підтримці України шляхом задоволення її нагальних потреб, а також зміцнення спроможності ЗСУ захищати суверенітет держави в довгостроковій перспективі.

Новий пакет передбачає виділення фінансів на модернізацію протиповітряних ракет HAWK для їх подальшої передачі Україні. Крім того, здійснюватимуться поставки в Україну 45 оновлених танків Т-72Б із вдосконаленою оптикою, засобами зв'язку та бронюванням, а також 1100 тактичних БПЛА Phoenix Ghost, 40 броньованих річкових катерів, захищених систем зв'язку та систем спостереження. Фінансування виділяється також на модернізацію 250 броньованих машин безпеки М1117 та на обслуговування й підтримку боєготовності вже переданої техніки.

Парламент Болгарії розблокував постачання військової допомоги Україні ([Українська правда](#)).

Національна ассамблея Болгарії у четвер підтримала резолюцію про постачання Україні військової та технічної допомоги.

Резолюція означає, що тепер уряд Болгарії має протягом 30 днів подати проєкт рішення про постачання зброї Україні до парламенту.

Під час обговорення документа депутат проєвропейської партії «Продовжуємо зміни» Даніель Лорер назвав цинічним зберігання в Болгарії великої кількості радянського озброєння як обґрунтування необхідності гарантувати безпеку країни.

Швейцарія не дозволила Німеччині передати Україні боєприпаси для «Гепардів» ([Українська правда](#)).

Уряд Швейцарії підтвердив свою відмову погодити передачу Україні боєприпасів для зенітних танків «Гепард», які Німеччина свого часу придбала у Берна.

Міністр економіки Швейцарії Гі Пармелін надіслав листа міністру оборони Німеччини Крістін Ламбрехт, в якому вказав, що не можна погоджуватися на таку поставку військових матеріалів швейцарського виробництва, якщо країна-одержувач втягнута в міжнародний конфлікт.

«Швейцарія застосовує закон про нейтралітет у відносинах між Росією і Україною», – йдеться в заяві Швейцарського департаменту економіки, освіти і досліджень.

Ламбрехт вже більш ніж 10 днів тому звернулася листом до уряду Швейцарії з проханням зняти вето на реекспорт боєприпасів до «Гепардів», щоб Німеччина могла передати Україні 12 тисяч 35-мм снарядів, які закупила багато десятиліть тому.

У початковому контракті на продаж зброї Німеччині прописано, що Швейцарія має погодити будь-який подальший її продаж чи передачу безоплатно.

Німеччина надала початковий пакет боєприпасів, що включав близько 60 000 набоїв. Однак через інтенсивне використання «Гепардів» проти російських безпілотників та крилатих ракет Київ повідомив про гостру «нестачу боєприпасів».

Берлін раніше запитував Берн про приблизно 12 400 набоїв швейцарського походження для «Гепардів». Вони були виготовлені цюрихською компанією Oerlikon-Bührle. На початку червня Пармелін вперше офіційно відмовив у експорті, посилаючись на нейтралітет Швейцарії.

«Гепард» став першою системою важкого озброєння, яку Німеччина пообіцяла Україні. До вересня всі 30 обіцяних зенітних танків були поставлені в країну.

Президент та міністр оборони Греції відвідають Київ та передадуть Україні БМП-1 ([Укрінформ](#)).

Президент Греції Катерина Сакелларопулу та міністр національної оборони країни Нікос Панайотопулос відвідають Київ, де передадуть Україні БМП-1.

Також Греція планує надати українській стороні додаткові 155 мм боєприпаси. Натомість Греція отримає таку ж кількість БМП MARDER від Німеччини.

Камбоджа надішле в Україну саперів для передачі досвіду в розмінуванні ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Камбоджі Гуг Сен під час телефонної розмови з **Президентом України Володимиром Зеленським** узяв на себе зобов'язання у співпраці з Японією надіслати інструкторів зі знешкодження мін.

Сен засудив вторгнення росії в Україну, заявивши, що «Камбоджа завжди виступає проти будь-якої країни, що нападає на іншу країну».

Генеральний директор Камбоджійського центру протиміної діяльності Генг Ратана повідомив, що після консультацій з японськими партнерами його відомство направить першу команду в Україну на початку грудня, друга команда може відбутися в першому кварталі наступного року.

Канада виготовить 500 тисяч комплектів зимового одягу для ЗСУ (Укрінформ).

Міністр оборони Канади Аніта Ананд заявила, що уряд Канади усіляко залучатиме свою оборонну промисловість до виготовлення необхідного Україні обладнання:

Підприємства оборонної промисловості Канади виготовляють високоякісне обладнання і, як ми бачимо, вони продовжують нарощувати зусилля для допомоги Україні. Ми продовжимо визначати потреби України та працюватимемо разом із промисловістю, аби Україна отримала, що їй потрібно.

Ананд додала, що Канада вже уклала контракти із постачальниками, які виготовлять 500 тис. комплектів військового зимового одягу, що згодом буде передане українським захисникам. «Україна переможе у цій війні, а тим часом Канада продовжить надавати підтримку у ближній, середній та дальній перспективі, скільки б часу не знадобилося. Уряд Канади налаштований на це», – запевнила вона.

Вона наголосила, що обсяг прямої канадської військової допомоги вже перевищив 600 млн дол. й включає в тому числі новітні броньовані автомобілі.

Іспанія передає новий пакет військової допомоги, який включає батарею зенітно-ракетного комплексу Aspide, системи ППО Hawk, протитанкові ракетні комплекси, гармати та снаряди до них (Українська правда).**Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба:**

Я дуже радий, що новий пакет є, він уже на шляху до України, і найближчим часом наша держава зміцнить свою обороноздатність, отримавши батарею зенітно-ракетного комплексу Aspide та ракети до неї, чотири системи ППО Hawk, протитанкові ракетні комплекси, гармати та снаряди до них, а також інше військове спорядження.

Міністр зазначив, що рішення Іспанії передати системи Hawk декілька тижнів стало сигналом для інших країн почати пошук систем Hawk для їх передачі до України.

«Це саме те, про що ми просили Іспанії, це те, що допоможе нам захистити нашу цивільну інфраструктуру», – сказав Кулеба.

Комплекси Aspide розраховані на захист стратегічних об'єктів, як то промислові підприємства, аеродроми чи морські порти. Вони можуть працювати в складі ешелонованої системи ППО та обмінюватись даними із ЗРК інших типів.

Система ППО Hawk є попередником системи протиракетної оборони Patriot американського виробництва.

Британія передала зимове спорядження для 9000 українських військових (Укрінформ).

Майже дев'ять тисяч українських захисників отримали від Великої Британії стандартне та зимове спорядження, кожен комплект якого містить понад 40 найменувань.

Союзники цьогоріч надали Україні зброї на суму, що становить 86 % військового бюджету рф (Укрінформ).

Загальна військова допомога, надана Україні країнами Заходу в поточному році, складає 41,3 млрд євро, що становить 86 % від військового бюджету країни-агресора – російської федерації.

Представник України при ООН Сергій Кислиця:

Військова допомога, яку Україна отримала у 2022 році, на 14 % менша за військовий бюджет росії. Ця та інша інформація по країнам, включаючи % їх власного військового бюджету, виділеного Україні, згідно з даними Кільського інституту світової економіки станом на жовтень 2022 року. Ми цінуємо кожен гривню, фунт, долар і євро.

Згідно з даними, наведеними дипломатом, загальна військова допомога від західних партнерів за 10 місяців цього року перевищила військовий бюджет України на 2022 рік у 7,6 рази.

Найбільший відсоток від власних оборонних бюджетів України виділили країни Балтії та Польща. Зокрема, беззаперечними лідерами у цьому списку є Латвія та Естонія, які надали Україні озброєння на суми, що становлять 41 % та 37 % їхніх військових бюджетів відповідно.

Норвезькі інструктори навчають 10 тисяч українських військових у Британії (Укрінформ).

Цієї осені підготовку у Великій Британії пройдуть 10 тисяч українських військових.

Українських військових навчатимуть близько 70 норвезьких інструкторів із так званих Сил швидкого реагування, з механізованого батальйону «Телемарк» бригади «Норд» Сухопутних військ Збройних сил Норвегії.

Усю норвезьку складову й норвезькі зусилля, які є частиною більшої операції під назвою «Інтерфлекс» і здійснені за британською ініціативою, очолює Норвезька національна гвардія.

Наступного року планується навчити ще 19 тисяч військовослужбовців.

США передадуть Україні вісім систем NASAMS (Укрінформ).

Уряд США передасть Україні вісім систем протиповітряної оборони NASAMS, а дві з них прибудуть в Україну вже найближчим часом.

Високопоставлений чиновник Пентагону:

Сполучені Штати вже надали (Україні — ред.) 1 400 «Stingers», які є засобами протиповітряної оборони малої дальності, і наші союзники та партнери також надали значну кількість систем протиповітряної оборони малої дальності. США також зобов'язалися передати вісім NASAMS і

відповідних боєприпасів, і два з них будуть в Україні найближчим часом, а ще шість буде надано пізніше. Ми також взяли на себе зобов'язання створити набір протидії безпілотним системам, включаючи систему VAMPIRE та інші радарні системи, оскільки ми знаємо, що загроза безпілотних літальних апаратів також є серйозною загрозою прямо зараз.

Чиновник додав, що США також допомогли з передачею Україні словацької системи ППО С-300 на початку війни.

Шмигаль анонсував додаткову військову допомогу від Чехії для України ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

У військово-технічному співробітництві між нашими державами набираються нові оберти. Самохідні гаубиці, танки, БМП та інша допомога вже сприяють українській армії у звільненні земель, але на цьому ми не зупиняємося і готуємо агресору більше неприємних сюрпризів.

Швеція почне «активніше» постачати військову допомогу Україні ([УНІАН](#)).

Міністр оборони Швеції Пол Йонсон:

Швеція погодила оновлену оборонну політику. В її рамках держава буде «активніше» відправляти військову допомогу Україні для боротьби з російською агресією.

Раніше **депутат Мікаель Оскарссон з оборонного комітету парламенту скандинавської країни** дав зрозуміти, що Україна може отримати два види техніки. Це переносні зенітні ракетні комплекси RBS 70, які мають чотири модернізації, і колісні самохідні артилерійські установки FN77BW L52 Archer.

Італія надала Україні дві системи M270, шість PzH 2000 та близько 30 самохідних гаубиць ([Укрінформ](#)).

Попередній італійський уряд на чолі з **Маріо Драгі** виділив Україні значну кількість важкого озброєння, що до останнього часу трималося у таємниці.

Повідомляється, зокрема, що до пакету військової допомоги Україні, узгодженого урядом Драгі, увійшли дві реактивні системи залпового вогню M270, шість 155-міліметрових самохідних артилерійських установок PzH 2000, від 20 до 30 одиниць 155-міліметрових модернізованих самохідних гаубиць M109L та десятки бронетранспортерів M113.

Словенія передала Україні 28 танків M-55C ([Укрінформ](#)).

Зазначається, що досі танки перебували в резерві словенської армії. Замість них країна отримає від Німеччини 40 військових транспортних засобів.

Міністерство оборони Словенії підтвердило, що танки були успішно доставлені в Україну.

Нідерланди і США передадуть для Збройних сил України відремонтовані чеські танки ([Українські новини](#)).

Партнери передадуть ЗСУ 90 модернізованих та відремонтованих чеських танків. Загальна вартість пакету підтримки становить 120 млн євро, з яких 45 млн призначено на забезпечення танків Т-72.

У спільній заяві трьох міністрів оборони Нідерландів, США, Чехії наголошується, що це надання матеріальних засобів демонструє постійну підтримку самооборони України з боку Нідерландів, США, Чехії та інших союзників.

Гуманітарна та фінансова допомога

Сімнадцять країн ЄС відправили Україні пів тисячі електрогенераторів ([Укрінформ](#)).

Сімнадцять країн Євросоюзу долучилися до допомоги енергетичному сектору України, який зазнав значних пошкоджень внаслідок атак російських загарбників.

«Енергетичній інфраструктурі України завдано серйозної шкоди. Для підтримки доступу до електроенергії та опалення 17 країн ЄС надіслали 500 електрогенераторів в Україну через механізм цивільного захисту ЄС», – йдеться у повідомленні Управління ЄС із питань цивільного захисту та гуманітарної допомоги.

До переліку країн, що долучилися до допомоги енергетичному сектору України, увійшли Словенія, Словаччина, Ірландія, Австрія, Швеція, Іспанія, Німеччина, Італія, Данія, Фінляндія, Естонія, Бельгія, Болгарія, Люксембург, Кіпр, Польща та Франція.

Українські громади отримали гуманітарну допомогу від данського муніципалітету ([Укрінформ](#)).

В межах ініціативи «Мости довіри» данський муніципалітет Гульборгсунн передав гуманітарну допомогу для 9 територіальних громад із Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей.

Представники данського муніципалітету під час зустрічей з українськими колегами неодноразово заявляли про готовність допомогти у вирішенні певних проблем, спричинених війною. Зокрема, йшлося про підтримку внутрішньо переміщених осіб.

**Керівник регіонального офісу U-LEAD у Закарпатській області
Микола Сюсько:**

Під час війни співпраця українських громад з муніципалітетом Гульборгсунн стає особливо актуальною, оскільки практики данських колег, їхній досвід важливий в ключі нашої європейської інтеграції та набуття членства в ЄС. Ми також раді, що ця співпраця набрала нових обрисів, зокрема у форматі надання гуманітарної допомоги для українських громад. Це ще один важливий напрямок підтримки та допомоги для них у прийнятті внутрішньо переміщених осіб, скільки кожна громада-партнер має велику кількість переселенців та забезпечує їх усім необхідним.

Протягом цього та минулого тижня у територіальні громади надійшли гуманітарні вантажі, в які входять продукти харчування: набори з консервацією, макаронами, рисом, кашами, нутом тощо. Загалом було передано 6,7 тонн харчів тривалого зберігання на суму 13 500 євро. Кошти були виділені за Угодою про співробітництво між Міністерством закордонних справ Данії та муніципалітетом Гульборгсунн. Данська неурядова асоціація «Sydhavsøerne hjælper Ukraine» (англ. «Lolland-Falster support Ukraine») допомогла муніципалітету Гульборгсунн із зберіганням продуктів харчування. Транспортування в Україну відбулося за підтримки команди U-LEAD.

Гуманітарний вантаж отримала, зокрема, Горінчівська сільська рада Закарпатської області, що є одним з партнерів муніципалітету Гульборгсунн.

Начальник відділу освіти, молоді, спорту, культури і туризму сільради Іван Паш:

Допомогу спрямуємо для внутрішньо переміщених осіб, які проживають у комунальних закладах нашої громади. Ми вже цей процес запустили, люди почали отримувати продуктові набори. Також частково ця допомога буде направлена на соціально вразливі категорії населення, зокрема для людей похилого віку, які проживають одні та потребують нашої підтримки. Така допомога від міжнародних партнерів є дуже вагомим для нашої громади та її жителів. Надалі будемо визначати з нашими данськими колегами інші напрямки для розвитку співпраці.

Ірландія прийняла понад 55 тисяч українців, але не зможе прихистити більше ([Укрінформ](#)).

Посол Ірландії в Україні Тереза Хілі попередила, що її країна, яка наразі прийняла понад 55 тисяч українських біженців, більше не має місць для розміщення нових переселенців.

Вона зазначила, що Ірландія виконує зобов'язання допомогти українцям, переміщеним через цю жорстоку війну. Хілі також нагадала, що, окрім підтримки, наданої через канали ЄС, Ірландія надала 20 мільйонів євро гуманітарної допомоги Україні та сусіднім країнам і тимчасово скасувала вимоги щодо отримання українцями візи для поїздки до Ірландії.

«Ірландія ніколи не бачила такої кількості людей, які одночасно прибували за такий короткий проміжок часу. Зараз ми приймаємо понад 55 тисяч українців – понад 1 % нашого населення. Уряд, державні та громадські

службовці, а також волонтери по всій країні наполегливо працюють, щоб впоратися з цією гуманітарною кризою, надаючи необхідну підтримку тим, хто шукає притулку та інших послуг. Але я хочу розповісти та підкреслити, що тепер у держави лишилася обмежена кількість вільного соціального житла», – констатувала посол.

Партія гуманітарного вантажу з Грузії прибула в Україну (Укрінформ).

Чергова партія із 18,7 тонни гуманітарної допомоги з Грузії прибула до України.

«Хірургічні ліжка уже чекають на нових пацієнтів в «Національному інституті хірургії та трансплантології ім. О. Шалімова», аптечки, консервні вироби та матраци підуть на потреби наших захисників, а також інші медичні та гігієнічні вироби дісталися до своїх адресатів», – поінформували у диппредставництві.

Нідерланди передадуть Нацгвардії три сучасні польові шпиталі (Укрінформ).

Нідерланди передадуть для потреб Національної гвардії України три сучасні польові шпиталі. Про це йшлося під час зустрічі **міністра внутрішніх справ Дениса Монастирського** із **послом Нідерландів в Україні Єннесом де Молом**.

Голландський дипломат передав Монастирському офіційного листа міністра оборони Нідерландів Кайси Оллонгрєн щодо надання найближчим часом трьох сучасних польових шпиталів для потреб Нацгвардії.

Німеччина передала Україні інженерну техніку для облаштування кордону з білоруссю (Укрінформ).

Уряд Німеччини передав українським прикордонникам багатоцільовий гусеничний екскаватор «Caterpillar 336-08» у комплекті з навісним обладнанням, запасними частинами, інструментом та приладдям.

Як зазначається, техніку отримано від Федеральної агенції з технічної допомоги МВС Німеччини як гуманітарну допомогу у межах співпраці ДПСУ з урядом ФРН.

Передача допомоги, вартість якої становить майже 3 мільйони гривень, відбулася за участю делегації посольства ФРН в Україні на чолі із **послом Анкою Фельдгузен** та **першого заступника голови ДПСУ генерал-майора Володимира Нікіфорєнка**.

За словами Нікіфорєнка, в умовах збройної агресії росії проти України стримувальним фактором для ворога є належно організоване інженерне та фортифікаційне облаштування державного кордону. Він також наголосив, що після перемоги України її державний кордон з росією та білоруссю де-факто стане зовнішнім кордоном Європейського Союзу.

У Польщі за спрощеною процедурою вже знайшли собі роботу 650 тисяч українців ([Укрінформ](#)).

Міністр сім'ї і соціальної політики Польщі Марлена Мальонг:

На спрощених умовах у Польщі працює близько 650 тис. громадян України. Це дуже добра інформація.

За попередніми оцінками, станом на сьогодні, в Польщі може перебувати приблизно 3,5 млн українців, зокрема 1,5 млн осіб могли прибути до РП після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. У березні у Польщі прийнято закон про допомогу українцям, який передбачає низку пільг для втікачів від війни в Україні.

Україна отримала 21 евакуаційний позашляховик для медиків ([Укрінформ](#)).

Представники благодійної асоціації «Free Ukraine» передали Україні 21 позашляховик Toyota Land Cruiser J78 для команд медицини катастроф, обладнаний для роботи в складних умовах на територіях зі зруйнованою інфраструктурою.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Сьогодні ми посилюємо українських медиків. Передаємо командам медицини катастроф потужні автомобілі, які рятуватимуть життя та здоров'я людей в екстремальних ситуаціях воєнного часу. Лікарі та весь медперсонал працюють в умовах, наближених до бойових. В режимі 24/7, під обстрілами, на замінованих територіях. Як і наші бійці на фронті, вони – герої цієї війни. Я щиро дякую кожному за відданість своїй справі та за любов до людей і до України.

Як зазначається, автомобілі передадуть цивільним командам медицини катастроф, які реагуватимуть на надзвичайні ситуації, у тому числі ракетні обстріли, в усіх куточках України, особливо на прифронтових та деокупованих територіях.

Українсько-швейцарська асоціація «Free Ukraine» уже передала Україні 30 таких позашляховиків. Ще 70 будуть доправлені найближчими місяцями.

Проект профінансований «Free Ukraine» у співпраці з міжнародними партнерами: Всесвітньою організацією охорони здоров'я, посольством України в Сполученому Королівстві Великої Британії та Північній Ірландії, компанією AstraZeneca, Міністерством закордонних справ і в справах Співдружності націй Великої Британії, благодійними організаціями «British-Ukrainian Aid», «Aide Médicale et Caritative France-Ukraine», «Yellowblue Force Foundation», «Canada-Ukraine Foundation» за підтримки МОЗ України.

Проект також мав сприяння з боку посольства України у Швейцарії в межах співпраці у гуманітарному напрямі між урядами двох країн.

Іспанія передає Україні 30 машин швидкої допомоги та генератори для енергозабезпечення госпіталів ([Укрінформ](#)).

Міністр закордонних справ, Євросоюзу та співробітництва Іспанії Хосе Мануель Альбарес Буено:

Прикладом допомоги було вручення українському уряду – і був тут з нами присутній міністр охорони здоров'я – 30 швидких допомог за допомогою Фонду народонаселення ООН. І ці «швидкі» надаватимуть допомогу вагітним жінкам, а також породіллям, які не можуть потрапити в госпіталі.

Він також оголосив про вручення Україні п'яти груп генераторів, які вже на шляху в країну, на прохання Дмитра Кулеби. Це обладнання допоможе підтримувати електричне енергозабезпечення госпіталів та інших об'єктів медицини.

Також Альбарес поінформував, що Іспанія ще надішле 14 генераторів, які закуплять на кошти іспанської агенції співпраці AECID.

Німеччина надала мобільні фільтрувальні системи для води 13 українським громадам (Укрінформ).

13 громад в Україні отримали фільтри для очищення прісної води з річок та озер, колодязів та водопроводів. Загалом, 23 громади отримають 50 мобільних фільтрувальних систем. Проєкт здійснюється Німецьким товариством міжнародного співробітництва за фінансової підтримки Представництва ЄС в Україні та уряду Німеччини.

Болгарія продовжила програму розміщення українських біженців (Укрінформ).

Міністр внутрішніх справ Болгарії Іван Демерджиєв заявив, що уряд дозволив продовжити дію програми з розміщення українських біженців:

Лише Болгарія і ще дві країни – Кіпр та Ірландія – надають такий захист (українським біженцям – ред.) на необмежений термін. З другого боку, ми хочемо переконатися, що взимку ці люди будуть розміщені у належних місцях і їм не доведеться переїжджати в суворі кліматичні умови.

За словами міністра, замість готелів біженців з України будуть розміщувати на державних об'єктах. Демерджиєв зазначив, що на переселення буде відведено 15 днів, до середини листопада.

В Естонії перебувають 60 тисяч українських біженців (Укріформ).

Перший віцеспікер парламенту Естонії (Рійгікогу) Хелір-Валдор Сеєдер:

Так само, як увесь демократичний світ, так і Естонія відкрила свої серця та двері для тих, хто був змушений через війну залишити свої домівки в Україні. На сьогодні в Естонії знайшли притулок від війни майже 60 тисяч українців. Тисячі з них знайшли роботу в Естонії, тисячі українських дітей можуть продовжити навчання в Естонії.

На сьогодні, внесок Естонії в розрахунку на одного жителя є одним із найбільших після наших сусідів із Литви. Зі свого боку ми зробимо все

можливе, щоб і друзі та союзники Естонії на Заході не втомлювалися допомагати Україні, особливо важким озброєнням, засобами протиповітряної оборони, зимовим спорядженням та іншим необхідним для українських воїнів.

Також віцеспікер, виступаючи перед обласними депутатами на Закарпатті, зауважив, що Естонія надала Україні гуманітарної допомоги на суму близько 22 мільйонів євро. Крім того, балтійська країна вже сьогодні бере участь у відбудові України: у Житомирській області Естонія разом з іншими партнерами до весни 2023 року побудує модульний дитячий садок.

Україна закупить медичне обладнання за кошти уряду Японії (Укрінформ).

Україна та Японія підписали угоду про надання уряду України гранту непроєктного типу на закупівлю критично важливого обладнання для наших лікарень. На рахунок МОЗ уже перераховано 300 мільйонів японських єн (понад 2 мільйони доларів США), які найближчим часом будуть спрямовані на закупівлю необхідного обладнання та матеріалів.

За словами **заступника міністра охорони здоров'я Олексія Яременка**, понад 9 місяців повномасштабної війни світ гуртується навколо України та її потреб. російські окупанти не лише прицільно руйнують наші медичні заклади, а й викрадають численне обладнання та витратні матеріали.

«Разом із міжнародними партнерами ми працюємо над тим, аби забезпечити лікарні на деокупованих територіях критично важливим обладнанням, яке рятуватиме найцінніше – життя наших пацієнтів», - зазначив він.

За словами Яременка, за грант від уряду Японії Україна планує суттєво покращити матеріально-технічну базу медзакладів. Зокрема буде закуплене важливе обладнання та супутні матеріали, а також проведене навчання медиків.

Єврокомісія виділила ще €100 мільйонів на підтримку українських біженців (Укрінформ).

Єврокомісія виділила ще €100 мільйонів для семи країн-членів, що приймають у себе велику кількість біженців. Це рішення прийнято після глобальної благодійної акції Stand Up For Ukraine від 9 квітня, під час якої Єврокомісія взяла зобов'язання виділити до €400 мільйонів на підтримку біженців з України.

Як зазначається, перший транш у розмірі €248 мільйонів був виділений у травні для п'яти країн: Польщі, Румунії, Угорщини, Словаччини та Чехії. Другий транш із фондів ЄС, що призначені для внутрішніх справ, спрямовується на підтримку Польщі, Словаччини, Чехії, Болгарії, Естонії, Латвії та Литви.

Країни можуть скористатися цими ресурсами, щоб продовжувати надавати біженцям з України допомогу. Йдеться, зокрема, про забезпечення продовольством, доступ до транспорту та надання тимчасового притулку.

Ці кошти мають також підвищити спроможність країн-членів інтегрувати у соціальне життя українських громадян, включаючи найбільш уразливі категорії, зокрема дітей без супроводження.

Чехія виділить 20 мільйонів крон на дизельні генератори для Харківщини і Дніпропетровщини ([Укрінформ](#)).

Чехія виділить 20 мільйонів крон (817 тисяч євро) на дизельні генератори для Харківської та Дніпропетровської областей, а також буде залучена до післявоєнної реконструкції Дніпропетровщини.

Прем'єр-міністр Чехії Петр Фіала:

Україні потрібно набагато більше, я це бачив сьогодні, коли росія намагалася знищити енергетичну інфраструктуру України, тому ми швидко відреагували на невідкладні потреби України для того, щоб замінити ту електроенергію, якої зараз бракує у зв'язку з руйнуванням інфраструктури, і пропонуємо Україні 20 млн крон на дизельні генератори для Харківської і Дніпропетровської областей.

Шведські благодійники передали спецобладнання українським рятувальникам ([Укрінформ](#)).

Представники благодійної організації шведських рятувальників Swedish Rescuers передали спецобладнання саперам частини гуманітарного розмінування Міжрегіонального центру гуманітарного розмінування і швидкого реагування ДСНС.

Зокрема, українські сапери отримали магнітометричні комплекси MagDroneR4 до квадрокоптерів DJI Matrice 300 RTK, які також нещодавно були передані даною благодійною організацією до Центру.

Німеччина передала українським рятувальникам 14 генераторів ([Укрінформ](#)).

Німеччина передала для українських рятувальників: 14 генераторів різної потужності для підрозділів ДСНС у Донецькій, Київській, Луганській, Чернігівській та Черкаській областях вже в Україні.

Плани врегулювання. Переговорний процес

«Той, хто прагне переговорів, не обстрілює житлові квартали»: у МЗС України відповіли на чергову заяву Лаврова ([Obozrevatel](#)).

У Росії знову заговорили про переговори із Заходом щодо України. За словами очільника МЗС РФ Сергія Лаврова, країна-агресорка готова обговорювати «реалістичні пропозиції». В українському Міністерстві закордонних справ на заяву відреагували окресленням єдиної «реалістичної пропозиції»: Росія має забратися геть із території України у її міжнародно визнаних кордонах 1991 року.

Речник МЗС України Олег Ніколенко наголосив, що Росія щодня демонструє свою «готовність до переговорів», вбиваючи українців, знищуючи енергетичну систему України перед приходом зими та влаштовуючи масові страти на окупованих українських територіях.

Реагуючи на заяву Лаврова щодо того, що «Росія готова обговорювати із Заходом реалістичні пропозиції щодо України», Ніколенко зауважив, що єдиною передумовою для старту переговорного процесу має стати негайне припинення війни агресором.

Росія усе це робить, відтак усі її заяви про «готовність до переговорів» є суцільною неправдою (...).

«Опції повернутися в січень у вас немає»: в ОП відповіли Лаврову щодо переговорів ([Obozrevatel](#)).

В Офісі президента України відповіли на заяви міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова щодо готовності до переговорів із Заходом. У відомстві заявили, що політики в Москві не можуть повернутися у січень 2022 року і місяця за столом переговорів із США для них уже немає.

Відповідну позицію озвучив **радник керівника Офісу президента Михайло Подоляк**.

Подоляк додав, що існує «тільки геноцид в Україні», війна, яку Росія має програти, і трибунал, на якому військові злочинці отримають довічні терміни.

Берлусконі заявив, що Зеленський пішов би на переговори з РФ, якби Захід перестав допомагати зброєю ([Obozrevatel](#)).

Колишній прем'єр-міністр Італії Сільвіо Берлусконі заявив, що Україна може піти на переговори з РФ, якщо їй припинять надавати озброєння, а натомість запропонують допомогу у відновленні. Він також назвав президента країна-агресора Володимира Путіна «людиною миру».

Про це Берлусконі сказав в інтерв'ю журналісту Бруно Веспі, пише La Repubblica.

У відповідь на заперечення журналіста, що перед переговорами РФ має вивести свої війська з України, Берлусконі сказав, що питання анексії Криму нібито не обговорюватиметься, але на Донбасі нібито слід провести новий референдум під контролем Заходу (...).

російська федерація спочатку має вивести свої війська з України і лише потім можна переходити до переговорів з росіянами ([Укрінформ](#)).

Радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк:

Усім «миротворцям» варто заглянути в Оксфордський словник: слова «переговори» та «ультиматуми» мають діаметрально протилежні дефініції. Українська формула миру проста: спочатку вихід російських військ, потім діалог. Якщо чинний гу-президент не бажає миру, будемо говорити з наступним.

російська федерація намагається змусити партнерів України тиснути на Президента Володимира Зеленського задля прийняття її ультиматуму за столом переговорів і замороження війни з подальшою підготовкою сил для нового вторгнення ([Укрінформ](#)).

Про це розповів **радник керівника Офісу Президента Михайло Подоляк** в інтерв'ю німецькому телеканалу Welt.

Водночас Подоляк підкреслив, що після восьми місяців повномасштабної російської агресії Україна не боїться рф і готова забезпечити свою свободу та безпеку Європи, якщо отримає від партнерів достатньо зброї.

Він також закликав європейських партнерів перестати боятися російського президента, який не розуміє правил сучасної війни (...).

У Росії заявили, що готові до переговорів «щодо України», але є «нюанс» ([Obozrevatel](#)).

Росія продовжує відчайдушно випрошувати переговори щодо України. У Москві заявили, що готові до будь-яких контактів, проте агресор при цьому «керуватиметься національними інтересами та цілями».

Цього разу із заявою про «готовність до переговорів» виступила речниця МЗС РФ Марія Захарова. Її цитують російські пропагандисти (...).

При цьому, як свідчать зведення українського Генштабу та зміни на карті бойових дій, «ситуація на землі» та досягнення «цілей» у агресора далеко не на висоті.

Король Бахрейну заявив про готовність стати посередником на переговорах між Україною та РФ ([Obozrevatel](#)).

Король Бахрейну Хамад ібн Іса Аль Халіфа зголосився стати посередником у переговорах між Україною та Росією, яка розпочала повномасштабну війну проти нашої країни. Монарх вважає, що глава

української держави Володимир Зеленський має говорити із російським диктатором Володимиром Путіним.

Про це у п'ятницю, 4 листопада, повідомили російські пропагандистські видання. Таку інформацію журналісти РФ отримали від посольства Бахрейну в Москві.

У диппредставництві зазначили, що Бахрейн готовий «відігравати будь-яку роль у сфері посередництва між двома сторонами без зволікання» (...).

Хамад ібн Іса Аль Халіфа вважає, що Київ і Москва нібито мають провести «злагоджену роботу щодо вирішення будь-яких політичних, економічних чи соціальних проблем».

Дії росії, зокрема анексія територій України, виглядають не як кроки на користь справедливого і тривалого миру, що б москва не казала про переговори ([Укрінформ](#)).

Радник Президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван:

Всі пропозиції росії починаються з того, що росія залишить собі території, які вона захопила силою в Україні. Вам не треба чути від мене, що неприйнятно. Це неприйнятно відповідно до Статуту ООН, який не дозволяє захоплювати території інших країн силою, який не дозволяє кричущі порушення суверенітету та територіальної цілісності, які мали місце.

Ця війна може дуже просто закінчитися: росія вирішила почати, може вирішити закінчити, припинивши свою атаку на Україну, припинивши окупацію України. Це саме те, що вона має зробити з нашої точки зору.

Якщо ви подивитеся на російські заяви та дії, включно із діями, що вони, цитата, анексували територію сусіда, то це не виглядає як щось на користь миру, що б вони не казали про переговори.

Коли хтось думає про переговори, не шукає шляхів обманути всіх навколо – Зеленський ([Зеркало недели. Україна](#)).

Заяви Росії про «готовність» до мирних переговорів є абсолютно фальшивими, адже паралельно РФ продовжує приховану мобілізацію та готується до продовження війни, зауважив у вечірньому зверненні **президент України Володимир Зеленський**.

На його переконання, заяви про прагнення до миру і продовження прихованої мобілізації є найкращим взірцем брехливості усіх заяв Кремля.

Зеленський згадав про українську «формулу миру», представлену на Генеральній Асамблеї ООН у вересні. І наголосив, що на відміну від Росії, Україна готова до чесних і відкритих переговорів (...).

Кулеба про посередників у переговорах РФ і України: що більше злочинів скоює Росія, то важче зберігати нейтралітет ([Obozrevatel](#)).

Сьогодні є два типи країн, які заявляють про посередництво між Україною та Росією. Одні не хочуть допомагати нашій державі в боротьбі проти держави-терориста, інші є рівновіддаленими чи рівнонаближеними і до України, й до РФ.

Про це заявив **міністр закордонних справ Дмитро Кулеба** в ефірі національного телемарафону. Він наголосив, що заяви про посередництво Україна чула постійно від самого початку війни.

За словами міністра, країни, які не хочуть допомагати, лише прикриваються посередництвом, аби нічого не робити. А держави, рівновіддалені чи рівнонаближені і до України, й до РФ, такими заявами намагаються зберігати баланс.

Водночас чиновник наголосив: що довше триває війна та що більше злочинів здійснює Росія, то важче стає маневрувати на тему нейтральності чи посередництва.

Переговори з РФ: Подоляк назвав «склад делегації»
([Кореспондент](#)).

Місце зустрічі – крайня східна точка міжнародно визнаних кордонів України, наголосив Михайло Подоляк.

Російські агресори розуміють лише силу зброї. Переговорів у традиційному значенні з ними не буде. Про це написав **радник глави Офісу президента Михайло Подоляк** у Twitter у суботу, 5 листопада.

Плани повоєнного відновлення України

Швейцарія виділяє Україні майже \$100 мільйонів на відновлення енергетичної інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Кошти виділено на проекти з підтримки термінового відновлення енергетичної інфраструктури в рамках плану дій щодо надання допомоги нашій країні в зимовий період.

«На додаток до нинішньої гуманітарної діяльності в Україні та регіоні вона (Швейцарія – ред.) виділяє 100 мільйонів швейцарських франків на проекти підтримки термінового відновлення енергетичної інфраструктури та полегшення нестабільної гуманітарної ситуації», – йдеться у заяві уряду Швейцарії..

Швейцарія допомагає Україні закуповувати джерела енергії й запасні частини, бере участь у ремонті систем залізничних скріплень (для перевезення важких вантажів, таких як зерно). Також вона надає гуманітарну допомогу тим, хто найбільше постраждав від війни в Україні, допомагає підготуватися до зими, зокрема, це заміна вікон, забезпечення утеплення та харчування тощо.

Також наразі уряд країни розглядає, чи може Швейцарія постачати додаткові товари допомоги, такі як генератори, насоси або установки для очищення води.

У Стоянці на Київщині повноцінно запрацював міст ([Укрінформ](#)).

Відсьогодні відкрито проїзд мостом в обидві сторони на трасі М-06 Київ – Чоп.

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Цей міст по Житомирській трасі став перешкодою для російських військ під час наступу на Київ у лютому. Після деокупації менш ніж за два місяці на залишках старих конструкцій відновили лівий проїзд мосту. Вже у травні відновили рух трасою М-06 для вантажного автотранспорту та розпочали капітальну відбудову правої частини зруйнованого мосту. Тепер міст повноцінно запрацював.

Microsoft надасть Україні технологічну допомогу на \$100 мільйонів ([Укрінформ](#)).

Компанія Microsoft розширює підтримку України до кінця 2023 року і надасть технологічну допомогу на 100 мільйонів доларів.

Віцепрезидент компанії Бред Сміт:

Завдяки технічній допомозі державні установи, критична інфраструктура та інші сектори в Україні продовжать безоплатно використовувати цифрову інфраструктуру та працювати в хмарі Microsoft.

Також компанія допоможе з кураторством та реалізацією цифрових секторів, таких як кібер, судочинство, митниця, медицина та освіта.

З початку повномасштабної війни Microsoft надала понад 400 млн дол. на підтримку України.

G7 створює координаційний механізм допомоги Україні у відновленні інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Про це йдеться у комюніке за результатами зустрічі міністрів закордонних справ G7, розміщеному на сайті МЗС ФРН, яка головує в групі в 2022 році.

«Сьогодні ми створюємо координаційний механізм G7, щоб допомогти Україні відремонтувати, відновити та захистити її критичну енергетичну та водну інфраструктуру», – йдеться у заяві.

Глави дипломатичних відомств Канади, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Великої Британії та Сполучених Штатів Америки, а також високий представник Європейського Союзу підтвердили налаштованість зробити внесок у відновлення та модернізацію України. Вони також очікують міжнародної конференції 13 грудня в Парижі, спрямованої на підтримку України, яку організують Франція та Україна.

Португалія займеться відновленням шкіл та дитсадків Житомирської області ([УНІАН](#)).

Влада Португалії вирішила допомогти Україні у відновленні шкіл та дитсадків Житомирської області. Реалізація цих проектів стане можливою найближчим часом.

Перша леді Олена Зеленська:

Для нас дуже цінним є рішення уряду Португалії долучитися до відбудови шкіл і дошкільних навчальних закладів в Україні, зокрема в Житомирській області. Розраховую, що початок реалізації відповідних проектів стане можливим найближчим часом.

Уряд Швейцарії допоможе Одеській області у відновленні об'єктів, які постраждали внаслідок ударів російських ракет ([Укрінформ](#)).

Начальник Одеської ОВА Максим Марченко:

Сьогодні зустрілися з послом Швейцарії (Надзвичайним і Повноважним Послом Швейцарської Конфедерації в Україні Клодом Вільдом – ред.), досягли домовленості щодо підтримки швейцарським урядом ряду конкретних проектів по відновленню об'єктів нашої області, які постраждали внаслідок ракетних ударів.

Він додав, що під час зустрічі сторони окремо обговорили залучення приватних інвестицій у розвиток регіонального бізнесу та модернізацію соціальної інфраструктури.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

31 жовтня відбувся черговий масований російський ракетний обстріл українських міст.

Президент Європейської ради Шарль Мішель:

Найрішучішим чином засуджую ракетні удари росії по Києву та об'єктах критичної інфраструктури в інших регіонах. Стратегія москви сіяти страх не спрацює.

Він додав, що Євросоюз продовжить стояти поруч з Україною –скільки це буде потрібно.

(Укрінформ)

Росія заявила, що в Севастополі були атаковані військові судна, які нібито залучені до гарантування безпеки морського коридору з експорту зерна.

Заступник Генсека ООН з гуманітарних питань Мартін Гріффітс:

По-перше, щоб було зрозуміло: жодні військові судна, літаки чи активи не беруть участі й не були залучені до підтримання ініціативи будь-якою стороною. Вони не потрібні. Насправді їм заборонено наближатися до вантажних суден ближче, ніж на 10 морських миль, відповідно до процедур, узгоджених усіма сторонами.

За його словами, ООН готова розслідувати разом з державами-членами, які беруть участь в ініціативі, чи використовувалася Чорноморська зернова ініціатива для отримання військово-оперативної переваги.

Він повідомив, що в рамках Чорноморської зернової ініціативи 38 країн закупили близько 9 млн тонн зерна в Україні.

Гріффітс зазначив, що «внаслідок недавніх подій підскочили ціни на пшеницю, і кожна частка процентного пункту наближає когось у світі до крайньої бідності».

За його інформацією, страховики можуть підвищити для судноплавства по Чорному морю страхові премії на чверть чи половину, що також впливає на ціни.

Заступник Генсека додав, що росія, за її твердженнями, не відмовляється від ініціативи, а лише тимчасово призупиняє діяльність з її реалізації.

(Укрінформ)

Представник США в Раді Безпеки ООН посол Джеффри Де Лаурентіс:

Партнери в Африці, Азії, на Американських континентах і в Європі докладають спільних зусиль, щоби зміцнити життєстійкість глобальних продовольчих систем. Разом з тим, росія демонструє готовність перетворити продовольство на зброю.

Він нагадав, що, за даними ООН, на початку 2022 року конфлікти, COVID-19 та наслідки кліматичної кризи вже створили умови гострого продовольчого дефіциту для 190 мільйонів людей. Після того, як путін розв'язав агресію проти України, зараз ще 70 мільйонів людей можуть поповнити цю сумну статистику.

Дії РФ впливають на країни з низьким та середнім рівнем доходів, – зауважив американський дипломат. Крім того, по всьому світу зростають ціни на продовольство, що призводить до загострення гуманітарної кризи та посилення загроз для глобальної продовольчої безпеки.

У цьому зв'язку він закликав росію поновити участь у ініціативі щодо вивезення зерна через Чорне море, щоби люди по всьому світу могли уникати загроз продовольчої кризи.

Представник делегації США також акцентував увагу, що РФ продовжує здійснювати атаки по українських портах та інфраструктурі.

«Дозвольте ще раз чітко підкреслити те, що ми говорили вже багато разів. Існує лише один спосіб, щоби розв'язати проблему численних розривів у ланцюгах продовольчих поставок, які спричинив цей конфлікт: росія повинна припинити свою війну та вивести свої сили з України», – підкреслив представник США.

(Укрінформ)

Росія заявила про вихід із Чорноморської зернової ініціативи.

Речник Держдепу США Нед Прайс:

росія знову робить їжу зброєю у війні, яку вона сама розпочала. Найефективнішим способом забезпечення харчової безпеки було б, якби росія повернулася до угоди й припинила війну проти України.

Ціни на продовольство у світі знову почали зростати внаслідок невизначеності навколо чорноморської зернової угоди.

Прайс наголосив, що США закликають росію відновити участь у зерновій ініціативі.

«Ми хочемо, щоб ця ініціатива відновилась. Ми закликаємо росію поважати зобов'язання, які вона на себе взяла... Не стояти на шляху постачання дуже необхідного зерна та інших продуктів харчування», – зазначив він.

За його словами, жодна інша країна «не може замінити можливості України експортувати зерно через Чорне море».

«Будь-які дії Росії, спрямовані на перешкоджання критично важливого експорту зерна, по суті, свідчитимуть про те, що Кремлю байдуже, чи люди та сім'ї в усьому світі платять більше за їжу чи голодують», – зазначив речник Держдепу.

За його словами, спроби росії домогтися поступок в обмін на повернення до «зернової угоди» означатимуть колективне покарання, або колективне вимагання.

([Укрінформ](#))

Федеральний канцлер Німеччини Олаф Шольц провів телефонну розмову з Президентом України.

Відомство преси та інформації федерального уряду Німеччини (ВРА) повідомило: «Канцлер рішуче відкинув як безпідставні звинувачення з боку росії щодо підготовки України до застосування так званої «брудної бомби». Канцлер погодився з Президентом України, що незалежне розслідування Міжнародного агентства з атомної енергії, ініційоване українською стороною, зніме будь-які сумніви з цього приводу».

Крім того, канцлер Німеччини та Президент України закликали «не ставити під загрозу імплементацію та продовження зернової угоди під егідою ООН, щоб не погіршувати глобальну продовольчу ситуацію».

([Укрінформ](#))

Міністр національної оборони Туреччини Хулусі Акар у ході телефонної розмови з міністром оборони України Олексієм Резніковим та міністром інфраструктури України Олександром Кубраковим сказав:

«Дуже важливо продовжувати зернову ініціативу, яка зробила значний внесок у вирішення глобальної продовольчої кризи, безпечно відправивши близько 10 мільйонів тонн зерна тим, хто його потребує... Ініціатива з відвантаження зерна, яке є суто гуманітарною діяльністю, має бути відокремлена від конфліктних чинників».

Також Хулусі Акар вказав на те, що Чорноморський коридор набагато швидший і зручніший для транспортування зерна, ніж сухопутний.

([Українська правда](#))

Президент Франції Еммануель Макрон розповів, що у розмові з президентом України Володимиром Зеленським пообіцяв йому подальшу військову допомогу для України, зокрема для посилення протиповітряної оборони.

«Я підтвердив президенту Зеленському сьогодні вранці, що ми повною мірою мобілізовані з метою якнайшвидше збільшити нашу військову підтримку для України, зокрема її протиповітряної оборони».

У ширшому комюніке Єлисейського палацу зазначають, що лідери обмінялися інформацією щодо ситуації на полі бою та на окупованій Запорізькій АЕС.

Макрон також пообіцяв підтримати Україну у підготовці до зими в умовах систематичних ударів РФ по енергетичній інфраструктурі та посприяти долученню до такої допомоги інших країн.

[\(Укрінформ\)](#)**Прем'єрка Ісландії Катрін Якобсдоуттір:**

Вторгнення росії мало руйнівні наслідки для народу України та серйозні й широкомасштабні наслідки для всіх нас: для нашої безпеки, нашої енергетичної економіки та продовольчої безпеки в усьому світі.

Прем'єрка Фінляндії Сання Марін:

Ми єдині у своїй відповіді росії, яка веде свою жорстоку війну проти України.

За її словами, країни Північної Європи «є відданими партнерами у захисті багатосторонньої системи та суверенітету України від російської агресії. (...) ми не тільки говоримо — ми діємо, і ми діємо об'єднано, ми діємо разом».

Прем'єр-міністр Норвегії Йонас Гар Стьоре заявив, що країни Північної Європи продовжують надавати «фінансову підтримку для управління державою, гуманітарну підтримку, медичну підтримку» і «приймають біженців».

Він додав, що коаліція підтримує «право України на захист, а це означає, що ми надаємо Україні військову техніку і зобов'язуємося це робити й надалі».

[\(Українська правда\)](#)

Президентка Молдови Мая Санду заявила, що опоненти чинної влади, які проводять протести, спільно зі спецслужбами РФ працюють над розхитуванням ситуації у Молдові.

Президентка зазначила, що спроби російського втручання у політичне життя Молдови не є чимось новим і за останніми протестами проросійських політсил стоять також російські спецслужби.

«У нас є докази, що коаліція корумпованих груп, які накрали у Молдові багато грошей, та спецслужби Росії, проросійські партії у Молдові, усі мають спільну мету – дестабілізувати Молдову. Вони використовують на свою користь труднощі, з якими зіткнулися громадяни. Ми рішуче налаштовані захищати демократію», – заявила Мая Санду.

[\(Радіо Свобода\)](#)**Речник Державного департаменту США Нед Прайс:**

Я вважаю справедливим сказати, що міністр Блінкен не чув нічого, коли мова йде про підхід КНР до війни Росії проти України, чого ми не чули раніше. Я не збираюся це характеризувати, але, звичайно, КНР публічно висловила свій підхід. Цікаво, що президент Путін також говорив про підхід КНР, зробив цікавий коментар, наскільки я пам'ятаю, що росіяни приватно почули від КНР про занепокоєння щодо війни РФ проти народу України.

За словами Неда Прайса, не дивно, що Китай має ці занепокоєння.

«Тому що те, що Росія робить – намагається зробити – в контексті України суперечить всьому, що ми чули від КНР протягом десятиліть. КНР

послідовно наголошує на ролі суверенітету, державного суверенітету; непорушності кордонів; праві країн світу визначати власну зовнішню політику. Ось що поставлено на карту, коли йдеться про війну Росії проти України. Росія цілиться в український народ, в український уряд, але вона також цілиться в них – у ті самі принципи», – додав він.

([Українформ](#))

Міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу:

Ми й надалі будемо підтримувати незалежність і територіальну цілісність України та захищати права кримських татар.

([Українська правда](#))

Прем'єр-міністерка Естонії Кая Каллас:

Навіть якщо у вас є мир, але є окупація, це не означає, що людські страждання для цих людей припиняться. Україна повинна виграти цю війну.

За її словами, Росія намагається використати всі можливі засоби, щоб отримати паузу для перегрупування військ і продовження наступу, а також «розраховує на те, що ми втомимося або злякаємося».

Каллас попередила, що ціна втоми від війни в Україні буде надто високою для Європи, адже «якщо агресія десь окупається, це слугує запрошенням використати її деінде».

([УНІАН](#))

Єврокомісарка з питань енергетики Кадрі Сімсон:

Виклики, які має подолати український енергетичний сектор, звичайно, величезні. Вважає, що енергетична система залишалася майже повністю функціональною до цієї осені, впродовж цих місяців війни. І навіть зараз, попри те, що Росія спрямовує свої удари проти енергетичної інфраструктури, Україні вдалося відновити значну частину пошкоджених потужностей. Це є свідченням надзвичайної стійкості та хоробрості чоловіків і жінок, які працюють в українському енергетичному секторі. Я сподіваюся зустрітися з деякими з них і подякувати їм, коли відвідаю Київ найближчим часом.

Без жодних сумнівів, Україна потребує і заслуговує на нашу підтримку. З весни ми надаємо конкретну, адресну допомогу українській енергетиці. Що стосується обладнання, інструментів і матеріалів, необхідних для ремонту та відновлення енергетичної інфраструктури, ми працюємо у трьох напрямках: пожертви від держав-членів, пожертви від приватних компаній і фонд, створений Енергетичним співтовариством для фінансової допомоги на мій запит. Окрім фінансового внеску, Комісія координує ці зусилля, організовує та оплачує транспорт. Допомога на десятки мільйонів євро вже була доставлена або знаходиться в стадії надання, але, звичайно, потрібно більше, враховуючи російські удари та майбутню зиму.

(...). Будь-яка допомога, яку ми надаємо, звичайно, базується на інформації, наданій Україною щодо її потреб. З початку війни Україна

надсилає Єврокомісії, країнам-членам і компаніям списки потреб в енергетиці.

У Комісії функціонує система, в якій українські потреби одразу стають доступними для держав-членів, які можуть розміщувати в системі конкретні позиції, які вони можуть запропонувати. Комісія допомагає з організацією та оплачує транспортування. Далі товари доставляються до хабів на кордоні між ЄС та Україною.

Ми повністю усвідомлюємо, що потреби значні. Я працювала упродовж цієї кризи з міністром Галущенком, щоб гарантувати, що ми реагуємо на потреби України і робимо це швидко. Хоча ЄС виконує свою частину, зрозуміло, що ми не можемо задовольнити всі потреби України поодиночі. Це мають бути спільні зусилля ЄС, держав-членів, фінансових установ, наших міжнародних партнерів і приватного сектору.

Я закликала усіх міністрів енергетики ЄС активізувати свої зусилля, і я звертаюся до наших міжнародних партнерів, а також до глобальних енергетичних компаній, які виробляють необхідне Україні обладнання, з проханням про пріоритетний режим.

У нас є необхідні передумови для того, щоб ЄС постачав електроенергію до України. Перший крок був зроблений ще в березні, коли ми за два тижні синхронізували українську енергомережу з мережею континентальної Європи, у чому багато хто сумнівався.

У цій системі електроенергія може передаватися в обох напрямках. Це означає, що Україна може як експортувати, так і імпортувати електроенергію з ЄС. Очевидні країни, які могли б продавати електроенергію Україні – це, звичайно, її найближчі сусіди. Обсяги, які вони можуть надати, обмежені потужностями для торгівлі, погодженими в рамках європейської енергомережі ENTSO-E. Ми продовжуємо дуже тісно співпрацювати з ними, аби збільшувати цей ліміт.

З погляду впливу на російську економіку найважливішим є те, що ЄС продовжує зменшувати свою залежність від російського газу. Потоки з Росії вже різко скоротилися. Минулого року ми отримали 41 % трубопровідного газу з Росії. Наразі ця частка знизилася до 9 %. Нам вдалося подолати цей вплив, забезпечивши альтернативні постачання та зменшивши попит, і ми продовжуватимемо це робити, а також збільшуватимемо наше виробництво відновлюваної енергії. Ми повинні якнайшвидше повністю відмовитися від російського газу, як ми вже вирішили зробити з російським вугіллям, сировою нафтою та нафтопродуктами.

Водночас Європейська комісія дійсно запропонувала низку заходів для боротьби з невикористано високими цінами на енергоносії, включно з ціною на газ, яка все ще є об'єктом маніпуляцій з боку Росії. Серед інших інструментів, Єврокомісія готова розробити динамічне обмеження ціни на газ для віртуальної торгової точки TTF, якщо отримає відповідний мандат з боку Ради ЄС. Наступна зустріч міністрів енергетики відбудеться 24 листопада.

Ми бачимо, що кроки, яких ми вже вжили для подолання кризи – як-от скорочення попиту на газ на 15 % та заповнення сховищ на понад 90 % – спрацьовують, а ціни на газ стабільно знижуються з серпня. Це не тільки хороша новина для наших споживачів, але це також означає зменшення доходів для Росії.

[\(УНІАН\)](#)

Прем'єр-міністр Чеської Республіки Петер Фіала:

Ми будемо й надалі підтримувати Україну, тому що ми бачимо, що на сході України дії Росії стають більш агресивними, і політика РФ стає більш агресивною. Вона проявляється у тому числі і в нападах на енергетичну інфраструктуру, які ми спостерігаємо і сьогодні.

В Україні страждає цивільне населення.

Саме тому дуже важливо, аби Україна отримувала безпосередню допомогу: військову, гуманітарну, економічну. Щоб вона отримувала міжнародні гарантії та запевнення. Щоб Україна мала ясну перспективу вступу до Західних структур: до НАТО і Європейського Союзу.

Україна може покладатися на Чехію у цих питаннях як на партнера.

Чехія буде вітати усі кроки України у напрямку наближення членства у Європейському Союзі.

Я особисто заслухав презентацію щодо кроків, які Україна вже зробила у напрямку до вступу в ЄС, і це запевнило мене, що Україна досягла великого прогресу у цих питаннях.

Прагнення України втілювати необхідні реформи не є декларативним.

Ми бачимо конкретні кроки. Тож, я переконаний, що ми мусимо підтримувати її у цьому і позитивно реагувати на ці зрушення.

Чехія підтримує програму гуманітарної та реабілітаційної відбудови України на 2023–2025 роки, що «дасть змогу підтримувати Україну у наближенні до стандартів Європейського Союзу».

[\(Укрінформ\)](#)

Координатор зі стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Ми продовжуємо бути стурбованими потенційним забезпеченням росії (іранськими – ред.) ракетами класу «земля-земля». Наразі ми не бачили підтверджень цьому, але нас це хвилює.

За його словами, є очевидним, що режим у Тегерані втягнутий у війну на боці росії проти України.

«Іран продовжує підтримувати росію, а також її зусилля щодо вбивств українців. Принаймні ми говорили про те, що вони постачають безпілотники», – зазначив Кірбі.

Крім того, за його словами, іранські інструктори і технічний персонал були розгорнуті в Криму, щоб допомагати росіянам у застосуванні БПЛА з

метою завдання ударів по цивільному населенню та цивільній інфраструктурі України.

(Укрінформ)

Речник Міністерства оборони США генерал Патрік Райдер:

Наразі ми не бачили жодних ознак того, що Китай постачав або збирається постачати будь-які (військові – ред.) засоби росії.

Водночас, він підтвердив, що в Сполучених Штатах обізнані про звернення росії, зокрема, до Північної Кореї щодо надання зброї та боєприпасів. Однак, за його словами, принаймні, публічно в Пхеньяні відмовили росії.

«Але, за нашими оцінками, росія надалі шукає способи, як отримати зброю з КНДР, а також з Ірану», – додав речник Міністерства оборони США.

(Укрінформ)

Федеральний канцлер ФРН Олаф Шольц та президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган під час телефонної розмови погодилися, що ядерна риторика росії є безвідповідальною.

Речник федерального уряду Штеффен Гебештрайт:

Канцлер рішуче відкинув звинувачення росією України у підготовці до застосування так званої брудної бомби. Канцлер і президент Туреччини погодилися, що ядерна риторика росії є безвідповідальною.

За його словами, під час розмови, яка відбулася у вівторок ввечері, федеральний канцлер і президент Туреччини обмінялися думками щодо ситуації в регіоні.

«Канцлер високо оцінив прагнення Туреччини продовжувати експорт українського зерна через Чорноморську зернову ініціативу», – повідомив також Гебештрайт.

(Укрінформ)

Речник Держдепартаменту США Нед Прайс:

Сполучені Штати використовуватимуть усі відповідні та належні інструменти з нашого інструментарію, щоб викрити і протидіяти постачанню Іраном зброї росії.

За його словами, США «впродовж місяців націлилися на мережі розповсюдження безпілотних літальних апаратів Ірану», і Вашингтон «завжди шукає засоби, які можуть бути використані для відповіді, такі як санкції та інші фінансові заходи».

«Ми стурбовані тим, що росія також може прагнути придбати передові озброєння в Ірану, такі як ракети “земля-земля”, які майже напевно будуть використані у війні проти України», – заявив Прайс.

Речник Державного департаменту додав, що США рішуче запровадять усі санкції щодо російської та іранської торгівлі зброєю, «щоб ускладнити Ірану продаж зброї росії».

([Європейська правда](#))

Міністр закордонних справ Великої Британії Джеймс Клеверлі:

Путін повинен припинити використання продовольства як зброї. Він усвідомив, що вистрілив собі в ногу, коли заборонив суднам заходити в українські порти, щоб вони завантажувалися зерном і годували світ.

Глава британського МЗС також закликав до продовження Чорноморської зернової ініціативи після листопада «без подальших перешкод з боку Росії».

([Укрінформ](#))

Федеральний канцлер ФРН Олаф Шольц сподівається, що Китай знайде «чіткі слова» для росії у зв'язку з її війною проти України та погрозами застосувати ядерну зброю.

«Війна росії проти України брутално ставить під сумнів міжнародний порядок миру та безпеки», – зазначив Шольц.

Він зазначив, що рф навіть вдається до погроз застосування ядерної зброї, тим самим, «погрожуючи перейти “червону лінію”, що зачепить все людство».

«Ще на початку року в заяві з іншими постійними членами Ради Безпеки ООН Китай чітко позиціонував себе проти використання чи навіть погроз застосування ядерної зброї. Як постійний член Ради Безпеки Китай несе особливу відповідальність. Чіткі слова Пекіна на адресу москви є важливими – для Статуту ООН та його принципів», – зазначив очільник німецького уряду.

За його словами, до таких принципів належить, зокрема, «збереження територіальної цілісності всіх держав».

([Укрінформ](#))

Речник Державного департаменту США Нед Прайс:

Так само як ми вже застосовуємо і плануємо застосовувати всі інструменти, щоби протидіяти поставкам іранської зброї в росію, в подібний спосіб ми будемо діяти у випадку постачання озброєнь із КНДР в росію.

Він підкреслив, що йдеться про застосування санкцій, а також додаткових інструментів впливу для протидії цій діяльності, в тому числі звернення до інших урядів.

«Ми вважаємо, що це є обов'язком країн в усьому світі, особливо тих, які мають важелі впливу на режим КНДР, якого США в деяких випадках не мають», – уточнив Прайс.

Він підкреслив, що всі відповідальні країни, особливо постійні члени РБ ООН зобов'язані повною мірою виконувати вимоги санкцій, які Радбез ухвалив одностайно.

«Ми продовжимо шукати способи притягнути КНДР до відповідальності не лише за її програми розробки зброї масового знищення й

балістичних ракет, але й за будь-яке подальше постачання зброї росії», – підкреслив представник Держдепартаменту США.

(Укрінформ)

Міністр оборони Туреччини Хулусі Акар:

Ми продовжуємо відвантаження зерна. Діяльність триває, це гуманітарне питання.

Міністр розповів деталі досягнення згоди щодо відновлення роботи «зернового коридору».

«Ми провели розмову з паном шойгу. Говорили про те, що робити, аби не допустити зростання цін на продукти харчування, про політичну стабільність. Вони також висловили свою стурбованість, тоді ми знову розмовляли з нашими українськими колегами, вони дали певні запевнення. Ми передали це панові шойгу», – зазначив турецький міністр.

(Укрінформ)

Глава польського уряду Матеуш Моравецький:

Я задоволений перемогою Джорджі Мелоні в Італії і розраховую на плідну співпрацю між нашими країнами. Я сказав їй про це в нашій телефонній розмові й подякував за однозначне і рішуче засудження агресії росії проти України. Важливо, що в цьому питанні ми говоримо в один голос.

(Укрінформ)

Помічниця держсекретаря США по Європі та Євразії Карен Донфрід:

Я думаю про лендліз як один інструмент у наборі інструментів, а у нас є багато інструментів, і ми використовуємо їх сьогодні. Як я вже згадувала, ми вже виділили близько 18 мільярдів доларів у вигляді військової допомоги, і ми відправляємо її вам у різний спосіб. У нас є те, що називається президентськими повноваженнями щодо вилучення запасів. Ми беремо військову техніку з наявних складів та відправляємо її в Україну. Це відбувається майже негайно.

За словами Донфрід, у США є ще один інструмент допомоги Україні.

«Потім у нас є ще один механізм через закон про додаткові асигнування для України, де ми схвалюємо виробництво обладнання, яке надходитиме в Україну. Так що там більший термін», – зазначила вона.

Помічниця держсекретаря США по Європі та Євразії також зазначила, що США мають іноземне військово фінансування, що є ще одним способом надання озброєнь.

«Тобто це набір інструментів, і ми намагаємося використовувати якнайбільше з них, щоб бути максимально корисними для України», – сказала вона.

(Українські новини)

Міністр оборони Латвії Артис Пабрікс:

У моєму розумінні, це багато в чому імперська війна, яка спрямована не тільки проти України, а й проти всього європейського континенту, проти трансатлантичного союзу. Це війна, заснована на зовсім інших принципах та інших цінностях.

Якщо Україна програє війну, це прокладе шлях до наступної війни, крім того, в Росії відбудеться ще більш масштабне ідеологічне «бомбування» нації проти всього західного.

(Укрінформ)

Президентка Греції Катерина Сакелларопулу:

Сьогодні вранці я відвідала на чолі грецької делегації Бородянку, Бучу та Ірпінь на Київщині. Я побачила, що зробила росія в цьому куточку України, але розумію, що подібне відбулось і в інших місцях, наприклад, у Маріуполі. Тому я хочу сказати, що Греція беззастережно стоїть на боці України і буде підтримувати всі позови України до Міжнародного суду в Гаазі. Ми також будемо підтримувати всі ініціативи, пов'язані зі створенням Спецтрибуналу, оскільки воєнні злочини мають бути покарані.

(...). Мій сьогоднішній візит до Києва є знаком абсолютної підтримки Грецією України, оскільки ваша країна вже дев'ятий місяць веде страшну війну й опирається агресії. Те, що відбувається в Україні, стосується нас усіх, адже ситуація в Україні може впливати на більший світ. Наприклад, це може бути продовольча загроза або загроза існуванню людства взагалі, яке може бути знищене ядерною війною.

(...). Ми підтримуємо вашу рішучість захистити свою територіальну цілісність і будемо підтримувати стільки, скільки буде потрібно. Наша позиція незмінна – мають бути відновлені міжнародно визнані кордони України і припинитися насильство. Ми ніколи не визнаємо незаконне приєднання регіонів України до держави, яка напала на вас.

(...). Ми не можемо забути те варварство, яке сталося у Маріуполі і через яке постраждали українські громадяни, серед яких було багато хто мав грецьке походження. Але ми не забуваємо і Київ, і Одесу, по якій завдають ударів..., ми не забуваємо Бучі, Харкова і трагедії всіх простих українців.

Вона також засудила російські удари по інфраструктурі України, штовхаючи на межу гуманітарної катастрофи. «Ми вимагаємо, щоб росія була притягнута до відповідальності», – наголосила президентка Греції.

(Укрінформ)

Міністр оборони США Ллойд Остін:

Що стосується питання, чи можуть українці взяти території, які залишаються (під контролем окупантів – ред.) на західному березі Дніпра в Херсоні, я звісно вважаю, що вони мають можливості для того, щоби зробити це.

Однак більш важливим, за його словами, є впевненість самих українців у те, що вони мають всі можливості для звільнення власних територій.

«Ми бачили, як вони реалізовували дуже методичні й ефективні зусилля, щоби повернути свою суверенну територію. Я думаю, ви побачите, як вони продовжать свій натиск, поки не закріпляться на територіях на західному березі річки», – зауважив міністр оборони США.

[\(Укрінформ\)](#)

Американський сенатор Роб Портман:

Ми були у 101-ій повітряно-десантній дивізії в Польщі, перш ніж приїхати сюди,(...). Вони розповіли нам про безпрецедентний рівень підзвітності у воєнний час і кількість моніторингу, який вони могли здійснити. Вірте чи ні, але наразі немає жодного випадку, щоби зброя потрапила в чужі руки.

Щодо заяв деяких республіканців, які виступають за урізання допомоги Україні, сенатор заявив, що вони були неправильно трактовані. Політик погодився з тим, що має бути ще більше підзвітності, та додав, що американці працюють над цим. Водночас Портман назвав допомогу Україні міжнародним інтересом США.

Демократ Кріс Кунс:

Ми сьогодні ставили питання, щоби пересвідчитися, що гроші на військову підтримку, бюджетну, гуманітарну, витрачають з користю – це так, а також що ми продовжимо підтримувати українців.

[\(Укрінформ\)](#)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Продовольство та добрива не підпадають під санкції Європейського Союзу. Не санкції спричинили нестачу продовольства у світі, вона стала наслідком блокування росією експорту зерна з України. Доброю новиною є, що росія вирішила повернутися до (зернової – ред.) угоди, що була укладена завдяки зусиллям ООН та Туреччини. Але тривалий час, протягом багатьох тижнів та місяців, українське зерно не могло бути експортованим. Ви не можете навіть порахувати кількість людей, які нині страждають від голоду.

(...). Нам потрібно взаємодіяти з міжнародним співтовариством. Ми маємо продовжувати імплементацію санкцій проти російської економіки. І ми будемо підтримувати Україну у військовому сенсі, що ми й робимо.

[\(Укрінформ\)](#)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

З початку російського вторгнення ЄС та окремі країни-члени надали Україні допомогу на суму, що перевищує 22 мільярди євро.

3 мільярди євро (військової допомоги – ред.) надійшли від Європейського Фонду Миру. Ще 19 мільярдів надійшли від Європейського Союзу та від країн-членів, щоби підтримати Україну фінансово, економічно,

наданням гуманітарної допомоги та матеріальних ресурсів, щоб українці могли пережити цю зиму. Зима наближається, і путін чекає на «генерала зими» на допомогу російській армії. Зараз, більше ніж будь-коли, ми маємо підтримувати Україну та її народ. Вони воюють, захищаючи свою країну, і ми маємо моральний обов'язок, щоб їм допомагати.

(Укрінформ)

У Мюнстері (Німеччина) відбувається зустріч міністрів закордонних справ «Групи семи».

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Сьогодні ми говорили про Україну, про агресивну війну росії проти України. путінська росія руйнує Україну. Вони (росія – ред.) не можуть її окупувати, не можуть здобути перемогу на полі бою, не можуть виграти цю війну, тож вони систематично руйнують країну. Вони бомбардують, руйнують цивільну інфраструктуру. Мільйони українців не мають доступу до електрики. путін прагне занурити країну у темряву у зимовий час. Це є воєнним злочином.

Він зауважив, що путінська росія з використанням конвенційної зброї руйнує Україну, вбиває цивільних, намагаючись таким чином зламати моральну стійкість українців.

«Саме тому ми маємо продовжувати підтримувати Україну. Ми маємо продовжувати надавати їй зброю, щоб вона могла захистити себе. Ми маємо надавати Україні економічну та фінансову допомогу та розповідати всьому світу про причини та наслідки цієї війни», – підкреслив високий представник ЄС.

(Укрінформ)

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Китай як велика держава, як впливовий актор на міжнародній арені і постійний член РБ ООН, має відповідальність за мир у всьому світі. Я вказав голові КНР Сі (Цзіньпіну) на важливість того, щоб Китай використав свій вплив на росію. Йдеться про дотримання принципів Хартії ООН, з якими ми всі згодні, а саме щодо недоторканості суверенітету і територіальної цілісності будь-якої країни. росія повинна негайно припинити свою агресію, від якої щодня страждають цивільні українці, та піти з України.

За його словами, він і голова КНР згодні з тим, що погрози ядерною зброєю є безвідповідальними і надзвичайно небезпечними. «Використанням ядерної зброї росія перетне «червону лінію», яку країни світу накреслили разом», – заявив канцлер.

Він також нагадав, що більшість світової спільноти на ГА ООН засудила спроби рф анексувати частини української території, вони ніколи не приймуть «результати» так званих референдумів.

Шольц заявив, що з нападом РФ на Україну Путін повернув війну на Європейський континент, здійснив кричуще порушення міжнародного права та поставив під питання весь світовий порядок.

Окрім того, ця війна призвела до стрибка цін на найважливіші продукти, зокрема енергію, на світових ринках, від чого страждають насамперед найбідніші держави планети.

Шольц заявив про вимогу до Росії продовжити дію «зернового коридору». «Голод не має ставати зброєю», - підкреслив німецький політик.

Прем'єр Держради КНР Лі Кецянь:

Обидві сторони (КНР і ФРН) сподіваються на найскоріше завершення цієї кризи (війни в Україні, – ред.). Ми не можемо дозволити подальшої ескалації, ми маємо спонукати обидві зацікавлені сторони розпочати мирні переговори.

Він додав, що не хоче бачити, як руйнуються виробничі та логістичні ланцюги. Також Лі зауважив, що Пекін і Берлін мають різні підходи до багатьох питань, що пов'язано з історичними та культурологічними відмінностями.

([Укрінформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Було правильно, що переговори відбулися зараз. Особливо це стосується війни Росії проти України. Це небезпечна ситуація для всього світу, небезпечна ситуація для Європи, і всі тут, у Китаї, знають, що ескалація війни матиме наслідки для всіх нас. Тому для мене було дуже важливо підкреслити, що всі чітко говорять: ескалація шляхом застосування тактичної ядерної зброї неможлива. Я радий, що ми досягли згоди щодо цього.

Він назвав свій візит «правильним, таким, який відбувся в потрібний час», а свої переговори з головою КНР Сі Цзіньпіном і прем'єром Держради Лі Кецянем «дуже серйозними, дуже детальними». Німецький політик вважає, що «трохи зрушив» деякі питання саме в той момент, коли це було важливо.

Глава німецького уряду особливо виділив досягнення консенсусу, що «застосування ядерної зброї виключається».

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ ФРН Анналена Бербок:

У ядерному питанні Росія є абсолютно ізольованою, що є логічним, адже це (застосування такої зброї) є найгіршим, що можна зробити в світі.

Політик зазначила, що від самого початку війни світ чітко заявив про неприпустимість використання зброї масового враження (ядерної, хімічної і бактеріологічної), це було підтверджено й на рівні ООН. Вона високо оцінила те, що сьогодні це ставлення підтвердило керівництво Китаю, де з візитом перебував канцлер ФРН Олаф Шольц.

Бербок зазначила, що всі 254 дні війни міжнародна спільнота бореться за мир, робить зусилля для завершення війни. Наразі, ж поки не вдається досягти того, щоби президент путін нарешті зупинив свої надзвичайно жорстокі бомбардування, йдеться принаймні про те, щоби полегшити страждання українців.

Бербок зазначила, що з початку війни Україні було надано різноманітну допомогу на мільярди євро і доларів. Вона сказала про допомогу перед зимою: поставки генераторів, насосів, житлових модулів, засобів санітарії тощо. Започаткований на нинішній зустрічі координаційний механізм допоможе розширити та оптимізувати допомогу, щоби українці отримали саме те, чого найбільше потребують для того, щоби пережити зиму.

«Ми рахуємо кожен день цієї жорстокої загарбницької війни. І кожен її день – це надто багато... Кожен такий день є також втраченим шансом для владимира путіна завершити цю війну, це залежить виключно від нього – припинити бойові дії та приказати військам повернутися туди, де вони мають перебувати, а саме на території росії», – сказала політик. Вона зазначила, що росія намагається анексувати 17 млн кв. км української території, але світ сприймає Україну в міжнародно визнаних кордонах.

(Укрінформ)

Радник Президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван відвідав Київ з офіційним візитом:

Найважливіше, через що я приїхав, – сказати особисто Президенту, голові Офісу та публічно всім вам, що Сполучені Штати будуть з Україною стільки, скільки це буде необхідно в цій війні. Не буде жодних коливань, червоних прапорів, поступок в нашій підтримці, поки ми йдемо вперед.

Салліван зазначив, що на зустрічах з українським керівництвом він виклав американське бачення, як переконатися в тому, що ресурси надаються на подальшу безпекову допомогу, посилюють українську економіку, надаються на ремонт електромережі, для біженців та інші гуманітарні потреби. Радник Байдена також зауважив, що Штати продовжать працювати у сферах безпекової, економічної, гуманітарної допомоги, а також у консультаціях щодо того, як посилити позиції України серед решти міжнародної спільноти і на полі бою. За його словами, Президент США відданий тому, щоби працювати на двопартійній основі для надання допомоги протягом наступних місяців.

«Ми почали з потужного фінансування підтримки, яку ми надавали останні 8 місяців, і ми віддані тому, щоби розбудовувати цей фундамент на місяці попереду. У лиху годину і під час тріумфу США будуть поряд заради народу України, заради цієї країни у цій боротьбі. Ми рухатимемося далі, аби мати змогу не тільки на словах, але й на ділі довести це», – підкреслив радник Президента США.

(Укрінформ)

Радник Президента США з питань національної безпеки Джейк Салліван:

Всі пропозиції росії починаються з того, що росія залишить собі території, які вона захопила силою в Україні. Вам не треба чути від мене, що неприйнятно. Це неприйнятно відповідно до Статуту ООН, який не дозволяє захоплювати території інших країн силою, який не дозволяє кричущі порушення суверенітету та територіальної цілісності, які мали місце.

Ця війна може дуже просто закінчитися: росія вирішила почати, може вирішити закінчити, припинивши свою атаку на Україну, припинивши окупацію України. Це саме те, що вона має зробити з нашої точки зору.

На думку радника Президента США, істотним питанням є те, як виглядає справедливий мир в Україні і як його досягти. «Якщо ви подивитеся на російські заяви та дії, включно із діями, що вони, цитата, анексували територію сусіда, то це не виглядає як щось на користь миру, що б вони не казали про переговори», – зазначив Салліван.

За його словами, позиція США полягає в тому, що потрібна розмова з міжнародною спільнотою, за підтримки України, про те, які умови матиме справедливий і тривалий мир для України, для міжнародної спільноти.

(Укрінформ)

Держави-члени G7 домовились встановити обмеження цін на російську нафту.

Держсекретар США Ентоні Блінкен:

Ми побачимо, як це спрацює, але те, що я чую від країн в усьому світі – в тому числі за межами Європи, – це очікування, що такий механізм допоможе гарантувати подальше надходження енергоносіїв на ринок і водночас обмежувати прибутки, які росія отримує від цього.

Він висловив упевненість, що росія зацікавлена у продажах своїх енергоносіїв. Водночас введення таких обмежень позбавить путіна можливостей підживлювати війну проти України за рахунок продажу енергоресурсів.

(Укрінформ)

Координатор з питань стратегічних комунікацій Ради нацбезпеки Білого дому Джон Кірбі:

Народ Сполучених Штатів продовжує підтримувати Україну, і ми надалі бачимо потужну двопартійну підтримку цих зусиль у Конгресі США.

Він підкреслив, що уряд США має намір опрацьовувати ці питання з членами обох партій Конгресу. Водночас, за його словами, Сполучені Штати «продовжать постачати не лише оборонну підтримку... а й також економічну й фінансову допомогу Україні».

У цьому зв'язку він акцентував: «Ми будемо працювати з Конгресом і надалі».

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Ісламської Республіки Хосейн Амір Абдоллахіян:

Щодо безпілотників, то це правда, і ми надали росії невелику кількість безпілотників за кілька місяців до війни в Україні.

Глава МЗС зазначив, що у телефонній розмові зі своїм українським колегою домовилися про передачу Тегерану доказів про використання іранських безпілотників.

«Якщо з'ясується, що росія використала іранські безпілотники у війні в Україні, ми не залишимося байдужими до цього питання. Наша позиція щодо війни в Україні – припинення війни, повернення сторін до переговорів та повернення біженців до своїх домівок. Іран на рівні президента і міністра закордонних справ доклав багато зусиль щодо цього», – запевнив Абдоллахіян.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Зараз в Україні йде війна, яка почалася після рішення президента путіна вторгнутися в іншу країну. Ми надаємо нашу військову та економічну підтримку Україні. Ми забезпечуємо використання Україною свого права на захист проти цього нападу росіян.

Стосовно погроз рф застосувати ядерну зброю генсек НАТО сказав, що цього не повинно статися.

«Ось що ми побачили: прямо зараз російські лідери і путін демонструють особливо небезпечну ядерну риторику. Ми завжди говоримо, що в ядерній війні немає переможців. Тому ядерної війни не повинно бути... Якщо вона (ядерна зброя, – ред.) буде використана, природа конфлікту зміниться. У цьому контексті міжнародна спільнота висловилася дуже чітко. Ніколи не можна застосовувати ядерну зброю», – сказав Столтенберг.

Реакція представників української громадськості

В Івано-Франківську відкрили виставку «Херсонщина – це Україна», аби зібрати кошти для ЗСУ та відбудови втрачених пам'яток ([Укрінформ](#)).

Івано-Франківський міський голова Руслан Марцінків зауважив, що 50 картин створили 20 художників у рамках артрезиденції в Умані. Ще близько 50 картин художники передали для участі у виставках і подальшому продажі картин на офлайн і онлайн - аукціоні.

Мандрівну виставку уже побачили жителі міст та ВПО Умані, Кривого Рогу, Одеси та Львова. В Івано-Франківську вона працюватиме до 6 листопада.

У столиці Швеції українці провели маніфестацію з метою підтримати Україну та привернути увагу світу до звірств, які коїть росія ([Укрінформ](#)).

(...) Учасники акції вимагали надати Україні більше зброї, впровадження жорсткіших санкцій і повного ембарго на торгівлю з росією включно з викопним паливом, змусити росію створити «зелені коридори» для евакуації постраждалих цивільних, продовжувати підтримку Міжнародного кримінального суду проти росії в Гаазі та вислати російських дипломатів зі Швеції.

У Харкові фасад театру музкомедії, який постраждав унаслідок російського ракетного удару, прикрасили муралом - на знак подяки ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Як розповів директор закладу Ігор Коваль, уламки російської ракети пошкодили фасад 23 серпня, у День міста. Від вибуху в будівлі повилітали всі вікна.

Стінопис створюють декоратори. Використовують матеріали, що залишились у театрі. На картині будуть зображені акторки театру, а також види зруйнованого Харкова (...).

Через те, що театр не заробляє гроші, утворились борги за комунальні послуги, каже директор. У вимушеному просторі понад 200 працівників, вони отримують дві третини від зарплати. Чотири працівники театру служать у лавах Збройних сил України.

Український активіст Володимир Нетребенко за шість днів пройшов 374 кілометри від Вроцлава до Варшави і на фініші розгорнув

найбільший у світі польсько-український прапор, аби подякувати польському народові за підтримку України ([Укрінформ](#)).

Він зазначив, що метою акції також було зібрати 1 млн грн для розмінування території України.

Активіст розповів, що за шість днів пройшов 374 км від Вроцлава до Варшави, а на фініші розгорнув найбільший у світі польсько-український прапор (20x10 метрів), який підписали понад 3000 українців та поляків (...).

Прапор виставлять на благодійний аукціон, а отримані кошти передадуть 118-ій окремії бригаді у місті Черкаси на купівлю сучасних наборів для розмінування.

Соліст рок-гурту «Воплі Відоплясова» Олег Скрипка у листопаді-грудні здійснить благодійний концертний тур для підтримання патріотичного духу українців ([Укрінформ](#)).

(...) За словами організаторів, турне охоплює 12 міст, концерти відбудуться у Луцьку, Рівному, Дніпрі, Львові, Стрию, Дрогобичі, Івано-Франківську, Тернополі, Хмельницькому, Чернівцях, Мукачеві та Ужгороді.

Благодійний тур Олега Скрипки проходитиме з 11 листопада по 17 грудня. Зібрані кошти будуть передані на потреби ЗСУ.

Мама відомого льотчика віддала гроші, отримані після загибелі сина, на облаштування реабілітаційного центру для воїнів ([Точка зору](#)).

На Прикарпатті мати Героя України, льотчика-випишувача Степана Тарабалки, взялася облаштовувати оздоровчий центр для тих, хто пройшов пекло фронту, та їхніх рідних.

На цю справу вона віддала гроші, що отримала як компенсацію після загибелі сина. Жінка згуртувала біля себе небайдужих людей.

Колишній маєток польських панів, який стояв пустою, нині облаштовують під оздоровчий центр для українських військових. За головну тут Наталя Тарабалка, яка покинула заробітки за кордоном на наступний день після повномасштабного вторгнення, аби допомагати нашим захисникам.

Луцький кликун зібрав понад 100 тисяч гривень на зарядні станції для ЗСУ ([Конкурент](#)).

Луцький кликун, обов'язки якого виконує музикант Андрій Єдинак, за місяць зібрав 102 тисячі гривень на універсальні зарядні станції для українських військових Сил спеціальних операцій ЗСУ.

Як розповів музикант, всього потрібно зібрати 160 тисяч гривень. Акцію зі збору грошей на зарядні станції луцький кликун розпочав наприкінці вересня. Андрій Єдинак продовжує збір: грає на замовлення – відео публікує в соцмережах.

Музикує разом із Андрієм волонтерка Анна. До повномасштабної війни жінка жила в Миколаєві, була піаністкою в театрі. Її чоловік – військовий. Зараз дівчина підтримує оборонців.

Купувати зарядні станції будуть наступного тижня у Польщі. Там, каже Анна, – дешевше. Нині зібрали на три станції. Загалом військовим потрібно придбати п'ять таких зарядних пристроїв.

Андрій Данилко продав легендарне авто Фредді Мерк'юрі на аукціоні ([24 канал](#)).

5 листопада у Лондоні відбувся аукціон Sotheby's, куди Андрій Данилко передав свій легендарний Rolls Royce Silver Shadow 1974 року. Андрій Данилко придбав авто лідера Queen, щоб передати до музею, але згодом почалась війна.

«І Андрій вирішив вчинити інакше – він віддав легендарну автівку на аукціон, щоб виручені кошти передати нам, для якнайшвидшого запуску центру Superhumans. І от, щойно машину придбали за 250 000 фунтів стерлінгів, або 284 500 доларів, або 11 мільйонів гривень. Неймовірна сума, дуже щедрий донейшн, суттєва підтримка для нашої клініки, і – суттєвий внесок у віру у світлих людей», – поділилися представники центру.

Всю суму Андрій Данилко перерахує на благодійну мету – безплатну допомогу в Україні для людей, що постраждали через війну. Реабілітаційний центр Superhumans розпочне роботу вже на початку 2023 року. Раніше його підтримав співак Стінг, Річард Бренсон, перша леді Олена Зеленська та інші.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У столиці Чехії відбувся багатотисячний мітинг на підтримку України у боротьбі проти російського вторгнення ([Укрінформ](#)).

Десятки тисяч людей у неділю, 30 жовтня, зібралися на Вацлавській площі у Празі на акцію під назвою «Проти страху». Демонстранти закликали продовжувати підтримку України в боротьбі проти російського вторгнення.

Організатором мітингу виступила група «Мільйони моментів за демократію», члени якої заявили, що попри стосовно побоювання високих цін на енергоносії та війни, в Україні на кону – майбутнє демократії.

До демонстрантів у відеорежимі звернулася Олена Зеленська, яка закликала людей не забувати про те, що відбувається в нашій країні (...).

Суд у росії оштрафував «Вікіпедію» за відмову видаляти статті про війну в Україні ([Укрінформ](#)).

російський суд у вівторок оштрафував власника «Вікіпедії» американського Wikimedia Foundation на 2 мільйони рублів (32 600 доларів США) за статті, що стосуються війни в Україні.

Виконавчий директор онлайн-енциклопедії Wikimedia.ru Станіслав Козловський зазначив, що ресурс оштрафували за відмову видалити записи з інформацією, протилежною до пропаганди кремля. Він сказав, що Фонд подаватиме апеляцію.

«У нас все ще є досить сильна процесуальна юридична позиція, тому у нас є підстави вважати, що нам вдасться скасувати і цей штраф, і ті, які були накладені в квітні», — сказав Козловський, маючи на увазі попередні штрафи на загальну суму 5 мільйонів рублів.

За його словами, є ризик збільшення кількості справ проти Wikimedia Foundation. Він додав, що у «Вікіпедії» багато статей про російське вторгнення в Україну, а судових справ поки що лише три.

The Metropolitan Opera замовить написання опери українському композитору ([Укрінформ](#)).

«The Metropolitan Opera вперше в історії замовить написання опери українському композитору. Це стане ще одним виявом солідарності театру з українським народом та можливістю донести світові українські наративи і познайомити аудиторію з роботою митців з України», — йдеться у повідомленні пресслужба Міністерства культури та інформаційної політики.

Зазначається, що Державне агентство України з питань мистецтв та мистецької освіти оголошує open call для українських композиторів для

опрацювання та передачі поданих заявок на розгляд Метрополітен-опера. Дедлайн — 20 листопада 2022 року.

У Британії подали позов до пригожина і ПВК «вагнер» за тероризм в Україні (Укрінформ).

Юристи британської компанії McCue Jury and Partners подали позов до суду проти російського бізнесмена євгена пригожина та створеної ним приватної військової компанії «вагнера» у зв'язку з терористичними діями угруповання в Україні.

Як зазначається, позов спрямований на отримання репарацій у мільярди доларів жертвами найманців з групи «Вагнера».

За словами старшого партнера компанії McCue Jury and Partners Джейсона МакК'ю, ПВК «вагнера» та його керівник пригожин «брали участь в терористичній кампанії» в Україні, включаючи вбивства, зґвалтування, напади на інфраструктуру та закладення вибухівки навколо ядерних об'єктів.

«Їхня мета полягала в тому, щоб поширити терор і хаос в Україні», — сказав МакК'ю під час виступу у комітеті закордонних справ Палати громад Британії.

Він додав, що позов поданий групою постраждалих українців у Британії, але вона також «символічно представляє» всіх українців, які постраждали від дій ПВК «Вагнера» і Пригожина та війни.

«Позов розпочали з офіційного вручення пригожину та "вагнеру" досудової претензії. Це перший випадок у світі, коли "Вагнеру" та їм подібним жертви пред'явили позов до суду за тероризм, використаний як знаряддя війни, незаконної війни путіна», — сказав МакК'ю членам парламенту.

Надалі, за його словами, у Високомусуді Лондона будуть представлені докази, спрямовані на встановлення того, що «ПВК "вагнер" «займалася тероризмом проти українського народу» і що «військова машина путіна брала участь у незаконній змові з метою розгортання тероризму для сприяння незаконному вторгненню в Україну».

Історик Тімоті Снайдер став амбасадором платформи United 24 (Укрінформ).

Президент України Володимир Зеленський повідомив, що історик Тімоті Снайдер став амбасадором фандрейзингової платформи United 24 та розпочав збір на «Ловця шахідів».

«Видатний історик Тімоті Снайдер став амбасадором фандрейзингової платформи United24 та розпочав збір на «Ловця шахідів», — повідомив Зеленський.

Він наголосив, що Тімоті Снайдер – великий друг нашої держави, який у своїх працях розповідає всьому світу про важливість України, нашу правдиву історію та справжні цінності.

«Дякую за те, щотепербільше людей знатимуть не лише про причини й умови нашої боротьби, але й про те, як вони самі можуть нам допомогти», – підкреслив Президент.

У столиці Австрії відкрився український мурал ([Укрінформ](#)).

У столиці Австрії в середу відбулося офіційне відкриття муралу The Stripes of Freedom («Смуги свободи»), метою якого є показати, що Україна є частиною спільноти Європейського Союзу.

Авторами муралу, який ілюструє світле майбутнє та свободу, стали український художник Нікіта Кравцов та французький художник коміксів і режисер Вінсент Парроно. Митці переосмислили відомі жіночі портрети Густава Клімта, щоб віддати данину пам'яті найвидатнішому австрійському художнику. При цьому вони додали до твору українську та європейську символіку з метою відображення спільного минулого.

Це – перший з п'ятимураліву рамкахпроєкту The Wall, який реалізує Український інститут та агенція Port за підтримки МЗС України. Проєкт у Відні реалізовано в кооперації з Calle Libre – Austrian Street Art Festival та за підтримки посольства України в РеспубліціАвстрія.

Мавка стала персонажем британського мультсеріалу, щоб підтримати українських біженців ([Українська правда. Життя](#)).

У популярному британському серіалі для дітей Hey Duggee (Привіт, Даггі) з'являться українські герої. Так автори хочуть підтримати українських дітей, що опинились у Великій Британії через напад Росії на Україну.

«Щоби допомогти українським дітям почуватися у Великій Британії, як вдома, у новому епізоді Hey Duggee до шоу приєднаються нові українські друзі», — написали в повідомленні BBC.

Так, у новому епізоді серіалу про пса Даггі, який опікується дошкільнятами, з'являться українська Мавка та Водяник, а також інші герої нового українського 3D-мультфільму «Мавка. Лісова пісня». Його створили за мотивами драми-феєрії Лесі Українки «Лісова пісня» та образів народної міфології.

У випуску можна побачити Мавку, Жабокиця Квуся, Русалок, Мохушів та інших жителів Лісу, які разом з героями Hey Duggee, білками та колібрі, вчаться вітатись українською та англійською.

Також в епізоді звучатимуть українські пісні — їх виконуватимуть діти, які живуть у Великій Британії.

Hey Duggee – британський анімаційний освітній телесеріал для дошкільнят, призначений для дітей віком від двох до п'яти років. Герой мультсеріалуДаггі — великий добрий пес, що опікується дошкільнятами у підготовчій групі.

Командир екіпажу SpaceX пожертвував \$100 тисяч на «швидку» для України ([Укрінформ](#)).

Командир екіпажу SpaceX Inspiration4 Джаред Айзекман пожертвував \$100 000 через UNITED24 на машину швидкої медичної допомоги для українських лікарів. Американський пілот військових реактивних літаків підтримав збір свого друга — амбасадора UNITED24 астронавта Скотта Келлі.

У Німеччині побільшало схильних вірити у російські пропагандистські наративи, особливо на сході ([Українська правда](#)).

Про це свідчать результати опитування Центру моніторингу, аналізу та стратегії (Сemas), що працює у форматі громадської організації.

40% опитаних повністю або частково погодилися з твердженнями, що російська агресивна війна стала «безальтернативною реакцією на провокацію НАТО». Це на 11% більше, ніж у квітні.

44% повністю або частково переконані, що Путін бореться зі «світовою елітою», яка «смикає за ниточки за ширмою» – на 12% більше, ніж у квітні.

14% опитаних погодилися з тезою, що Україна «історично не має територіальних претензій» і насправді «була частиною Росії». Майже вдвічі зросла кількість тих, хто повірив, ніби війна РФ була «необхідна, щоб усунути фашистів при владі в Україні» – до 9%.

Підтримка цих тез помітно вища серед респондентів зі східної Німеччини, аніж західної.

Так, серед респондентів зі східної Німеччини кожен третій підтримує тези, які виправдовують напад Росії на Україну тим, що її «спровокувало НАТО», а сукупно тих, хто частково чи повністю погоджується з таким твердженням – 59%. У західній Німеччині повністю погодилися з твердженням удвічі менше респондентів.

Також простежується кореляція між схильністю вірити у російські наративи та політичними симпатіями. Серед виборців правопопулістської «Альтернативи для Німеччини» тези про «провокацію НАТО» і те, що «Україна історично належить Росії», повністю підтримують майже половина опитаних; серед виборців «Лівих» це кожен третій.

Найменше схильних вірити проросійським наративам виявилось серед прихильників «Зелених» та «Вільних демократів».

Дослідження також встановило, що серед готових вірити у проросійські наративи помітно більше тих, хто готовий протестувати проти коронавірусних обмежень чи у зв'язку з цінами на енергоносії.

Для дослідження опитали понад 2200 респондентів віком від 18 до 90 років у період з 3 по 10 жовтня.

Захисниці Маріуполя та родичі захисників «Азовсталі» отримали нагороду іспанського видання ([Укрінформ](#)).

У Мадриді 3 листопада відбулося нагородження VII премії Los Leones de El Español 2022 – щорічної премії цього видання, якою відзначають вагомі досягнення суспільства. Лауреатами цього року стали захисниці Маріуполя та представниці Асоціації родин захисників Азовсталі, від імені яких нагороду із Золотим Левом отримали доброволець-парамедик Катерина «Пташка» Поліщук та дружина оборонця Маріуполя, представниця асоціації Ольга Андріанова», – йдеться в повідомленні.

Президент El Español Педро Рамірез:

Свобода, справедливість, рівність, стійкість, незалежність, войовничість і, зрештою, авторитет – цінності, які продемонстрували ці жінки, як от парамедик Катерина Поліщук, яка протистояла облозі Азовсталі, а згодом з такою ж стійкістю терпіла російський полон, та Ольга Андріанова, дружина одного з захисників Маріуполя та співзасновниця асоціації, яка бореться за звільнення всіх полонених.

Гуманітарну допомогу від данського муніципалітету Гульборгсунн отримали 9 українських громад ([Укрінформ](#)).

В межах ініціативи «Мости довіри» данський муніципалітет Гульборгсунн передав гуманітарну допомогу для 9 територіальних громад із Закарпатської, Івано-Франківської та Чернівецької областей.

Представники данського муніципалітету під час зустрічей з українськими колегами неодноразово заявляли про готовність допомогти у вирішенні певних проблем, спричинених війною. Зокрема, йшлося про підтримку внутрішньо переміщених осіб.

Керівник регіонального офісу U-LEAD у Закарпатській області Микола Сюсько:

Під час війни співпраця українських громад з муніципалітетом Гульборгсунн стає особливо актуальною, оскільки практики данських колег, їхній досвід важливий в ключі нашої європейської інтеграції та набуття членства в ЄС. Ми також раді, що ця співпраця набрала нових обрисів, зокрема у форматі надання гуманітарної допомоги для українських громад. Це ще один важливий напрямок підтримки та допомоги для них у прийнятті внутрішньо переміщених осіб, скільки кожна громада-партнер має велику кількість переселенців та забезпечує їх усім необхідним.

Загалом було передано 6,7 тонн харчів тривалого зберігання на суму 13 500 євро. Кошти були виділені за Угодою про співробітництво між Міністерством закордонних справ Данії та муніципалітетом Гульборгсунн.

Антивоєнні акції в Росії та Білорусі

Російська співачка Земфіра під час виступу в Лондоні в Альберт-холі заявила, що Росія знищує Україну ([Українські новини](#)).

Під час свого концерту на підтримку альбому Borderline перед виконанням пісні «Не стріляйте» Земфіра висловлювалася проти війни в Україні, заявив, що, скоріше за все, вже ніколи не виступатиме в Україні.

Співачка Земфіра:

Я хочу висловити підтримку Україні. Я розумію, що більше ніколи не зіграю в Україні. Але дуже добре пам'ятаю ці концерти: Харків, Дніпро, Київ, Донецьк, моя улюблена Одеса. Я чудово це пам'ятаю. І, звичайно, цього у мене ніхто не забере, це назавжди зі мною. Але натомість мені дуже шкода Росію. Я дуже люблю мою Росію. Я неодноразово проїхала її вздовж і впоперек. Я бачила світлі обличчя на концертах. І це також завжди буде зі мною. Але зараз йде війна. Абсолютно безглузда, жорстока. І зараз моя країна знищує Україну і саму себе. Дуже хочеться миру. Ні війні!

У Владивостоці влада готується до протестів населення через мобілізацію та великі втрати ([Українські новини](#)).

У РФ керівництво Приморського краю змушене запроваджувати додаткові заходи безпеки та посилювати поліцейський режим у зв'язку з можливими виявленнями протестних проявів серед населення.

Місцеве населення Владивостока висловлює невдоволення через мобілізацію та великі втрати представників регіону на війні проти України.

Експертні оцінки

([LRT.lt](https://lrt.lt))

Колишній спецпредставник Білого дому з питань України Курт Волкер:

Я думаю, що Путін поставив перед собою низку військових цілей в Україні, яких він не в змозі досягти. І він усе більше відчайдушно прагне досягти цих цілей. Він не відступить.

Тому єдине, що зараз можна сказати про Росію – вона програє. Путін не має засобів для перемоги. Вони програють, і я думаю, що це також матиме наслідки для нього всередині Росії. І він це знає, тому він у дуже відчайдушній ситуації, і на цьому етапі немає жодних перспектив будь-яких переговорів.

(...) цього року це не закінчиться. Але по-перше, удари безпілотників і повітряні бомбардування українських міст – це ознака слабкості Росії.

Вони не мають можливості просуватися на полі бою. Вони не можуть захопити нові території. Вони навіть не можуть утримати ту територію, яка у них є, і українці будуть там тиснути. У них немає власної зброї, тому вони звертаються до Ірану, щоб отримати безпілотники, вони звертаються до Північної Кореї і просять ракети, вони звертаються до Білорусі та дістають боєприпаси з її складів.

Тож вони дійсно виснажили себе. Вони би не намагалися призвати 300 000 людей, якби вони вже не втратили більше ста тисяч. А нові солдати, яких вони вербують, ненавчені, непридатні, вони не хочуть бути там. Тож ці відчайдушні кроки показують слабкість Путіна, який намагається продовжувати цю війну.

Тим часом українці дуже мотивовані, вони добре оснащені Заходом, вони дбали про свій особовий склад протягом усієї війни, тому вони в кращій формі, і вони тиснуть на російські сили. Ми бачимо повідомлення, що вони роблять нові успіхи в Херсонській області, вони, ймовірно, повернуть собі місто Херсон і всю цю область на захід від річки Дніпро до зими.

Росіяни зараз говорять про зруйнування дамби, яка перекриває течію Дніпра, що спустошить деякі населені пункти, і звинувачують у цьому українців. Але це було би прикриттям для їх відходу, тому я думаю, що ми починаємо спостерігати відхід російських військ із західного берега Дніпра. Ми також бачимо, що українці продовжують націлюватись на райони Луганської області, де, я думаю, їм також вдасться досягти успіхів до зими.

І останнє, що, я думаю, ми побачимо, це триваючі атаки українців на російські ланцюги матеріально-технічного постачання: міст через Керченську протоку, де є залізниця, автомобільне сполучення з Ростова через Донбас, Маріуполь, Мелітополь, Запоріжжя, Херсон. Українці хочуть

порушити цей ланцюг поставок і переконатися, що він непридатний для використання.

На думку спадає ще одне – військові бази в самому Криму. Українці зроблять набагато більше, щоб змусити росіян вивести військовий потенціал зі своїх авіабаз і військово-морської бази в Севастополі. І військово-морська база особливо важлива, тому що саме там росіяни можуть поповнити свої кораблі паливом, боєприпасами та солдатами. Якщо українці зможуть це зробити, росіянам доведеться повернутися аж до Новоросійська. І це надзвичайно покращить безпеку в західній частині Чорного моря, що дозволить Україні рухатися до повного відкриття Одеського порту, який їй потрібен, щоб відновити свою економіку.

(...). За умови, що ми продовжимо постачання зброї, я думаю, що вони (українці, – ред.) мають не тільки можливості, але й рішучість це зробити. Вони дивляться на врегулювання 2014, 2015 років [Мінські угоди] як таке, що розширило владу Росії, воно прийняло російську окупацію частини української території. І це створило основу для подальшої агресії Росії у 2022 році. Я думаю, що зараз вони сповнені рішучості змінити все це.

(...). Він (Володимир Зеленський, – ред.) завжди вражав мене як людина, яка щиро віддана підтримці України, зміні системи, новому підходу до політики. Виявилось, що після того, як він пробув при владі кілька років, його популярність впала, тому що керувати такою країною, як Україна, дуже складно і є багато приватних інтересів. Але коли Росія здійснила ці атаки в лютому, виявилось, що він якраз підходить для цієї роботи. Він має здатність направляти дух українського народу, передавати його на міжнародному рівні, демонструвати рішучість і рішучість, що було необхідним українцям у той час.

(...). По-перше, так, ми повинні бути стурбовані тим, що така можливість (застосування Росією ядерної зброї, – ред.) є. У них є тактична ядерна зброя, і є ймовірність, що вони можуть її використати. Тож будь-яке використання було би руйнівним, і ми повинні думати про це.

З огляду на це, я не думаю, що це найбільш імовірний сценарій. Я думаю, що це не допоможе Путіну досягти військової мети. Ви не можете захопити й утримати територію, якщо ви робите її радіоактивною. Це також зашкодить його власним силам, вони не готові.

Вони також знають, що, якби вони це зробили, проти російських військ була би нищівна військова відповідь. І було чітке попередження від радника з національної безпеки Джейка Саллівана, генерального секретаря НАТО Єнса Столтенберга, деяких військових офіцерів із США. Тому я думаю, що росіяни знають, що це буде кінець російської армії, якщо вони це зроблять.

Це важливо, оскільки йдеться не лише про Росію та Україну, а й про використання ядерної зброї загалом. Ми не можемо жити у світі, де допускається використання ядерної зброї або де країни можуть робити це і

зникати з рук. Тож ми маємо запобігти цьому, і якщо це буде зроблено, має бути відповідь.

(...). По-перше, ми вже пережили вісім місяців війни, і Україна не вистояла би сьогодні без підтримки, яку надали Сполучені Штати: військового обладнання на суму понад 15 мільярдів доларів, а також консультацій та навчання, які супроводжуються цією підтримкою європейських країн. І фінансова підтримка, 1,5 мільярда доларів США щомісяця. Це було важливо.

З огляду на це, ми були повільними та обмеженими в тому, що ми давали Україні, ми сказали «ні», перш ніж передумали й сказали «так». Спочатку ми сказали, що немає ракет Stinger, а потім ми дали їм Stinger, ми сказали «ні» артилерії, потім ми дали їм артилерію, ми сказали «ні» HIMARS, потім ми дали їм HIMARS, ми сказали «ні» винищувачі, і я думаю, що це також зміниться на якийсь момент.

Протиповітряна оборона – це один – ми знали кілька місяців тому, що єдиний вихід, який є у Путіна, оскільки він програє війну, – це випадково бомбардувати українські міста. І це фактично те, що ми зараз бачимо. Чому два місяці тому ми не дали їм захист? Тож це ті речі, у яких, на мою думку, ми могли й повинні були зробити набагато краще. Але, незважаючи на це, ми зробили достатньо, і Україна переможе.

Що стосується майбутнього, у нас є найближчий період після проміжних виборів близько двох років, коли, я думаю, ми можемо бути дуже впевнені щодо подальшої підтримки США Україною на двопартійній основі, як у Палаті представників, так і в Сенаті.

І я знаю, що люди побачили зауваження передбачуваного спікера Кевіна Маккарті, який сказав, що для України не повинно бути пустих (незаповнених, – ред.) чеків. Але я вважаю це хитрою політикою Маккарті. Він не каже, що ми зменшимо підтримку України. Він каже, що це має бути підзвітним. Немає чистого чека, ми повинні знати, куди він йде, що там. Це спосіб надіслати сигнал крайнім правим, що ми не просто роздаємо ресурси безрезультатно, ми звернемо на це увагу. Але це також спосіб утримати їх на борту, поки ми продовжуємо підтримувати Україну.

Мене більше хвилює те, що через два роки ми наблизимося до президентських виборів. Тоді, я вважаю, ми ризикуємо повторно зіткнутися з Україною як внутрішньополітичною проблемою – саме те, що ми бачили в 2019 році, і це було катастрофічним для нашої політики в Україні. Ми не хочемо проходити через це знову, але є ризик, оскільки цілком можливо, що колишній президент Дональд Трамп і президент Джо Байден зіткнуться між собою на наступних виборах.

Я сподіваюся, що двох років вистачить, щоб Україна виграла війну. І я думаю, що наступного року ми побачимо ці зміни. Росія вже програє, тож, швидше за все, війна колись закінчиться наступного року.

(...). Я вважаю, що єдиною довгостроковою безпекою для України – і, якщо на те пішло, Європи – є перебування України в НАТО, я не бачу іншого шляху.

Люди шукають альтернативи: як щодо гарантій безпеки для України, як щодо допомоги Україні створити сучасну професійну армію з усім найкращим обладнанням, бути як Ізраїль у Європі? Але якщо ви готові це зробити, то чому тоді не НАТО?

Погляньте на це з точки зору США – якщо США збираються дати гарантію безпеки Україні і мають це на увазі, навіщо нам це робити самим? Ми хочемо, щоб 30 інших країн приєдналися до цього, щоб зробити безпеку більш надійною. (...).

Я розумію, чому сьогодні це не тема обговорення. Ніхто не хоче створювати образ, що це війна НАТО проти Росії. Це не так, це війна Росії проти Європи, війна Росії проти України. І ми не хочемо плутати оптику цього. Але якщо війна закінчиться і Україна виграє, поверне свою територію, а Росія проведиме певний аналіз душі, ми повинні думати про те, що потрібно для справжньої безпеки. Це означатиме стримування майбутніх атак Росії. І найкраще, щоб і Україна, і Грузія, і Молдова були частиною НАТО.

(...). Я думаю, що всі ми, я маю на увазі західні уряди, надто повільно запроваджували санкції проти Росії. Ми повинні були накласти на них більше санкцій, коли вони заявили про анексію Криму, а потім навіть минулої осені 2021 року, коли вони нарощували свої військові сили навколо України. Треба було тоді запровадити санкції, щоб стримати їх від нападу на Україну, а не чекати, поки вони нападуть, а потім накладати на них санкції.

(...). Порада, яку я б дав будь-якій компанії, полягає в основному в чотирьох стовпах, які потрібні зараз у корпоративній стратегії. Нічого спільного з Росією, ніяких нових інвестицій у Китай, переконайтеся, що ви маєте міцну опору в ЄС і США, і зробіть щось для України. І якщо це ваша корпоративна стратегія, то у вас є міцна основа.

[\(The New York Times\)](#)

Високопоставлені російські військові керівники нещодавно обговорювали, коли і як Москва може застосувати тактичну ядерну зброю в Україні, що, за словами багатьох високопоставлених американських чиновників, викликає підвищене занепокоєння у Вашингтоні та столицях союзників.

Президент Володимир Путін не брав участі в розмовах, які проходили на тлі посилення ядерної риторики Росії та невдач на полі бою.

Але самий той факт, що високі російські військові керівники проводили це обговорення, стривожив адміністрацію Байдена, оскільки це показало, наскільки російські генерали розчаровані своїми невдачами в

Україні, і свідчить про те, що завуальовані погрози пана Путіна застосувати ядерну зброю можуть бути не просто словами.

Тим не менш, американські офіційні особи заявили, що не бачать доказів того, що росіяни переміщують ядерну зброю або вживають інших тактичних заходів для підготовки до удару.

З розвіданими про такі розмови ознайомили уряд США в середині жовтня.

Офіційні особи США не описували сценарії застосування ядерної зброї, які військові лідери розглядали. Однак Директор ЦРУ Вільям Дж. Бернс раніше заявляв, що «відчайдушне бажання пана Путіна здобути перемогу в Україні та невдачі у війні можуть змусити Росію використати такий сценарій».

Джон Ф. Кірбі, чиновник Ради національної безпеки, відмовився коментувати «подробиці цього звіту».

«З самого початку ми чітко дали зрозуміти, що коментарі Росії щодо потенційного використання ядерної зброї викликають глибоке занепокоєння, і ми сприймаємо їх серйозно», — сказав пан Кірбі. «Ми продовжуємо стежити за цим якнайкраще, і ми не бачимо жодних ознак того, що Росія готується до такого використання».

За оцінками Пентагону, Росія має близько 2000 одиниць тактичної ядерної зброї, які призначені для використання на полях битв для перемоги над звичайними силами. Жодна тактична ядерна зброя ніколи не використовувалася в бойових діях, але її можна застосувати будь-якими способами, в тому числі за допомогою ракет або артилерійських снарядів.

Тактична ядерна зброя має меншу потужність і призначена для використання на менших відстанях, ніж боєголовки міжконтинентальних балістичних ракет.

Військові експерти кажуть, що застосування ядерної зброї — вперше за понад 75 років — докорінно змінило би форму війни. Хоча кінцеві руйнування залежатимуть від багатьох факторів, у тому числі розміру зброї та вітру, навіть невеликий ядерний вибух може спричинити тисячі смертей і зробити частини України непридатними для життя.

Пан Путін має виключне право вирішувати, чи використовувати тактичний засіб, і він прийме рішення про його застосування незалежно від поглядів своїх генералів.

Нові дані розвідки з'явилися, коли Москва також поширювала безпідставну думку про те, що Україна планує використати так звану брудну бомбу — звичайну вибухівку з радіоактивним матеріалом. І це відбулося на тлі контактів між офіційними особами США та інших країн Заходу та їхніми російськими колегами, включаючи дві розмови між міністром оборони Ллойдом Дж. Остіном III і міністром оборони Росії Сергієм К. Шойгу.

Хоча ризик подальшої ескалації залишається тривожно високим, представники адміністрації Байдена та союзники США також кажуть, що

телефонні розмови між західними та російськими колегами наприкінці минулого місяця допомогли послабити ядерну напруженість. Промова пана Путіна минулого четверга, у якій він заперечив, що Москва готується застосувати ядерну зброю в Україні, ще більше знизила температуру, за словами деяких офіційних осіб.

«Ми не бачимо в цьому необхідності», – сказав Путін у своєму виступі. «У цьому немає сенсу ні політичного, ні військового».

Оскільки Росія вторглася в Україну в лютому і зазнала значних втрат, пан Путін сам роздмухував побоювання, що він може вдаватися до ядерної зброї.

Європейський чиновник сказав, що союзники сприйняли цю промову як частину регулярної схеми пана Путіна з розпалювання напруженості, відповідно до якої він спостерігає за реакцією Заходу та власної громадськості, а потім вживає заходів для заспокоєння ситуації.

Минулого тижня Росія провела щорічні військові навчання з випробуванням ракет, здатних нести ядерну зброю. Пан Остін сказав, що офіційні особи США не вважають, що ці маневри були «якоюсь прикриттям» для використання тактичної ядерної зброї проти України.

У Вашингтоні представники адміністрації кажуть, що вони все ще не вірять, що пан Путін планував застосувати тактичну ядерну зброю чи навіть брудну бомбу.

«Ми не бачили нічого, що вказувало би на те, що Путін прийняв рішення використати брудну бомбу», — сказав пан Остін журналістам у Пентагоні минулого четверга. Він сказав, що навіть розмови про застосування ядерної зброї «небезпечні».

Але він сказав, що адміністрація «безумовно стурбована ескалацією», як це було з початку війни.

«Це було би вперше за понад 70 років застосування ядерної зброї», — сказав він. «Ми з самого початку чітко давали зрозуміти, що якби це сталося, ви побачили би дуже значну реакцію міжнародної спільноти».

Представники адміністрації Байдена наполегливо відмовлялися публічно описати, якою буде ця відповідь, але президент зазначив, що не планує використовувати американський ядерний пристрій у відповідь.

«Я той, хто дає рекомендації своєму босові щодо того, що ми маємо робити і як ми маємо це робити, тому я знаю, що він матиме достовірні відповіді, які дійсно будуть ефективними з точки зору того, що ми хочемо робити», – сказав містер Остін, не вдаючись до подробиць.

Для пана Путіна використання тактичної ядерної зброї меншої потужності в Україні представляє більше ускладнень, ніж наказ про використання стратегічної зброї, як-от міжконтинентальної балалістичної ракети. Переміщення тактичної ядерної зброї — це не означає просто віддати наказ та надати двом людям ключ.

(...). Від початку війни американські спецслужби шукали ознаки того, що пан Путін вживає підготовчих заходів до застосування ядерної зброї, наприклад, неоголошені ядерні навчання або приведення стратегічних сил у бойову готовність.

Але американські офіційні особи заявили, що системи попередження для виявлення таких кроків були недосконалыми, і що немає жодних гарантій, що військові чи розвідувальні служби зможуть завчасно попередити Білий дім. Це одна з причин, чому дані розвідки про російські дискусії розглядалися з таким інтересом.

У зв'язку з ядерними дискусіями на високому рівні російські військові зважують, що може спонукати Москву до використання тактичної зброї. І будь-які додаткові інтенсивні дискусії серед високопоставлених керівників щодо використання ядерної зброї є чимось, чим глибоко стурбовані американські чиновники, особливо якщо російська армія на півдні України зазнає краху.

Напруженість навколо використання ядерної зброї постійно зростає після успішного контрнаступу України на початку вересня.

З тих пір пан Путін вжив заходів для ескалації конфлікту — оголосив мобілізацію, анексував території в Україні, брав більшу безпосередню участь у плануванні війни та схвалив кампанію з нападу на електроенергетичну мережу України за допомогою крилатих ракет і іранських безпілотників.

Ці кроки не змінили долю Росії, і українські війська продовжують просуватися вперед на фронтах на північному сході та півдні.

Тим не менш, деякі з цих ескалаційних кроків, як-от залучення додаткових військ, можуть мати більший вплив на полі бою на початку наступного року.

Офіційні особи очікують, що інтенсивні бої триватимуть і наступного місяця, але сильніші умови та холодна погода в наступні кілька тижнів можуть призвести до призупинення на початку наступного року.

[\(Нове время\)](#)

Австрійський військовий аналітик Том Купер:

(...). Тут ітиметься про військово-повітряні сили, задіяні в цій війні. Справа в тому, що обидві сторони використовують типи літаків, розроблені за радянських часів. Звичайно, такі модифікації, як Су-30, Су-34 та Су-35, з'явилися після розпаду СРСР, і деякі машини, які експлуатують українці, також сильно модернізовані. Але, майте на увазі: усі російські дивовинищувачі Су-30/32/35 базуються на Су-27, розробленому ще в 1970-х роках. Те саме стосується, наприклад, кількох сильно модифікованих українських МіГ-29МУ.

Далі треба мати на увазі, що і в колишньому СРСР, і в РФ є лише один орган, відповідальний за розробку концепції майбутніх бойових літаків і їх замовлення. Це Генштаб. Таким чином, Генштаб відповідає за розробку та

придбання всього — кожної одиниці обладнання, кожної системи озброєння, кожної кулі, кожного гвинта, кожної саперної лопати, кожного літака, кожного корабля та кожної міжконтинентальної балістичної ракети, закупленої для російських ЗС.

Безперечно, за радянських часів було багато різних конструкторських бюро (ОКБ) бойової авіації: Лавочкина, МіГа, Сухого, Яковлева. Вони відомі досі. Було багато заводів, які виготовляли їхні літаки. Але жоден ОКБ не досліджував і не розробляв бойові літаки без замовлення Генштабу, і жоден завод їх не виробляв. Так було у 1940-х, 1950-х, 1960-х... 1980-х, так і залишається досі: нічого в російських збройних силах не відбувається без благословення Генштабу.

До середини 2010-х (так, приблизно під час першого вторгнення в Україну) Генштаб готував усі свої специфікації на основі досвіду Другої світової війни.

Коли доходить до ВПС, однією з найважливіших подій Другої світової війни стало те, що середній тактичний бойовий літак мав термін служби — або «тривалість життя» — від 120 до 160 годин. Отже, статистично можна було очікувати, що більшість бойових літаків буде збита або серйозно пошкоджена протягом 120–160 годин бойових дій; або битва, яку розглядають, або кампанія закінчилися до того, коли літак налітав 120–160 годин. Потім темпи роботи знижувалися, а значить, залишався час піддати вцілілі літаки комплексному ремонту.

Останнє мало перевагу ще й тому, що проектування та виробництво літаків, «простих» в обслуговуванні протягом цих 120–160 годин, полегшувало роботу підрозділів, що їх експлуатують, і системи логістики. Підрозділам не був потрібний персонал, кваліфікований для виконання складного технічного обслуговування, не вимагалось оснащення дорогим ремонтним обладнанням, а система логістики мала дбати лише про «простіші» запчастини (скажімо, шини, гальмівні парашути, ліхтарі кабіни пілота тощо).

Результат?

За останні 70 із лишком років усі радянські/російські бойові літаки були розраховані на 150–200 годин. У цьому плані не мало значення, чи МіГ-15, чи МіГ-21, чи, скажімо, МіГ-25. І, звичайно ж, до 1970–1980-х років вони покращили якість виготовлення настільки, що такі модифікації, як МіГ-29 і Су-27 (та їхнє обладнання, наприклад, двигуни) почали працювати до 400 годин. За допомогою кількох «хитрощів» — наприклад, налаштування двигунів — можна збільшити цей показник до 600 годин. Такий літак був «зручний» у мирний час, економив купу грошей, але будьте впевнені: на війні двигуни форсуються до максимальної тяги.

Насамперед, основна ідея залишилася незмінною. Навіть бойові літаки нових типів могли налітати ці 120–160 чи 400 годин інтенсивно і з мінімальним обслуговуванням. Але після того, як налітали, їх довелося

піддавати капітальному ремонту: по суті, повній перебудові кожного корпусу. Усі основні вузли (двигуни, реактивні труби, радары і т. ін.) доводилося замінювати.

(До речі, це одна з причин, через яку в СРСР експлуатували понад 12 тис. тактичних бойових літаків станом на 1970-і та 1980-і роки. Третина парку в будь-який момент перебувала на капітальному ремонті. А це означає, що насправді було доступно «лише» близько 8 тис. машин)

Перше серйозне поліпшення у цьому плані... чи єдиний виняток — відбулося лише в одному випадку: у тому випадку, коли реактивний літак радянської/російської розробки був не просто адаптований, а фактично розроблений за специфікаціями та вимогами замовника. Це було в середині 1990-х років, коли Індія попросила ОКБ Сухого (і заплатила) переобладнати свій двомісний навчально-тренувальний Су-27УБ з боєздатністю на потужний багатоцільовий винищувач-бомбардувальник, унаслідок чого з'явився Су-30МКІ. Цей проєкт змусив росіян збільшити термін служби своїх бойових літаків (і їхнього обладнання) до 800, а потім до 1000 годин; розробити ергономічні кабіни; адаптувати зарубіжні комп'ютери для покращення їхньої авіоніки тощо.

Наголошу: це був єдиний випадок, коли замовлення на розробку нового бойового літака розміщував не Генштаб, а іноземний замовник — і це десь за 100 років радянського/російського авіапрому.

Але будьте спокійні: уже 2006 року Путін поклав край усій подібній практиці, коли наказав, як завжди, за указом, об'єднати всі російські авіаконструкторські та виробничі компанії в Об'єднану авіабудівну корпорацію (ОАК). Зрештою, він «мав» утримувати «під контролем хаос» для стовідсоткової впевненості, що буде переводити в готівку свою частку від доходів компанії, про яку йдеться.

А тепер зверніть увагу: по суті, у межах ОАК, тобто за указом Путіна про його створення, іноземні замовники вже не мали (і не мають) права голосу у розробці майбутніх бойових літаків.

Озираючись назад, можна сказати, що саме це, власне, і вбило Су-57. Чому? А через те, що указ Путіна про створення ОАК забороняв ситуацію, за якої Індія могла серйозно вплинути на вимоги, а отже, і на конструкцію нового літака. Зрештою, між іншим, це призвело до ситуації, коли росіяни відмовилися розвивати те, що індійці вимагали від них розробити і за що були готові платити, і створило ситуацію, коли індійці були готові платити за те, що їм не потрібно.

Без індійського фінансування та без готовності Путіна «витратити» більше «своїх» грошей (украдених у Росії) — ОКБ Сухий, вірніше, ОАК не міг дати змогу завершити розробку всієї необхідної авіоніки та двигунів.

Висновок з усього цього «на виду»: якби ця війна тривала 3–14 днів, як спочатку планував Путін, «немає проблем». Російські Су літали б, скільки можна і треба. Уся міць могла б бути кинута проти України, і ОАК не мав би

проблем з підтриманням їх у робочому стані, тобто капітальним ремонтом після закінчення «СВО».

Однак при тому, що ця війна триває вже понад вісім місяців, ОАК просто не справляється.

Так, звичайно, ВПС РФ, як і раніше, здійснюють до 200 вильотів на день, але це колосальне навантаження на наявні машини, третина з яких потребує капітального ремонту. І коли ці капітальні ремонти проводять у великому поспіху та в місцевих умовах з погляду управління якістю... чудовинищувачі Су падають і гине багато людей. Згадайте дві катастрофи Су в жовтні. Обидва літаки розбилися під час післяремонтних випробувальних польотів.

А оскільки в путінській Росії не можна звинувачувати в цьому путінський режим, ну тут уже звинувачувати залишається тільки чайок.

Додатки

Додаток 1

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №744/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВОЛОШИНА Олександра Миколайовича — полковника

КАЛІНІЧЕНКА Євгена Вікторовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРЕЄВА Олексія Олександровича (посмертно) — солдата

АНПЛОГОВА Олега Андрійовича — солдата

БЕРЕСНЄВА Дениса Ігоревича — солдата

БІДНЮКА Ігоря Вікторовича — штаб-сержанта

БРУСОВА Сергія Леонідовича (посмертно) — солдата

БУРКА Олександра Юрійовича — молодшого сержанта

ВАКАЛЮКА Юрія Олександровича — солдата

ВАКУЛЕНКА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта

ВЕЛИКОДАНОВА Антона Анатолійовича — солдата

ВОРОБІЙОВА Антона Сергійовича — молодшого сержанта

ГНИДЕНКА Дениса Сергійовича — молодшого сержанта

ГРАБОВИЧА Євгена Олександровича — солдата

ГРЕБІННИКА Олександра Олександровича — солдата

ДАЦЕНКА Віталія Анатолійовича — солдата

ЗАВГОРОДНЬОГО Віталія Володимировича — молодшого сержанта

ІВАНОВА Сергія Васильовича — старшого солдата

КЛЕЙМЕНОВА Андрія Олександровича — старшого лейтенанта

КОВБАСЕНКА Антона Вікторовича — солдата

КОЛЕСНИКА Віталія Сергійовича — солдата

МАЛЕНКА Олексія Івановича — молодшого сержанта

МСНЬШОВА Валерія Миколайовича — солдата

МИЛЮКА Олександра Станіславовича — сержанта

МІЛЮТІНА Антона Олександровича — старшого сержанта

ТЕЛИЧКА Богдана Ігоровича — молодшого сержанта

ТРУШИНА Сергія Володимировича — солдата

ШАРКА Євгена Івановича — солдата

ШИРЧЕНКА Ігоря Олеговича (посмертно) — солдата

ШПІРУ Антона Вікторовича — старшого солдата

ШУНЬКІНА Дмитра Анатолійовича — солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АЛЕКСЕЄНКА Сергія Івановича — солдата
БАБЕНКА Івана Васильовича — солдата
БАГДАСАРОВА Карена Сергійовича — молодшого сержанта
БАРАНОВА Віктора Анатолійовича — молодшого лейтенанта
БЕЛУГІНА Олега В’ячеславовича — старшого солдата
БРИГАРА Руслана Олександровича — солдата
БУТЕНКА Віталія Володимировича — головного сержанта
ВОДЯНИКА Юрія Юрійовича — солдата
ВОРОБІЙОВА Нікиту Сергійовича — солдата
ГОЛОВКА Олександра Анатолійовича — солдата
ГОРБУНОВА В’ячеслава Володимировича — солдата
ГОТРАША Сергія Миколайовича — солдата
ГРОМАДСЬКОГО Анатолія Васильовича — молодшого сержанта
ГУРЖИ Артема Вікторовича — молодшого лейтенанта
ДВОРОВЕНКА Станіслава Олександровича — солдата
ДЕВ’ЯТКУ Анатолія Олексійовича — старшого лейтенанта
ДЕГТЯРЕНКА Костянтина Олеговича — солдата
ДЕХНИЧА Олександра Сергійовича — старшого лейтенанта
ДЖАББАРОВА Максима Султана-огли — молодшого сержанта
ДЗЮМЕНКА Максима Альбіновича — старшого лейтенанта медичної
служби
ДМИТРІЇВА Артема Владиславовича — солдата
ДОМНЕНКА Дмитра Едуардовича — молодшого сержанта
ДУБІНСЬКОГО Олега Івановича — солдата
ЗАБАВСЬКОГО Сергія Володимировича — сержанта
ЗУЄВА Олексія Миколайовича — солдата
ІЛЬЧЕНКА Євгена Сергійовича — старшого лейтенанта
ІЛЬЧЕНКА Сергія Олексійовича — старшого солдата
ІППОЛІТОВА Андрія Анатолійовича — сержанта
КИРБАБУ Василя Віталійовича — солдата
КИРЛАНА Сергія Івановича — солдата
КЛИЖЕНКА Вадима Вікторовича — старшого солдата
КЛИМЕНКА Олега Володимировича — солдата
КЛИМЕНКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
КЛІТОЧЕНКА Дмитра Олександровича — солдата
КОДІЯ Станіслава Володимировича — солдата
КОЗЛОВА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта
КОЛЕГОВА Юрія Володимировича — молодшого сержанта
КОЛОМІЙЦЯ Костянтина Васильовича — старшого солдата
КОРХА Сергія Анатолійовича — сержанта
КОСЕНКА Юрія Вікторовича — сержанта

КОЧНЄВА Вадима Леонідовича — солдата
КРАВЧЕНКА Сергія Володимировича — молодшого лейтенанта медичної
служби
КУДРЕВИЧА Андрія Миколайовича — лейтенанта
ЛАКТИОНОВА Дмитра Вікторовича — солдата
ЛЕБЕДИНЦЯ Дмитра Володимировича — солдата
ЛЕЖЕНКА Сергія Олександровича — молодшого сержанта
ЛЄПКОВА Романа Івановича — старшого солдата
ЛОХМАТОВА Андрія Сергійовича — старшого лейтенанта
ЛЮБЧИЧА Сергія Анатолійовича — старшого солдата
МАКУХУ Олега Григоровича — солдата
МАНІКА Олександра Миколайовича — солдата
МАНОГАРОВА Сергія Сергійовича — сержанта
МІЗЯКА Андрія Вікторовича — солдата
МІРОШНИЧЕНКА Євгена Вікторовича — молодшого сержанта
МІШИНА Віталія Олександровича — сержанта
НІКІТІНА Дмитра Віталійовича — солдата
ОЛЮНІНА Андрія Анатолійовича — молодшого сержанта
ОЛЮНІНА Сергія Анатолійовича — старшого лейтенанта
ПАВЛЕНКА Анатолія Анатолійовича — старшого сержанта
ПАВЛОВСЬКОГО Ігоря Володимировича — солдата
ПАВЛЮЧЕНКА Руслана Вікторовича — молодшого сержанта
ПАРАМОНОВА Вячеслава Володимировича — старшого сержанта
ПАРФЕНОВА Олексія Олеговича — старшого сержанта
ПІСТУНА Олега Михайловича — солдата
ПОРАТУЯ Костянтина Федоровича — старшого лейтенанта
ПРОГЛЯДУ Ігоря Сергійовича — солдата
РАДЧЕНКА Костянтина Володимировича — старшого солдата
РЕБРОВА Олександра Сергійовича — солдата
РЕЖИЛА Романа Олексійовича — молодшого сержанта
РИБАЛКУ Івана Григоровича — солдата
РЯСІЧЕНКА Михайла Юрійовича — лейтенанта
САВЕНКА Олексія Анатолійовича — майора
САВЕНКОВА Олексія Володимировича — солдата
САГАНЮКА Андрія Андрійовича — лейтенанта
САЛЬНІКОВА Станіслава Сергійовича — молодшого сержанта
СИВУЛІЧА Романа Вікторовича — солдата
СИКАНА Сергія Олександровича — солдата
СИМОГОСТИЦЬКОГО Віталія Геннадійовича — молодшого сержанта
СКІМБОВА Олександра Сергійовича — молодшого сержанта
СКЛЯРА Руслана Семеновича — капітана
СОЛОМКУ Олексія Миколайовича — молодшого сержанта
СТАРОДУБЦЯ Миколу Миколайовича — молодшого сержанта

СТЕПАНОВА Олександра Григоровича — солдата
СТРАХОЛЬОТА Володимира Леонідовича — солдата
ТАРАКА Олександра Валерійовича — молодшого сержанта
ТИТАРЕНКА Романа Сергійовича — солдата
ТРОНЬКА Андрія Володимировича — молодшого сержанта
ТРУША Миколу Миколайовича — майора
ТУЛАЙНОВА Євгена Романовича — сержанта
ФЕДОРОВА Дмитра Валерійовича — солдата
ФОМНИХ Олександра Олександровича — капітана
ХАВРОНІНА Владислава Юрійовича — лейтенанта
ХАНІНА Ігоря Олександровича — молодшого сержанта
ЧАЙКУ Сергія Васильовича — сержанта
ЧАСТКУ Данііла Ігоровича — солдата
ШЕВЧЕНКА Павла Михайловича — лейтенанта
ШИПЕНКА Андрія Ігоровича — солдата
ЯВДОКИМЕНКА Євгена Миколайовича — солдата
ЯЗИКОВА Віталія Анатолійовича — солдата
ЯРЕМЧУКА Олександра Сергійовича — лейтенанта
ЯЦЕНКА Віктора Вікторовича — солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАРАБАША Олександра Сергійовича — солдата
БЕЗРУЧКА Олексія Олеговича — солдата
БЛІЗНЯКОВА Андрія Семеновича — молодшого сержанта
БОГУШЕВА Олега Олеговича — солдата
БУРИКА Станіслава Олександровича — солдата
ВАСИЛЬЄВА Євгена Миколайовича — солдата
ВАСИЛЮКА Андрія Володимировича — молодшого сержанта
ВАСЬКОВСЬКОГО Михайла Вікторовича — лейтенанта
ВОЛКОВА Олега Вікторовича — старшого сержанта
ГАРМАТЮКА Руслана Володимировича — молодшого сержанта
ГЕРАЩЕНКА Ігоря Сергійовича — солдата
ГРІШЕНКА Владислава Володимировича — старшого лейтенанта
ДВОРНІКОВА Станіслава Анатолійовича — солдата
ДЕНИСЕНКА Сергія Віталійовича — сержанта
ДЕНІСОВА Анатолія Євгеновича — старшого солдата
ДЕРЕВ’ЯНКА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта
ДИГАЛА Євгена Михайловича — молодшого сержанта
ЄВСТРАТЕНКА Миколу Миколайовича — солдата
ЗЕЗЮЛІНА Дениса Івановича — старшого солдата
ЗІНЧЕНКА Євгена Геннадійовича — солдата
ІВАНОВА Віталія Володимировича — молодшого сержанта
КАЧАНОВА Віктора Сергійовича — солдата
КОВАЛЬОВА Ігоря Михайловича — солдата

КОВАЛЬОВА Олександра Володимировича — солдата
КОЗЛЕНКА Яна Олеговича — солдата
КОСТЕНКА Руслана Миколайовича — штаб-сержанта
КОЦА Володимира Андрійовича — молодшого сержанта
КРАВЧЕНКА Віктора Васильовича — солдата
КРИВЦОВА Олександра Івановича — солдата
КРІПАКА Ігоря Вікторовича — солдата
КРОЛЯ Олександра Івановича — старшого сержанта
КРЮКОВА В'ячеслава Сергійовича — лейтенанта
КУЗНЕЦОВА Дмитра Леонідовича — молодшого сержанта
ЛАЗАРЕНКА Анатолія Володимировича — молодшого сержанта
ЛУГОВСЬКОГО Ігоря Леонідовича — солдата
МАДЖАРА Сергія Васильовича — старшого лейтенанта
МОНІТА Ярослава Васильовича — солдата
М'ЯКОТУ Романа Миколайовича — солдата
НЕСТЕРЕНКА Олексія Андрійовича — старшого солдата
НОВАКОВСЬКОГО Дмитра Миколайовича — молодшого сержанта
ОДНОЛІТКОВА Владислава Андрійовича — молодшого сержанта
ОМЕЛЯНЕНКА Дмитра Олександровича — лейтенанта
ОСТРОУШКА Володимира Ілліча — солдата
ПЛАХОТИЧА Ігоря Олеговича — старшого солдата
ПОГРІБНЯКА Дмитра Юрійовича — солдата
ПОНОМАРЕНКА Олексія Євгенійовича — молодшого сержанта
ПРИТИКІНА Олексія Володимировича — сержанта
РИБАЛКА Олександра Миколайовича — солдата
СВЕРДЛОВА Богдана Олександровича — молодшого сержанта
СВІТЛИЧНОГО Олександра Івановича — солдата
СКРИПКА Дениса Володимировича — солдата
СОЗАНСЬКОГО Олега Михайловича — молодшого сержанта
СОКОЛЕНКА Владислава Вікторовича — молодшого лейтенанта
СПЕСІВЦЕВА Максима Сергійовича — солдата
ТАТАРЕНКА Анатолія Миколайовича — солдата
ТЕРЕВЕРКА Євгенія Сергійовича — старшого солдата
ТИНИЦЬКОГО Олексія Васильовича — молодшого лейтенанта
ТОКАРЕВА Владислава Олександровича — лейтенанта
ТОМАХА Олександра Олександровича — лейтенанта
ТРЕТ'ЯКА Романа Євгенійовича — молодшого лейтенанта
ФЕДАНА Руслана Сергійовича — солдата
ФЕДИКА Андрія Петровича — солдата
ФЕДЮЩЕНКА Віталія Анатолійовича — майора
ФРОЛОВА Андрія Вікторовича — майора
ЧЕРКАСЕНКА Олега Георгійовича — старшого лейтенанта
ЧЕЧЕЛЯ Вадима Олександровича — молодшого сержанта

ЧОРНОМОРА Романа Андрійовича — солдата
ЧУПРИНА Вадима Вікторовича — солдата
ЩУЦЬКОГО Сергія Григоровича — молодшого сержанта
ЯКОВСЬКОГО Олега Олександровича — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

31 жовтня 2022 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №745/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю**:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АЛЄНІЧЕВА Антона Валентиновича (помертно) — солдата
АНТОНЕНКА Сергія Олеговича (помертно) — капітана
БАЗРОВА Дениса Андрійовича (помертно) — старшого солдата
БАЛУХА Олександра Сергійовича (помертно) — молодшого сержанта
БАСИСТОГО Олега Вікторовича (помертно) — солдата
БАШУКА Олександра Юрійовича (помертно) — солдата
БОНДАРЦЯ Віктора Вікторовича (помертно) — прапорщика
БУСЬКА Олександра Юрійовича (помертно) — майора
ВИХОДЦЕВА Ігоря Володимировича (помертно) — старшого солдата
ВОДОП’ЯНОВА Артура Миколайовича (помертно) — солдата
ВОЛОШЕНЮКА Дмитра Васильовича (помертно) — солдата
ВОРОНИНА Василя Олександровича (помертно) — солдата
ГАНДЗЮКА Володимира Ярославовича (помертно) — молодшого сержанта
ГАРМАША Володимира Олексійовича (помертно) — солдата
ГОЛЬЦЕВА Віталія Володимировича (помертно) — солдата
ГУЛЕВСЬКОГО Андрія Сергійовича (помертно) — старшого солдата
ГУМЕНА Віктора Васильовича (помертно) — старшого солдата
ЄРМОЛОВИЧА Максима Віталійовича (помертно) — старшого солдата
ЗАПОРОЖЦЯ Ігоря Григоровича (помертно) — солдата
ІВКА Віталія Володимировича (помертно) — солдата
ІВЧЕНКА Ігоря Павловича (помертно) — солдата
КАРНАУХОВА Сергія Олександровича (помертно) — головного сержанта
КАРПЕНКА Владислава Вячеславовича (помертно) — капітана
КИСЛЯКОВА Сергія Олександровича (помертно) — старшого солдата
КЛИМЕНКА Євгена Леонідовича (помертно) — солдата
КОВТУНА Сергія Вікторовича (помертно) — старшого солдата

КОМПАНИЙЦЯ Сергія Миколайовича (помертньо) — головного сержанта
КОРОЛЬОВА Анатолія Володимировича (помертньо) — солдата
КОРСУНА Віталія Вікторовича (помертньо) — сержанта
КУДІНА Григорія Васильовича (помертньо) — солдата
КУЗНЄЦОВА Сергія Володимировича (помертньо) — солдата
КУПРЄЄВА Юрія Олександровича (помертньо) — солдата
КУСЛІЯ Анатолія Володимировича (помертньо) — старшого солдата
ЛАЗАРЕНКА Олега Васильовича (помертньо) — старшого солдата
ЛАЗАРЄВА Андрія Євгеновича (помертньо) — старшого солдата
ЛЕПСЬКОГО Олександра Вікторовича (помертньо) — солдата
МАНЖУРУ Романа Васильовича (помертньо) — солдата
МАР'ЯНЧЕНКА Віталія Петровича (помертньо) — старшого сержанта
МЕДОСЕНКА Романа Ігоровича (помертньо) — солдата
МОГИЛКА Сергія Михайловича (помертньо) — солдата
НАГОРНУ Лілію Вікторівну (помертньо) — молодшого сержанта
НЕВЕЧЕРЮ Олександра Івановича (помертньо) — старшого солдата
НЄЖИНЦЯ Федора Федоровича (помертньо) — солдата
ОЛІЙНИКА Олександра Миколайовича (помертньо) — солдата
ПЕТРЕНКА Богдана Володимировича (помертньо) — старшого солдата
ПЕТРОВА Віталія Олександровича (помертньо) — старшого сержанта
ПИЛИПЕНКА Сергія Васильовича (помертньо) — солдата
ПОЛІЩУКА Петра Миколайовича (помертньо) — солдата
ПОЛЯКОВА Юрія Вікторовича (помертньо) — молодшого сержанта
ПРОБИЙГОЛОВУ Володимира Віталійовича (помертньо) — солдата
РАДЗІКОВСЬКОГО Андрія Михайловича (помертньо) — старшого солдата
РОЗУМНОГО Павла Вячеславовича (помертньо) — головного сержанта
РУДЕНКА Віктора Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
СЕМЕНЮКА Анатолія Павловича (помертньо) — сержанта
СЕМИДЬЯНОВУ Ольгу Олександрівну (помертньо) — старшого солдата
СОЛГАЛОВА Олега Віталійовича (помертньо) — солдата
СОЛОДКОГО Олександра Олександровича (помертньо) — солдата
СПАЩЕНКА Тараса Олександровича (помертньо) — солдата
СТАСОВСЬКОГО Дмитра Юрійовича (помертньо) — старшого солдата
СУВОРОВА Олексія Володимировича (помертньо) — молодшого сержанта
ТАГАСВА Євгена Валерійовича (помертньо) — старшого солдата
ТОПОРКОВА Михайла Юрійовича (помертньо) — солдата
УСОВА Вадима Миколайовича (помертньо) — старшого солдата
ФОКІНА Геннадія Володимировича (помертньо) — солдата
ФОМЕНКА Павла Руслановича (помертньо) — солдата
ФОМІЛЯРСЬКОГО Артема Валентиновича (помертньо) — старшого солдата
ФОМІНА Богдана Миколайовича (помертньо) — солдата
ХАНАЄВА Валерія Анатолійовича (помертньо) — старшого солдата
ХЕЙЛИКА Олександра Олександровича (помертньо) — старшого солдата

ХОХЛЮКА Сергія Сергійовича (померло) — молодшого сержанта
ЦЕЙЗЕРА Станіслава Олександровича (померло) — старшого солдата
ЧЕЛЯДНИКА Павла Юрійовича (померло) — солдата
ЧЕРНОВА Олександра Анатолійовича (померло) — солдата
ЧЕШИХІНА Олександра Віталійовича (померло) — солдата
ШКАБКА Олександра Геннадійовича (померло) — солдата
ЩЕРБИНУ Миколу Леонідовича (померло) — солдата
ЩЕРБИНУ Олексія Володимировича (померло) — солдата
ЩУРА Анатолія Анатолійовича (померло) — прапорщика
ЮДІНА Артема Юрійовича (померло) — солдата
ЮХИМЦЯ Дмитра Олеговича (померло) — солдата
ЯКУБОВИЧА Сергія Романовича (померло) — лейтенанта
ЯСКУЛУ Євгена Анатолійовича (померло) — солдата
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БІЛАЯ Андрія Володимировича (померло) — солдата
ГАРТМАНА Владислава Станіславовича (померло) — старшого солдата
ГОЛУБКУ Віталія Івановича (померло) — старшого лейтенанта
ДЕРКАЧА Олександра Федоровича (померло) — сержанта
КАСЬЯНА Юрія Сергійовича (померло) — сержанта
КЛІМЮКА Івана Андрійовича (померло) — старшого солдата
КОЗАКОВА Сергія Вікторовича (померло) — солдата
МУЗИКУ Василя Петровича (померло) — старшого солдата
НЕДОСТУПА Костянтина Костянтиновича (померло) — старшого солдата
ПОНОМАРЬОВА Олега Петровича (померло) — молодшого сержанта
РУБЧЕВСЬКОГО Романа Геннадійовича (померло) — старшого сержанта
СКОСАРЯ Віталія Юрійовича (померло) — сержанта
ТОМЕНКА Максима Ігоровича (померло) — старшого солдата
ФОМЕНКА Дмитра Володимировича (померло) — солдата
ЦВЕТІНСЬКОГО Миколу Леонідовича (померло) — старшого солдата
ЧАЙКОВСЬКОГО Сергія Анатолійовича (померло) — старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ЖЕЛЕЗНЯКА Максима Олександровича (померло) — старшого солдата
НЕКРАСОВА Максима Юрійовича (померло) — солдата
ПІХОТІНА Костянтина Сергійовича (померло) — старшого солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ГОНЧАРЕНКА Михайла Олександровича (померло) — молодшого
сержанта
СОКОЛОВСЬКУ Інгу Станіславівну (померло) — старшого солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

31 жовтня 2022 року

Додаток 3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №746/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БРИЧЕНКА Сергія Віталійовича — старшого лейтенанта

ГАФІНОВА Ярослава Олеговича — підполковника

КИРИЧЕНКА Юрія Олександровича — майора

КІСІЛЬОВА Дениса Сергійовича — лейтенанта

МАКУШЕНКА Костянтина Володимировича — майора

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ГУССВА Олександра Олеговича (посмертно) — головного корабельного старшину

ЗАУСАЛІНА Івана Вікторовича — молодшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

БІШКА Василя Ігоровича — лейтенанта

БОНКА Назарія Олеговича — головного сержанта

ВИДЦЯ Дмитра Володимировича — лейтенанта медичної служби

ГАЄВСЬКОГО Максима Миколайовича (посмертно) — солдата

ГЕГНУ Михайла Михайловича — солдата

ГЛЄБОВА Валерія Васильовича — капітана

ГОРБАНЯ Ігоря Руслановича — лейтенанта

ГРИВНАКА Валентина Михайловича — старшого солдата

ГРИНЧИШИНА Тараса Володимировича — лейтенанта

ДЕНИСОВА Олександра Олександровича (посмертно) — старшого солдата

ІЗЮМСЬКОГО Сергія Анатолійовича — молодшого сержанта

КОРСУНА Володимира Григоровича — старшого солдата

КУЗЬМЯКА Андрія Богдановича — солдата

МАЛЕЦЬКОГО Володимира Вікторовича (посмертно) — матроса

МАРЧИШИНА Василя Ігнатовича — солдата

МИКОЛЕНКА Андрія Івановича — старшого сержанта

МІРОШНИЧЕНКА Сергія Сергійовича — капітана

НЕНЕНКА Миколу Ігоровича (посмертно) — солдата

ОНОПРІЄНКА Віталія Сергійовича — солдата

ПАНЧЕНКА Богдана Валерійовича — старшого лейтенанта

ПРИЙМУ Олега Любомировича — старшого солдата

СЕМЕНОВА Ігоря Олександровича — старшого лейтенанта

СІВЕРА Романа Анатолійовича (посмертно) — солдата

ФІНКУ Олександра Вікторовича (посмертно) — штаб-сержанта

ХАЛАКА Андрія Юрійовича — старшого солдата

ХОЛОДЬКА Олександра Сергійовича — лейтенанта
ЧОРНЕНЬКОГО Василя Ярославовича — старшого солдата
ЯКУНІНА Олексія Павловича — лейтенанта
ЯРЕМУ Віктора Зеновійовича — старшого лейтенанта
Нагородити орденом Данила Галицького
КАПТАНА Олександра Сергійовича — підполковника
КОНДРАТЮКА Володимира Володимировича — підполковника
НАЗАРЕНКА Сергія Миколайовича — полковника
ТУРАНСЬКОГО Ігоря Дмитровича — полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНДРОСЮКА Юрія Степановича — молодшого сержанта
АХВЕРДІЄВА Станіслава Олександровича — старшого солдата
БАЗИЛЬЧУКА Ігоря Олексійовича — старшого солдата
БЕВЗЕНКА Володимира Михайловича — солдата
БЕРЕЗЕНКА Миколу Васильовича — молодшого сержанта
ВЕЛЧКА Руслана Олександровича — головного сержанта
ВОРОНІНА Максима Сергійовича — молодшого сержанта
ГОРІНА Романа Ігоровича — сержанта
ГОРОДНЯКА Тараса Юрійовича — лейтенанта
ГРЯЗНОВУ Ольгу Миколаївну — капітана 3 рангу
ГУБЕРСЬКОГО Анатолія Станіславовича — солдата
ДІДИЧЕНКА Романа Сергійовича — солдата
ДЯЧЕНКА Олександра Сергійовича — старшого солдата
ЖАРУКА Віктора Валерійовича — штаб-сержанта
ЗАКОРДОНЦЯ Олексія Ігоровича — старшого лейтенанта
КАЗЬМІНА Дмитра Олексійовича — молодшого лейтенанта
КАЛІНІЧЕНКА Максима Олександровича — солдата
КЛЮКА Назара Богдановича — майора
КОБАЛЯ Івана Івановича — сержанта
КОШЕЛЕНКА Віталія Анатолійовича — старшого солдата
КРУГЛІКОВСЬКОГО Дениса Юрійовича — солдата
ЛІФРІДОВА Євгенія Сергійовича — солдата
МАЛЬЦЯ Тараса Семеновича — майора
МАНЖОСА Володимира Станіславовича — солдата
МІСЮКА Василя Ігоровича — молодшого сержанта
ОГОРІЛКА Івана Володимировича — сержанта
ПАЧЕМУ Дмитра Володимировича — старшого лейтенанта
ПЕРЛИКА Станіслава Вікторовича — капітана
ПИЛИПЧУКА Андрія Зіновійовича — лейтенанта
ППЕНКА Олександра Анатолійовича — підполковника
ПОДОЛИННОГО Романа Михайловича — старшого солдата
ПОРОХНИЦЬКОГО Геннадія Павловича — підполковника
ПОРХУНА Дмитра Костянтинівича — солдата

ПШАВУ Дмитра Васильовича — підполковника
РИПАЛЕНКА Артема Анатолійовича — старшого лейтенанта
РОГАЧЕВСЬКОГО Сергія Віталійовича — сержанта
РУДИКА Костянтина Івановича — молодшого сержанта
САВЕНКО Олену Михайлівну — капітана
САВИЧА Анатолія Анатолійовича — підполковника
СИДОРОВА Павла Костянтинівича — солдата
СПАСЬКОГО Віктора Васильовича — солдата
СПАЩЕНКА Сергія Олександровича — старшого солдата
СТЕПАНЮКА Юрія Івановича — старшого солдата
ТКАЧУКА Миколу Миколайовича — старшого солдата
ХМІЛЯРА Юрія Романовича — капітана
ЧАКА Олександра Олександровича — солдата
ЯСЬКА Віталія Володимировича — старшого солдата
ЯСЮКА Олександра Михайловича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БОГУЦЬКОГО Ігоря Степановича — старшого сержанта
БУТОРІНА Олександра Олександровича — старшого солдата
ДЕМ’ЯНИКА Миколу Володимировича — підполковника
ДЕНИСА Михайла Володимировича — солдата
ДУБНИЦЬКОГО Андрія Івановича — старшого солдата
ЗАКОВОРОТНОГО Владислава Анатолійовича — молодшого сержанта
КОЛЯСКА Юрія Святославовича — лейтенанта
НІМАКА Василя Васильовича — солдата
ОМЕЛЯНЧУКА Богдана Володимировича — солдата
СЕМБРАКА Євгена Федоровича — старшого солдата
СТЕЦЯ Валерія Вікторовича — сержанта
ЧИТАЙЛА Ігоря Мирославовича — солдата
ЯРОША Юрія Богдановича — молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

31 жовтня 2022 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №747/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, зразкове виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КУЖОЛЬНОГО Романа Юрійовича — підполковника

ОТРОХА Олександра Анатолійовича — підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ДАХНЕНКА Дмитра Миколайовича — майора
ЛЕНСЬКОГО Володимира Павловича — підполковника
НОВАКА Дмитра Анатолійовича — підполковника
ПРЕДКА Івана Степановича — підполковника
РИГУ Віталія Олександровича — капітана
РОМАНЕНКА Артура Еждаровича — капітана
СТАРУНСЬКОГО Романа Анатолійовича — підполковника
ФІЛІПЕНКА Вячеслава Борисовича — підполковника
ХИЖНЯКА Вячеслава Олександровича — капітана

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ГАЛУШКА Валентина Володимировича — лейтенанта
ГНИДЮКА Олександра Станіславовича — лейтенанта
ГОЛОДІВСЬКОГО Романа Володимировича — старшого лейтенанта
ПРОКОПЕНКА Михайла Олександровича — капітана
СЕВЕРИНА Геннадія Олександровича — сержанта

Нагородити орденом Данила Галицького

БУГАЙЧУКА Андрія Борисовича — старшого майстер-сержанта
БУДЗИХОВСЬКОГО Олександра Казимировича — підполковника
ЖОВТОБРЮХА Сергія Петровича — старшого лейтенанта
КОЗЬМЕНКА Олександра Вікторовича — майора
МАКСЮТІНА Дмитра Сергійовича — підполковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БІЛОШИЦЬКОГО Романа Олеговича — старшого лейтенанта
ЗАРУБІНА Андрія Вікторовича — старшого солдата
ЗАХАРОВА В’ячеслава Леонідовича — підполковника
ЗВЄРСВА Олександра Миколайовича — майора
КОВЕНЮ Олега Дмитровича — майора
КОЦЕМИРА Олександра Вікторовича — підполковника
КУЗЛЯЄВА Віталія Вікторовича — молодшого лейтенанта
ЛІСОВЦЕВА Володимира Олександровича — підполковника
МАУТАНОВА Юрія Юрійовича — майора
ЧЕПУРНОГО Юрія Петровича — старшого солдата
ЧЕРНЯКА Олександра Сергійовича — старшого лейтенанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

3 листопада 2022 року

Додаток 5

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №751/2022

Про відзначення державними нагородами України працівників акціонерного товариства «Українська залізниця» з нагоди Дня залізничника

За вагомий особистий внесок у розвиток залізничного транспорту, самовідданість і високий професіоналізм, виявлені у забезпеченні функціонування об'єктів залізничної інфраструктури в умовах воєнного стану, багаторічну сумлінну працю **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

ДРОЗД Ганну Михайлівну — начальника станції виробничо-технологічного підрозділу станції Чаплине структурного підрозділу «Дніпровська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Придніпровська залізниця»

МЕЛЬНИКОВА Олександра Володимировича — помічника машиніста тепловоза виробничого підрозділу служби локомотивного господарства «Локомотивне депо Одеса-Сортувальна» регіональної філії «Одеська залізниця»

СТЕЦЮКА Петра Арсенійовича — начальника вокзалу виробничого підрозділу вокзал станції Київ-Пасажирський філії «Вокзальна компанія»

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГАРМАШ Ірину Іванівну — чергову по станції імені Кожушко структурного підрозділу «Станція Краматорськ» регіональної філії «Донецька залізниця»

ЗІНЧЕНКО Ларису Анатоліївну — начальника поїзда пасажирського виробничого підрозділу «Дніпровське пасажирське вагонне депо» філії «Пасажирська компанія»

МОШКІВСЬКУ Галину Миколаївну — начальника станції залізничної станції Бородянка виробничого підрозділу «Київська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південно-Західна залізниця»

СТОЦЬКУ Вікторію Олександрівну — начальника станції залізничної станції Ірпінь виробничого підрозділу «Київська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південно-Західна залізниця»

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

КУРАНДУ Петра Івановича — чергового по сортувальній гірці станції Почайна виробничого підрозділу «Київська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії «Південно-Західна залізниця»

ПАВЕЛКА Сергія Богдановича — складача поїздів виробничо-технологічного підрозділу станції Чаплине структурного підрозділу «Дніпровська дирекція залізничних перевезень» регіональної філії

«Придніпровська залізниця»

ПАНЧЕНКА Сергія Борисовича — старшого електромеханіка виробничого підрозділу «Харківська дистанція електропостачання» регіональної філії «Південна залізниця».

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

4 листопада 2022 року